

**UCHWAŁA NR LX/397/2023
RADY GMINY KRASZEWICE**

z dnia 30 listopada 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata
2024-2033**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023r., poz. 40 z późn. zm.) w zw. z art.17 ust.1 pkt 1 oraz art. 16b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2023r., poz. 901 z późn. zm.) Rada Gminy Kraszewice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraszewice na lata 2024-2033, w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kraszewice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Kraszewice

Artur Chowański

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

**DLA GMINY KRASZEWICE
NA LATA 2024–2033**

Spis treści

Wykaz skrótów	4
Wprowadzenie	5
Metodologia opracowania Strategii	7
Podstawy prawne	9
Spójność z dokumentami strategicznymi	13
Dokumenty krajowe	13
Dokumenty regionalne	14
Metodologia badań społecznych	14
Wybór metod i technik badawczych	15
Dobór próby i narzędzie badawcze	15
Charakterystyka Gminy Kraszewice	16
Położenie	16
Sytuacja demograficzna	17
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	18
Edukacja i wychowanie	21
Kultura, sport i rekreacja	22
Opieka zdrowotna	23
Bezpieczeństwo publiczne	24
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	25
Gminny system pomocy społecznej	29
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	33
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy .	34
Struktura badanej próby	34
Problemy społeczne	36
Problem alkoholowy	37
Problem nikotynowy	39

Problem narkotykowy	40
Problem przemocy.....	42
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych.....	47
Uczestnictwo w grach hazardowych.....	48
Inne uzależnienia behawioralne	49
Rynek pracy	50
Ubóstwo i wykluczenie społeczne	51
Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	53
Zdrowie psychiczne	55
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów.....	57
Struktura badanej próby	57
Problem alkoholowy	58
Problem nikotynowy	60
Problem narkotykowy	62
Problem przemocy.....	65
Korzystanie z urzędzeń elektronicznych.....	70
Uczestnictwo w grach hazardowych.....	71
Zdrowie psychiczne	72
Zaburzenia odżywiania.....	73
Sytuacja społeczna Gminy Kraszewice	75
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	75
Wsparcie osób z niepełnosprawnością.....	80
Zdrowie psychiczne	84
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	86
Przeciwdziałanie przemocy domowej.....	93
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	98
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu	101

Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	105
Część programowa.....	109
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych.....	110
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	111
Ramy finansowe Strategii.....	123
System wdrażania Strategii.....	124
System aktualizacji Strategii.....	125
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	126
Monitoring i ewaluacja.....	127
Wnioski i podsumowanie.....	130
Bibliografia.....	133
Spis rysunków, tabel, wykresów.....	135
Spis rysunków.....	135
Spis tabel.....	135
Spis wykresów.....	138

Wykaz skrótów

- DDS+** – Dzienny Dom Senior+ w Kraszewicach
- GBP** – Gminna Biblioteka Publiczna w Kraszewicach
- GKRPA** – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- GOPS** – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- GUS** – Główny Urząd Statystyczny
- KCPU** – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom
- KP** – Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną
- KS** – Klub „Senior+” w Głuszynie
- NGO** (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa
- NK** – procedura „Niebieskie Karty”
- NZPOZ** – Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej
- OSP** – Ochotnicza Straż Pożarna
- PARPA** – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- PCPR** – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- PFRON** – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- PIK** – Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
- pp.** – punkt procentowy
- PPP** – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Ostrzeszowie
- SP** – Szkoła Podstawowa
- ŚDS** – Środowiskowy Dom Samopomocy w Kuźnicy Grabowskiej
- UG** – Urząd Gminy w Kraszewicach
- WTZ** – Warsztat Terapii Zajęciowej w Kuźnicy Grabowskiej
- ZI** – Zespół Interdyscyplinarny
- ZUS** – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze i społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej. W związku z tym pojawić się mogą nowe wyzwania dla polityki lokalnej, jak np. bezrobocie, które dotychczas nie stanowiło dotkliwego problemu na poziomie kraju, województwa jak i gminy. W związku z trwającą pandemią uwydatniają się stare i pojawiają nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

² N. G. Pikula, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 9-16.

³ E. Bendyk, P. Buras, *Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas*, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- zdrowie psychiczne,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa.

Do każdego z tych obszarów wskazane zostały podstawowe informacje, działania interwencyjne i najważniejsze problemy wynikające z przeprowadzonej diagnozy.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom Gminy Kraszewice dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien

precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny, czy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

L.P.	Etap	Charakterystyka
1	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwi wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Dodatkowym sposobem na określenie możliwości i ograniczeń Gminy, a także potrzeb jej mieszkańców są badania społeczne.
2	Sformułowanie Misji i Wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.

3	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Identyfikacja ich i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego zarówno w trakcie, jak i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Podstawą jurystyczną do opracowania niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.), która stanowi, iż do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”⁵.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
(Dz. U. z 2009 r. poz. 946),
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571)
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej
(t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPARCIA RODZINY I DZIECKA

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 810 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1923),
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1744 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
(t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm.),
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 535 z późn. zm.),

9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 204 z późn. zm.).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA ORAZ PRZECIWDZIAŁANIU UZALEŻNIENIOM

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
(t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2123).

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE OŚWIATY, ZATRUDNIENIA ORAZ WSPARCIA SOCJALNEGO

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 100 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
(t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 z późn. zm.),
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
(t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2241 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 788 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335),
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym
(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 759),

8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1230 z późn. zm.*),
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 725*),
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 z późn. zm.*),
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
(*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2561 z późn. zm.*),
12. uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłki w szkole i w domu” na lata 2019-2023
(*M.P. z 2018 r. poz. 1007*).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE ASPEKTY FINANSOWE

1. Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
(*t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2267 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.*),
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.*),
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571*),
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.*).

AKTY PRAWNE NORMUJĄCE POBYT CUDZOZIEMCÓW NA TERENIE KRAJU

1. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
(*t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 519 z późn. zm.*),
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji

(t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1105),

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

(Dz. U. z 2023 r. poz. 1504),

- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

(t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 z późn. zm.).

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2023-2033 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraszewice na lata 2023-2033 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**, będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest *rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia*⁶.
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

⁶ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030;
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030;
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021-2035.

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kraszewice są: „Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku”, „Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030”, a także „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Ostrzeszowskiego na lata 2019-2025”.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁷.

⁷ Szatur – Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej, s. 109.

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Gminy Kraszewice, ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców Gminy Kraszewice zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁸. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedne, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych.

Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć ankietą jej wszystkich członków, dlatego wybiera się jej reprezentację. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk.

Badania zostały przeprowadzone na przełomie sierpnia i września 2023 roku i wzięło w nich udział **77 dorosłych mieszkańców** oraz **93 uczniów** z terenu Gminy Kraszewice. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

**Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy.
Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb dziesiętnych
(maksymalnie +/- 0,5%).**

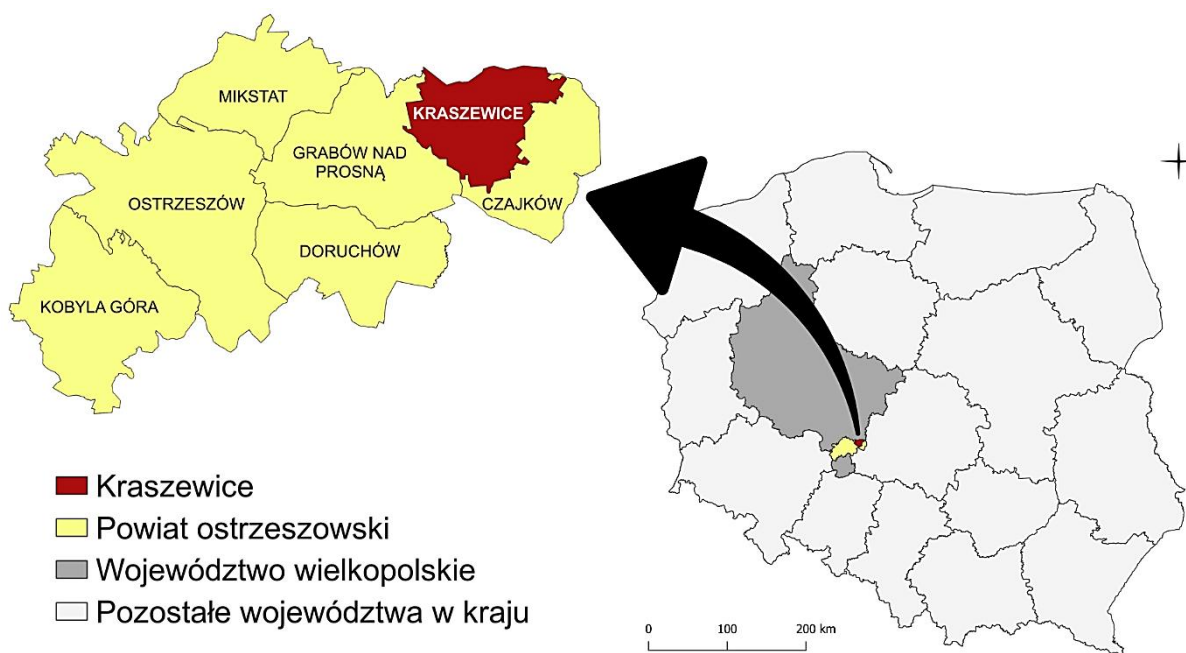
⁸ Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, s. 60.

Charakterystyka Gminy Kraszewice

Położenie

Kraszewice to Gmina wiejska, która umiejscowiona w województwie wielkopolskim, w powiecie ostrzeszowskim, w odległości 40 km od Ostrowa Wielkopolskiego i 35 km od Kalisza. Powierzchnia Gminy wynosi 7 511 ha, przy czym większość terenu obejmują użytki rolne. Na jej terenie znajdują się także liczne lasy, pola uprawne, łąki oraz stawy rybne. Walorem Gminy są występujące pomniki przyrody oraz liczne stanowiska chronionych roślin. Przez Gminę przepływają rzeki: Łużyca, Struga Kraszewicka i Żurawka.

Rysunek 1. Położenie Gminy Kraszewice na mapie powiatu ostrzeszowskiego, województwa wielkopolskiego oraz Polski

Źródło: opracowanie własne

Gmina Kraszewice pod względem administracyjnym składa się z 11 sołectw: Kraszewice nr 1, Kraszewice nr 2, Kraszewice nr 3, Głuszyna, Kuźnica Grabowska, Jelenie nr 1, Jelenie nr 2, Jażwiny, Renta, Raclawice oraz Mączniki.

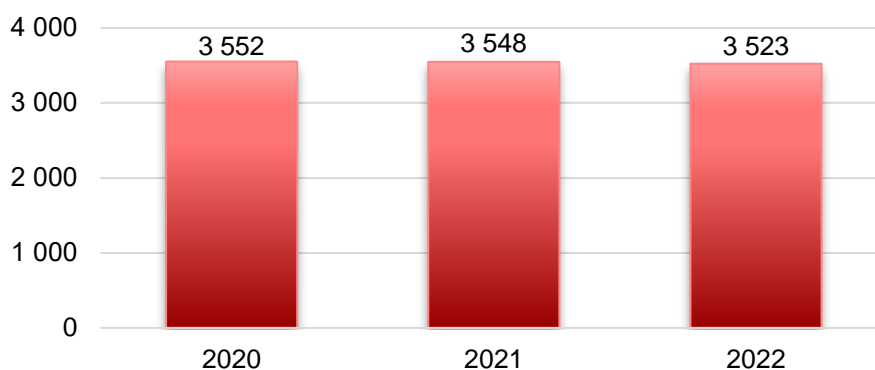

Sytuacja demograficzna

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Gminę Kraszewice zamieszkują 3 523 osoby (stan na 31 grudnia 2022 roku). Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców utrzymywała się na względnie stałym poziomie, co obrazuje poniższy wykres. W 2022 roku wystąpił niewielki spadek w stosunku do roku 2020, kształtujący się na poziomie 0,8%, z kolei w stosunku do roku 2021 liczba mieszkańców zmniejszyła się o 0,7%.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Kraszewice w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W Gminie Kraszewice w 2022 roku przyrost naturalny na 1000 ludności kształtował się na poziomie -4,54 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował niższą wartość w stosunku do województwa wielkopolskiego (-2,16). Zarówno w Gminie, jak i w województwie zauważalne są wahania w zakresie przyrostu naturalnego na 1000 ludności, natomiast w Gminie ten wskaźnik osiągnął najniższą wartość w omawianym okresie.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Kraszewice w porównaniu do województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
Gmina Kraszewice	-1,41	-1,13	-4,54
województwo wielkopolskie	-1,18	-2,74	-2,16

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w Gminie Kraszewice według ekonomicznych grup wieku w roku 2022 przedstawiała się następująco:

- 21,1% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 58,2% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 20,7% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w Gminie Kraszewice. Na przestrzeni lat 2020-2022 nastąpił nieznaczny spadek udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, a różnica pomiędzy rokiem 2020 a 2022 wyniosła 0,7 pp. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym uległ wzrostowi. W przypadku wieku przedprodukcyjnego udział wzrósł o 0,7 pp., natomiast w wieku poprodukcyjnym różnica wyniosła 0,6 pp. Udział osób w poszczególnych, ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco innym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie wielkopolskim i w całym kraju. W województwie jest to 19,6% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,0% w wieku produkcyjnym oraz 21,4% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,4% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,7% w wieku produkcyjnym oraz 22,9% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach)

wyszczególnienie	2020	2021	2022
wiek przedprodukcyjny	20,4	20,9	21,1
wiek produkcyjny	59,5	58,6	58,2
wiek poprodukcyjny	20,1	20,5	20,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

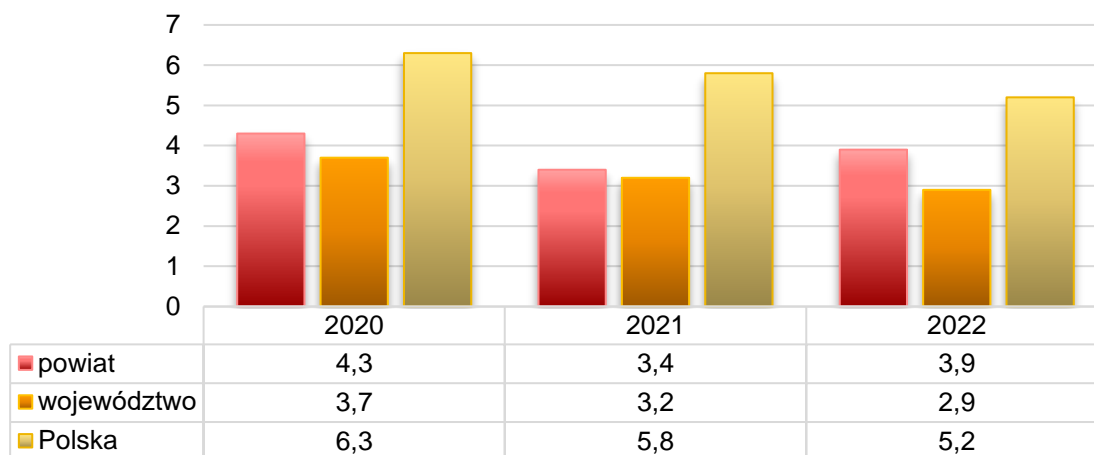
Ważnym wskaźnikiem w ocenie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która jest wyrażonym w procentach stosunkiem liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy, do liczby ludności aktywnej zawodowo (zasobu siły roboczej danej populacji).

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu ostrzeszowskiego. W 2022 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 3,9%, a więc była wyższa niż stopa

bezrobocia rejestrowana w województwie wielkopolskim i mniejsza niż w całej Polsce. Na przestrzeni lat 2020-2022 stopa bezrobocia w powiecie ulegała wahaniom. W przypadku województwa, jak i całego kraju na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest spadek w tym zakresie. Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie ostrzeszowskim na przestrzeni lat 2020-2022 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

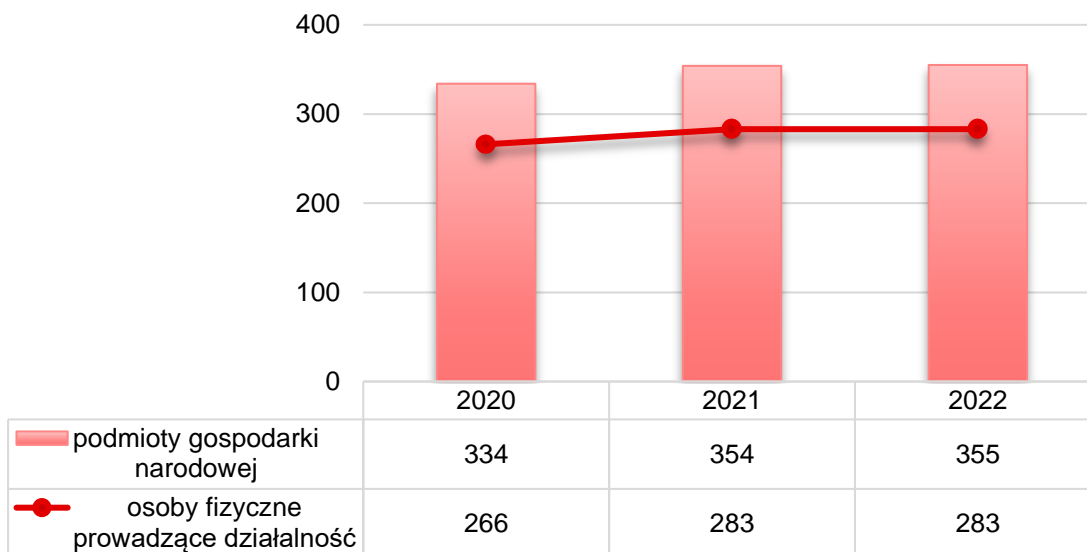

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości, jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W Gminie Kraszewice na koniec 2022 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 355 podmiotów gospodarki narodowej, w tym większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 283 (79,7%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w Gminie Kraszewice uległa wzrostowi.

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Gminie Kraszewice w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w Gminie Kraszewice według klas wielkości to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – jest ich 335 (stan na koniec 2022 roku). Małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników jest w Gminie 19. Działalność prowadzi również 1 średnie przedsiębiorstwo zatrudniające 50-249 pracowników.

Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Kraszewice według klas wielkości (stan na koniec 2022 roku)

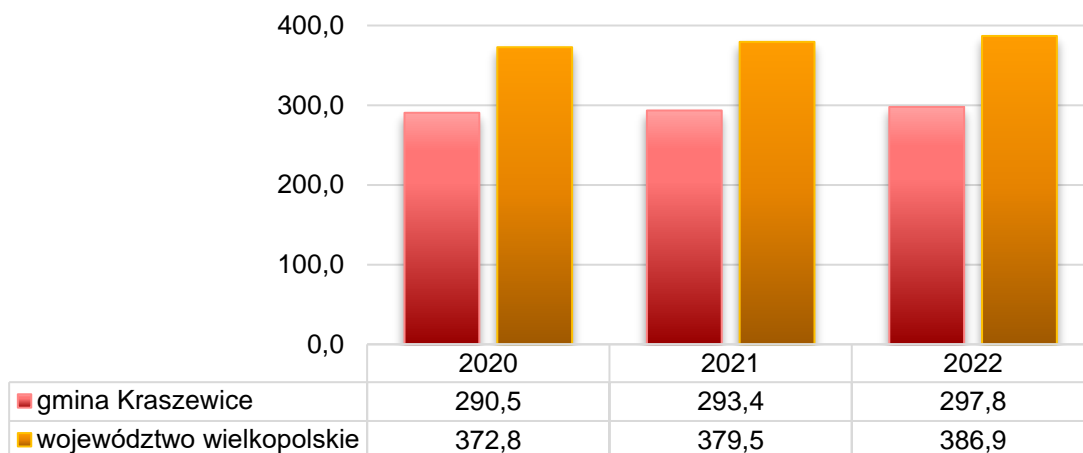

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Liczba mieszkań przypadająca na każdych 1000 mieszkańców w Gminie Kraszewice w 2022 roku wyniosła 297,8 i tym samym była mniejsza w porównaniu z ich liczbą w województwie wielkopolskim (386,9). Świadczy to o mniej korzystnej sytuacji na rynku mieszkaniowym na terenie Gminy, względem województwa. Można zauważyć, że w Gminie z roku na rok liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców wzrastała. Taka sama tendencja dotyczy województwa.

Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w Gminie Kraszewice oraz województwie wielkopolskim w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

W 2022 roku na terenie Gminy Kraszewice funkcjonowały **3 szkoły podstawowe, 1 Publiczne Przedszkole „Mali Odkrywcy” w Kraszewicach oraz 1 Żłobek Gminny w Kraszewicach.**

- Szkoła Podstawowa im. Mariana Falskiego w Kraszewicach,
- Szkoła Podstawowa im. Kardynała Karola Wojtyły w Kuźnicy Grabowskiej z oddziałem przedszkolnym,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Głuszynie⁹.

Ponadto PSP w Głuszynie jest prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich mające swoją siedzibę w Częstochowie, a SP w Kuźnicy Grabowskiej posiada **oddziały specjalne** znajdujące się w budynku szkoły w Jeleniach. W placówkach prowadzonych przez samorząd Gminy, tj. SP w Kraszewicach oraz SP w Kuźnicy Grabowskiej w 2022 roku uczyło się łącznie 361 uczniów (w tym 8 uczniów uczęszczających do placówki specjalnej), natomiast do Przedszkoli uczęszczało 146 dzieci, a do Żłobka – 25 dzieci.

Uczniowie korzystają z dowozów do szkół podstawowych, które są realizowane przez prywatnego przewoźnika wyłanianego w formie przetargu nieograniczonego na sezon szkolny. Urząd Gminy we własnym zakresie dowozi uczniów z niepełnosprawnością do oddziałów specjalnych, własnym autem dostosowanym do przewozu osób z niepełnosprawnością.

⁹ Raport o stanie Gminy Kraszewice na 2022 r.

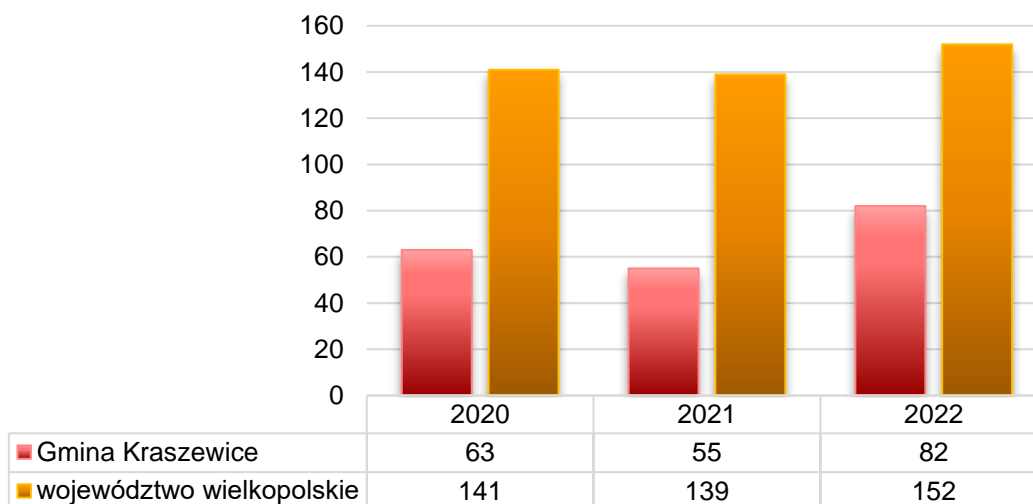
Kultura, sport i rekreacja

Działalność kulturalna na terenie Gminy koncentruje się głównie w **Gminnej Bibliotece Publicznej** w Kraszewicach, która posiada **filie** w Kuźnicy Grabowskiej, ale także powstałym w 2020 roku **Muzeum Elementarza im. prof. Mariana Falskiego** w Kuźnicy Grabowskiej. W ramach umowy cywilnoprawnej Gmina dysponuje także **animatorem kultury i opiekunem sprzętu nagłaśniającego**.

Na terenie Gminy funkcjonuje 11 Kół Gospodyń Wiejskich, Zespół Folklorystyczny Zaprośnianki, Orkiestra Dęta działająca przy OSP w Kraszewicach, a także na jej obszarze znajduje się 37 obiektów zabytkowych, dla których prowadzony jest rejestr. Ponadto Gmina Kraszewice organizuje cykliczne wydarzenia i imprezy, takie jak: Dni Kraszewic, Dożynki, Gminne Spotkanie Wigilijne, a także Festyn *Smaki Jesieni na Końcu Świata*.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności w Gminie Kraszewice oraz województwie wielkopolskim w latach 2020-2022. Na podstawie danych statystycznych widać, że wskaźnik ten przyjmuje w Gminie niższą wartość niż w województwie. W 2022 roku w Gminie było to 82 czytelników, natomiast w całym województwie – 152. Jednocześnie zarówno w Gminie Kraszewice, jak i w całym województwie wielkopolskim poziom czytelnictwa na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Wykres 5. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w Gminie Kraszewice oraz województwie wielkopolskim w latach 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Działalność sportowa na terenie Gminy prowadzona jest głównie w następujących klubach sportowych:

- **LZS Masovia Kraszewice** z reprezentacją seniorów w piłce nożnej, którzy uczestniczą w rozgrywkach klasy A,
- **LZS Łużyczanka Kuźnica Grabowska** prowadząca drużyny młodzieżowe w piłce nożnej,
- **KS Play Basket Kraszewice**, która posiada drużynę seniorską, jak i młodzieżową.

Aktywność sportowa wśród młodzieży wychodzi poza kluby prowadzone na terenie Gminy. Młodzi mieszkańcy trenują także w sekcji lekkoatletycznej Orkan Ostrzeszów oraz kickboxing w zespole Sparta Czajków.

Kluby sportowe działające na terenie Gminy, jak i zawodnicy aktywni w zajęciach pozalokalnych, odnoszą duże sukcesy sportowe.

Ponadto przy SP w Kraszewicach umiejscowiona jest hala sportowa, wykorzystywana do zajęć sportowych przez szkołę, ale także na dodatkowe zajęcia sportowe prowadzone w godzinach popołudniowych, z kolei przy SP w Kuźnicy Grabowskiej również znajduje się sala sportowa w wyremontowanym budynku po dawnych zabudowaniach dworskich.

Opieka zdrowotna

System opieki zdrowotnej w Gminie obejmuje **Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Kraszewicach**, który zapewnia opiekę lekarza internisty. Przy NZPOZ działa Gabinet Zabiegowy i Poradnia dla Dzieci Zdrowych, która świadczy szczepienia. Niezależnie od przychodni w terenie pracuje pielęgniarka środowiskowa oraz położna środowiskowa. Dla mieszkańców dostępna jest także apteka „Zdrowie” oraz usługi lekarza ginekologa¹⁰.

Z dostępnych danych GUS wynika, iż w Gminie w 2022 roku na 1 przychodnię publiczną przypadało 3 525 mieszkańców. Jest to wartość większa o 55% od liczby mieszkańców przypadających na 1 przychodnię w całym powiecie, która wynosiła w omawianym roku 2 277, co świadczy o mniej korzystnej sytuacji Gminy.

¹⁰ <http://www.kraszewice.pl/asp/?typ=14&sub=75&menu=84&strona=1>

Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Gminie Kraszewice w porównaniu do powiatu ostrzeszowskiego w 2022 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie	24	1
liczba mieszkańców przypadających na 1 przychodnię	2 277	3 525

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Gminie Kraszewice o bezpieczeństwo i porządek dbają funkcjonariusze z **Komisariatu Policji** zlokalizowanego w Gminie Grabów nad Prosną, wraz z dzielnicowym przydzielonym do Gminy, który przyjmuje interesantów w punkcie przyjęć na terenie Gminy Kraszewice podczas wyznaczonych dyżurów. W 2022 roku zostały podjęte działania we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Ostrzeszowie, w celu utworzenia Posterunku Policji na terenie Gminy Kraszewice.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie Kraszewice zapewnia **9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej**, przy czym jednostki w Kraszewicach oraz Głuszynie działają w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz są one wyposażone i przygotowane do prowadzenia działań ratowniczych, gaśniczych oraz likwidacji zagrożeń. Jednostki OSP w Kuźnicy Grabowskiej, Jeleniach oraz Jażwinach dysponują własnymi lekkimi pojazdami strażackimi. Pozostałe jednostki OSP należą do typu M i posiadają motopompę i armaturę wodną. W podstawowy zakres działalności OSP wchodzi ochrona przeciwpożarowa i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, natomiast członkowie jednostek OSP biorą udział również w zabezpieczeniach imprez sportowych oraz kulturalnych organizowanych na terenie Gminy.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na kanwie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Ówczesne przesłanki umożliwiły wykreowanie się ekonomii społecznej znanej obecnie, czyli ekonomii skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględny zyskiem¹¹.

Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, itp. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury, czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym .

Wśród podmiotów ekonomii społecznej wyszczególnia się podmioty ekonomii solidarnej, których celem działania jest w szczególności aktywizacja zawodowa i integracja społeczna, w tym reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnościami.

¹¹ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. *Ekonomia Solidarności Społecznej*

Podmioty ekonomii społecznej prowadzą szeroką działalność na rzecz lokalnej społeczności i grup zagrożonych lub doświadczających wykluczenia społecznego. Doświadczenie wynikające z podejmowanych działań umacnia przyzwolenie tych podmiotów do powzięcia części odpowiedzialności za kierunek i kształt lokalnej polityki społecznej. W dotychczasowych praktykach wiodącą formą współpracy międzyinstytucjonalnej w tym obszarze było zlecanie zadań publicznych oraz usług społecznych odpowiednim fundacjom i stowarzyszeniom, niemniej wraz z rozwojem sektora ES zasadne jest włączenie wszystkich jego podmiotów do tworzenia lokalnych rozwiązań, w tym w zakresie rozpoznawania problemów społecznych, opracowywania dokumentów strategicznych, wdrażania działań i ich oceny.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

OBSZARY ROZWIJANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY PODMIOTAMI EKONOMII SPOŁECZNEJ A SAMORZĄDAMI

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmocnienia integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,

- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

Na terenie Gminy Kraszewice w 2022 roku zarejestrowanych było **355 podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 20 stowarzyszeń i organizacji społecznych, które stanowiły 5,6% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej. W porównaniu do 2020 roku liczba stowarzyszeń zmalała o 1.

Tabela 5. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Kraszewice na przestrzeni lat 2020-2022

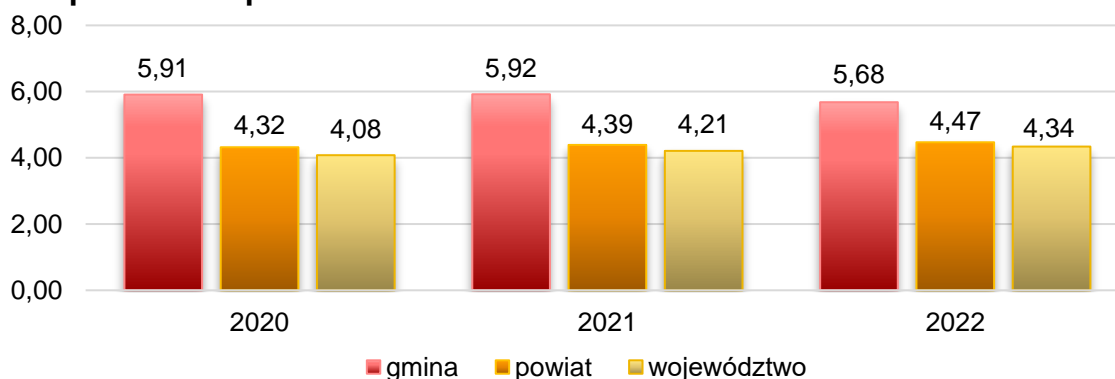
wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	334	354	355
stowarzyszenia i organizacje społeczne	21	21	20

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Na terenie Gminy Kraszewice w 2022 roku nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne.

Wskaźnik fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w Gminie Kraszewice w 2022 roku wyniósł **5,68** i tym samym był niższy od tego w latach 2020-2021. W odniesieniu do danych wojewódzkich oraz powiatowych powyższy wskaźnik w Gminie na przestrzeni analizowanych lat zawsze przyjmował wyższe wartości.

Wykres 6. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w Gminie Kraszewice, powiecie ostrzeszowskim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

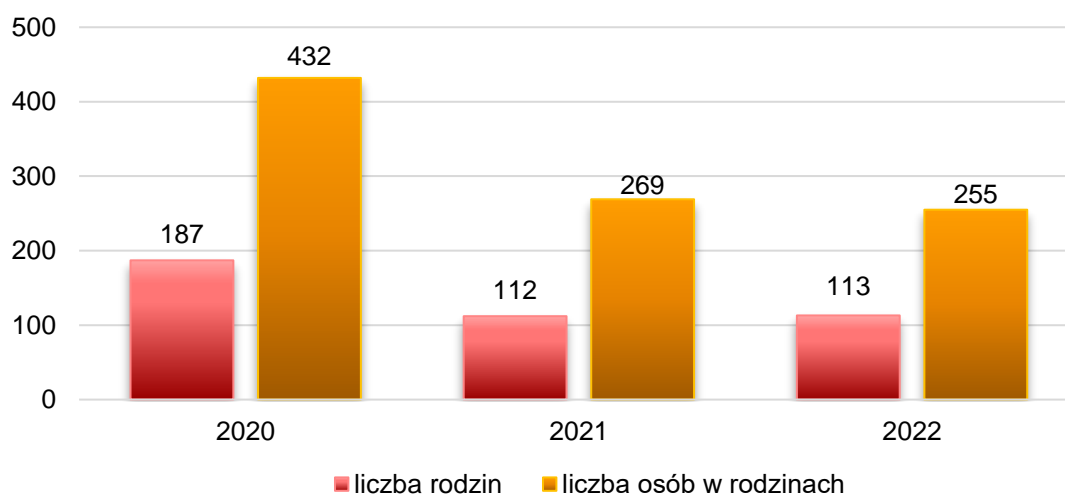
Gminny system pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹².

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Kraszewice jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy, bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Kraszewice uległa spadkowi. W 2022 roku pomocą społeczną objętych było 113 rodzin – to o 40% mniej niż w 2020 roku. W stosunku do 2020 roku zmniejszyła się również liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Wykres 7. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Kraszewice w latach 2020-2022

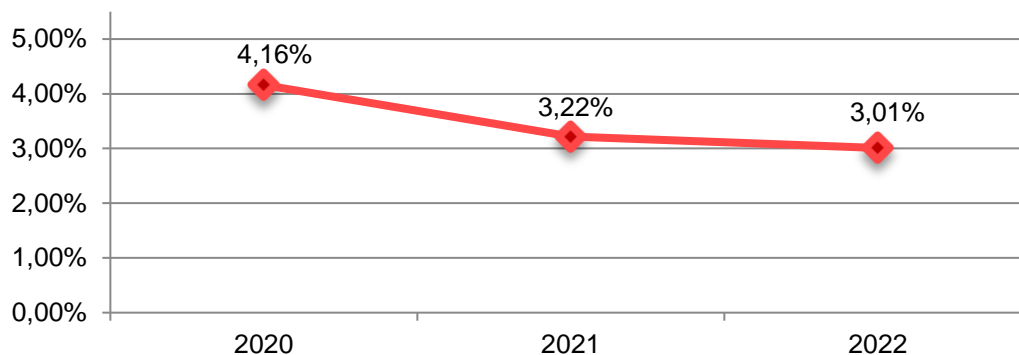
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

¹² Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

Liczba pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2020-2022 wartość tego wskaźnika na terenie Gminy uległa spadkowi, by w 2022 roku osiągnąć najniższą wartość (3,01%). Dane w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym wykresie.

Wykres 8. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2022 roku korzystających z tego typu pomocy było 59 osób w wieku przedprodukcyjnym, 51 osób w wieku produkcyjnym oraz 15 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – korzystających z pomocy społecznej kobiet było mniej niż mężczyzn (liczba kobiet – 55, liczba mężczyzn – 70). Analizując dynamikę zmian pod względem korzystania z pomocy społecznej na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym oraz wahania liczby osób korzystających z pomocy społecznej w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2020-2022

wiek	2020		2021		2022	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	85	38	64	25	59	25
produkcyjny	89	46	51	26	51	21
poprodukcyjny	19	13	20	14	15	9
ogółem	193	97	135	65	125	55

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

W 2022 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 44 mieszkańcom Gminy Kraszewice, natomiast świadczenie niepieniężne – 62 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczny jest spadek zarówno w zakresie liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
świadczenie pieniężne	70	52	44
świadczenie niepieniężne	85	73	62

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała spadkowi – w 2020 roku wyniosła 77, w 2021 roku – 67, natomiast w 2022 roku osiągnęła wartość 63. Różnice w zakresie płci osób długotrwale pobierających świadczenie w 2022 roku były nieznaczne – mężczyźni stanowili 57% wszystkich osób, którym świadczenie to zostało przyznane, a kobiety – 43%.

Tabela 8. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022

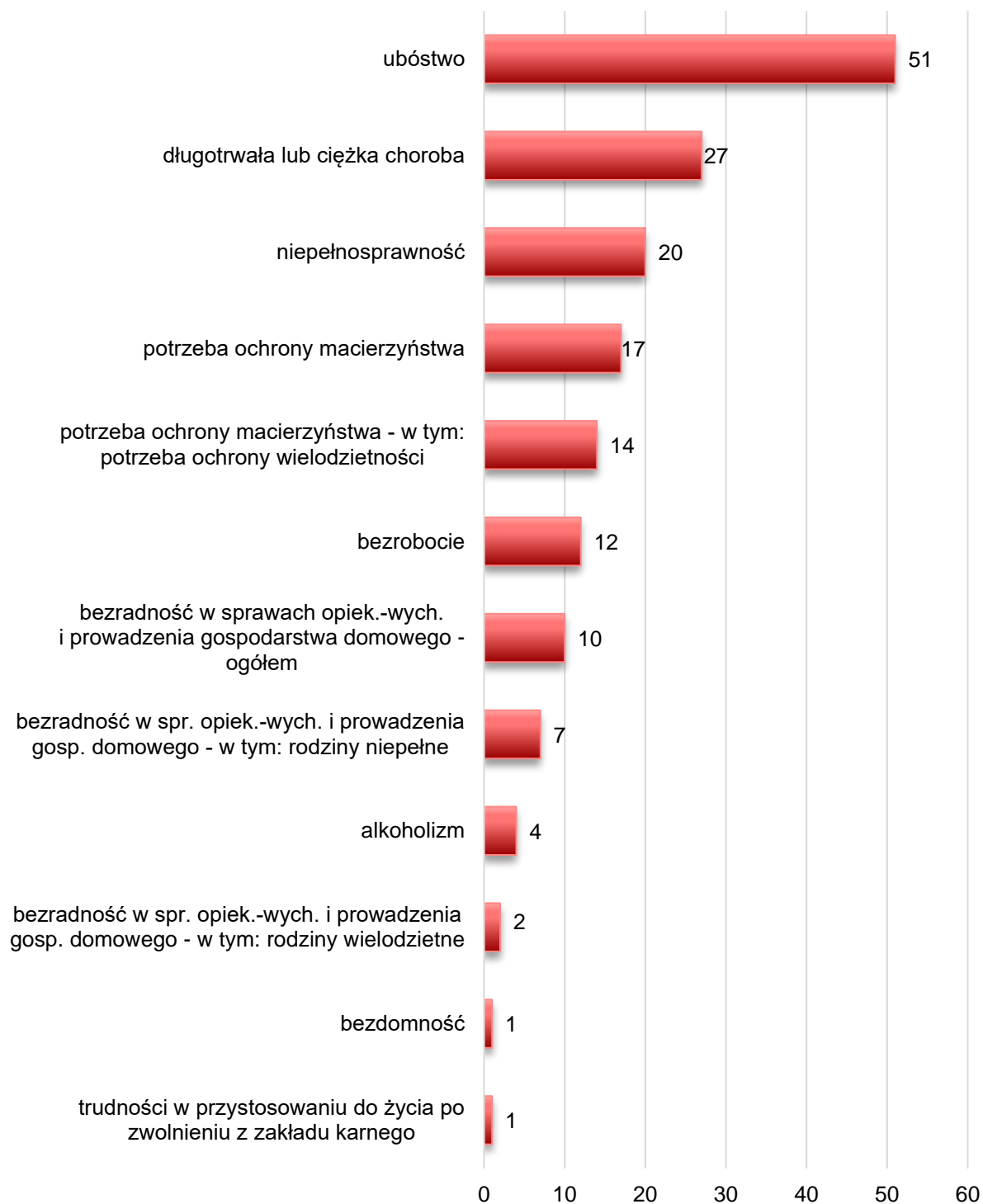
płeć	2020	2021	2022
kobiety	46	32	27
mężczyźni	31	35	36
ogółem	77	67	63

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

W 2022 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Gminie Kraszewice było ubóstwo – z tego powodu pomoc otrzymało 51 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy społecznej znajdowała się długotrwała lub ciężka choroba (27 rodzin), natomiast na trzecim – niepełnosprawność (20 rodzin). Szczegółowe informacje w tym zakresie znajdują się na poniższym wykresie.

Wykres 9. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Poniżej przedstawione zostały zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujące na terenie Gminy Kraszewice.

Należą do nich:

- Urząd Gminy w Kraszewicach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO),
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki oświatowe,
- Dzienny Dom Senior+ w Kraszewicach,
- Klub „Senior +” w Głuszynie,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kraszewicach, wraz z filią w miejscowości Kuźnica Grabowska,
- Komisariat Policji w Grabowie nad Prosną,
- Muzeum Elementarza im. prof. Mariana Falskiego,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Warsztat Terapii Zajęciowej,
- 3 kluby sportowe,
- 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.

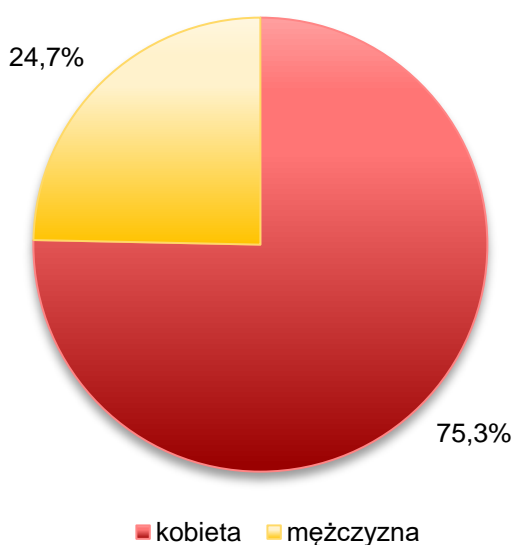
Analiza wyników badań przeprowadzonych wśród dorosłych mieszkańców Gminy

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dorosłych mieszkańców Gminy Kraszewice. Wśród nich wyróżniono zjawiska takie jak: uzależnienia, przemoc, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, a także zbadano kwestie dotyczące rynku pracy, zdrowia psychicznego oraz sytuacji osób starszych.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie Gminy Kraszewice wzięło udział 77 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu znaczącą przewagę miały kobiety – stanowiły one 75,3% ogółu, natomiast mężczyźni – 24,7%.

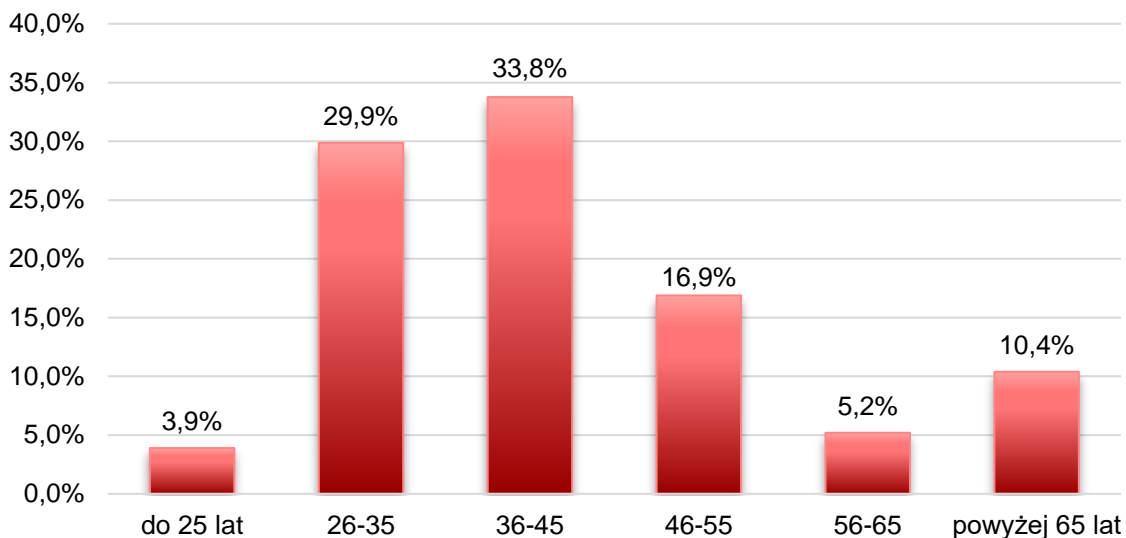
Wykres 10. Płeć: N=77

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (33,8%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 26-35 lat (29,9%), 46-55 lat (16,9%), a także będący powyżej 65 roku życia (10,4%). Udział respondentów w wieku pomiędzy 56 a 65 rokiem życia wyniósł 5,2%, z kolei badanych w wieku do 25 lat było 3,9%.

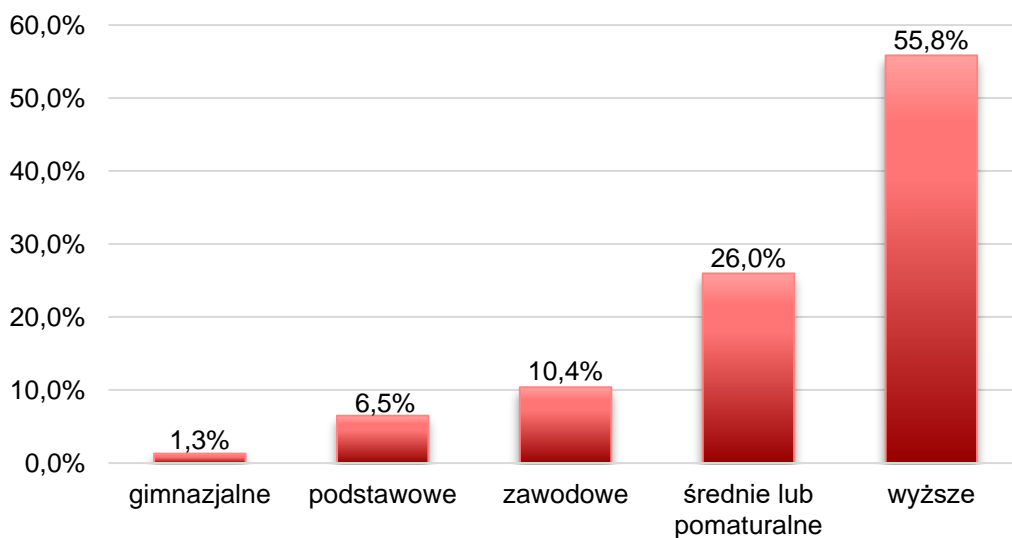

Wykres 11. Wiek: N=77

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Ponad połowę badanych stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym (55,8%), co czwarta osoba miała ukończoną szkołę średnią (26,0%), z kolei 10,4% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, a odsetek 6,5% wskazał na wykształcenie podstawowe. Najmniej badanych odpowiedziało, że ukończyło naukę na poziomie gimnazjum (1,3%).

Wykres 12. Wykształcenie: N=77

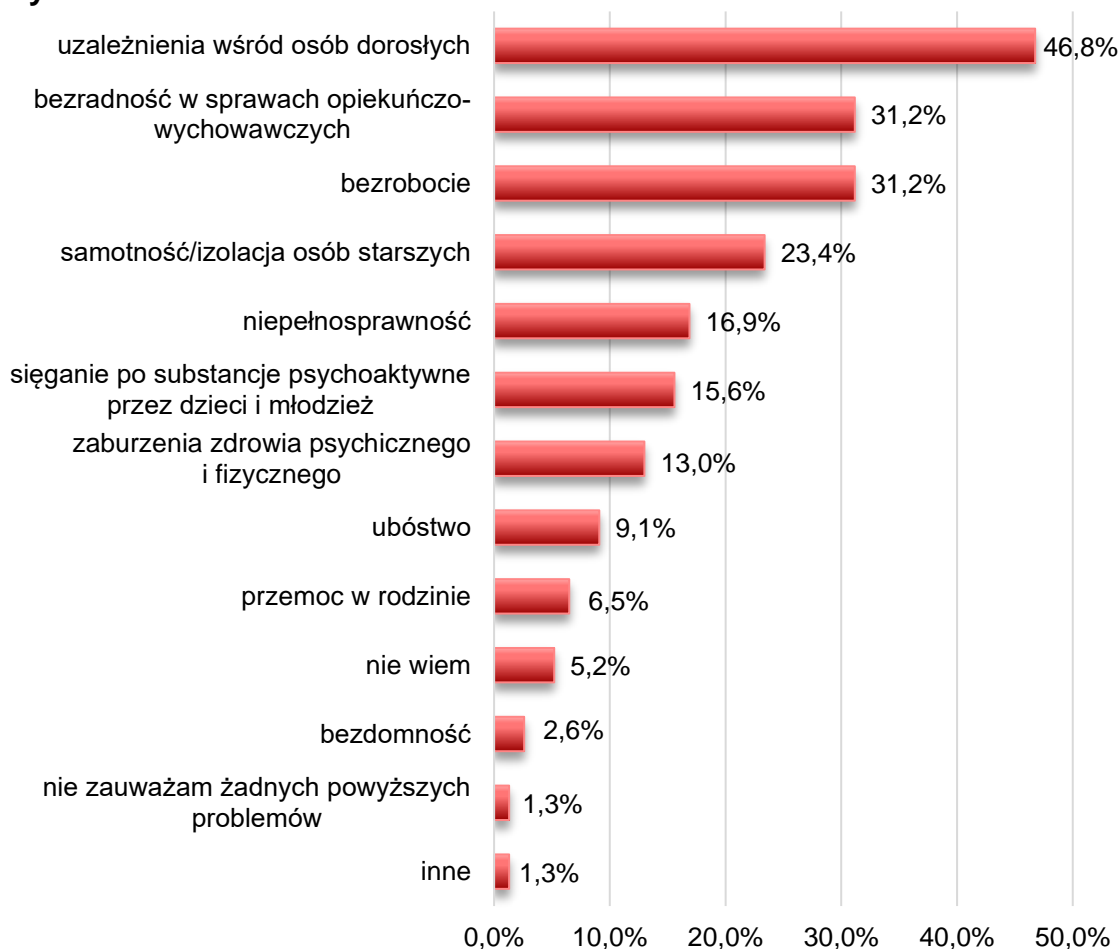

Problemy społeczne

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej na obszarze Gminy Kraszewice. Za najważniejszy problem uznano uzależnienia wśród osób dorosłych (46,8%), z kolei niemal co trzeci ankietowany wskazał na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz bezrobocie (po 31,2%). Prawie co czwarta osoba podała samotność/izolację osób starszych (23,4%), natomiast 16,9% osób – niepełnosprawność, a 15,6% – sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież. Dla 13,0% ankietowanych zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego są jednym z największych problemów występujących w Gminie, a 9,1% osób podało ubóstwo. Najniższe odsetki respondentów wskazały na przemoc w rodzinie (6,5%) i bezdomność (2,6%). Wśród badanych 5,2% przyznało, że nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,3% nie zauważa żadnych problemów wymienionych w kafeterii. Kolejne 1,3% mieszkańców zaznaczyło odpowiedź „inne” uściślając, że takim problemem jest *brak lekarza*.

Wykres 13. Jakie Pana/i zdaniem są największe problemy społeczne na terenie Gminy? N=77

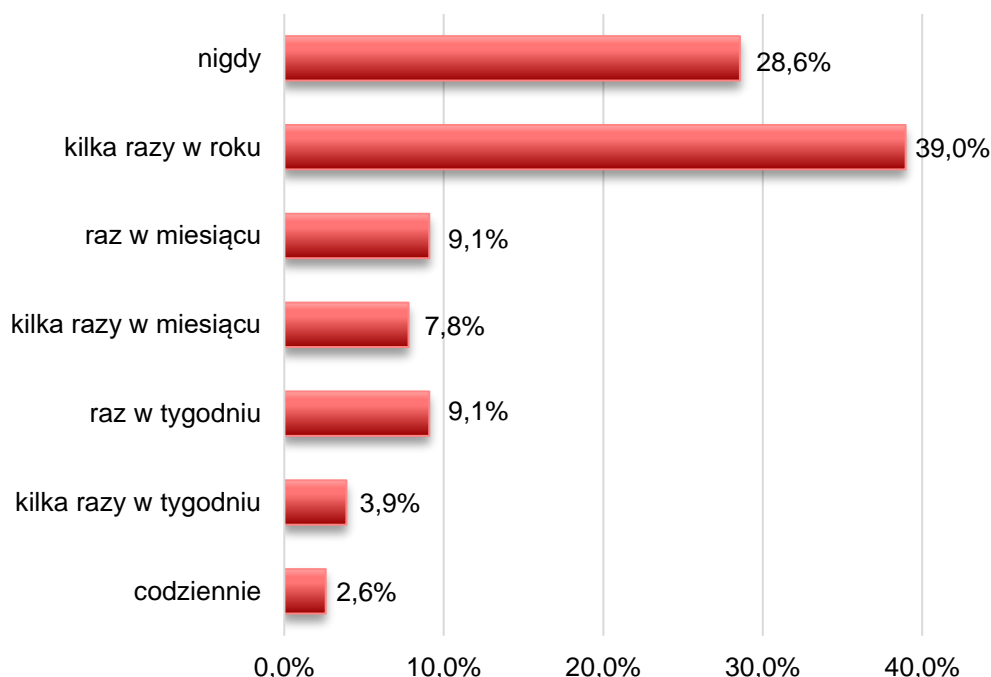
*Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem alkoholowy

W kolejnym pytaniu skierowanym do dorosłych mieszkańców Gminy poproszono ich o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 28,6% ankietowanych, natomiast 39,0% badanych sięga po alkohol kilka razy w roku. Po 9,1% respondentów wskazało, że takie sytuacje mają miejsce raz w miesiącu oraz raz w tygodniu, 7,8% – kilka razy w miesiącu, z kolei 3,9% dorosłych – kilka razy w tygodniu. Codzienne picie alkoholu zadeklarowało 2,6% mieszkańców.

Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=77

Następne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Odpowiedzi mieszkańców są następujące: większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyło im się upić (39 osób, tj. 70,9%). 9 respondentów podało, że taką sytuację miało 1 raz (16,4%), 4 badanych przyznało, że zdarzyło im się to 2-5 razy (7,3%), natomiast 2 osoby wskazały na przedział 6-10 razy (3,6%), a pozostały 1 badany przyznał, że w tym czasie stracił kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu powyżej 10 razy (1,8%).

Tabela 9. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=55

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	16,4%	9
2-5 razy	7,3%	4
6-10 razy	3,6%	2
powyżej 10 razy	1,8%	1
ani razu	70,9%	39

Dorośli mieszkańcy spożywający alkohol odpowiedzieli również na pytanie o częstotliwość sytuacji mających miejsce w ciągu ostatnich 30 dni, w których po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia wykonywali swoje obowiązki zawodowe. Większość osób odpowiedziała, że w tym czasie nigdy im się nie zdarzyło pracować na tzw. „kacu” (39 osób, tj. 70,9%), 11 badanych odpowiedziało, że nie pracuje (20,0%), natomiast 4 ankietowanych wskazało, że zdarzyło im się to 1 raz (7,3%), a 1 osobie 2-5 razy (1,8%).

Tabela 10. Jak często w przeciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i pracować po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia (na tzw. „kacu”)? N=55

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	7,3%	4
2-5 razy	1,8%	1
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	0,0%	0
nigdy	70,9%	39
nie pracuję	20,0%	11

Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy. Wśród badanych 9 osób podało, iż nie posiada prawa jazdy (16,4%), z kolei 44 respondentów zaprzeczyło jakoby w ciągu ostatnich 30 dni prowadziło pojazd po spożyciu alkoholu (80,0%). Niemniej, taka sytuacja zdarzyła się 2 mieszkańcom pijącym alkohol (3,6%), którzy przyznali, że w omawianym okresie miała ona miejsce 1 raz.

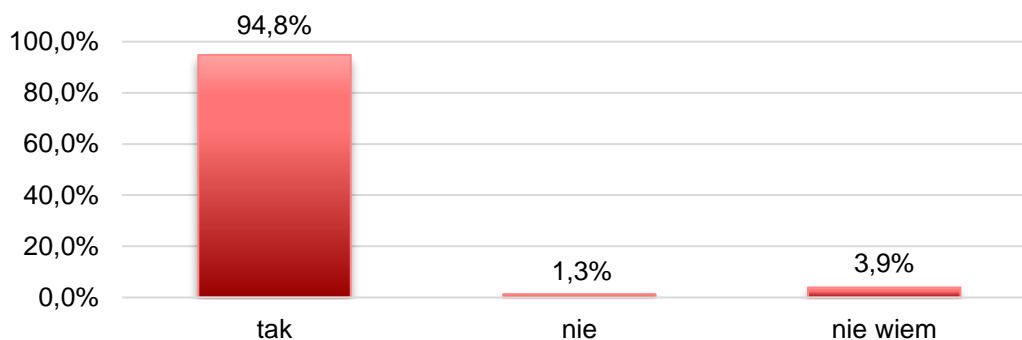

Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=55

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy mi się to nie zdarzyło	80,0%	44
raz mi się to zdarzyło	3,6%	2
zdarza mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarza mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	16,4%	9

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców Gminy jest świadoma szkodliwości napojów alkoholowych, co zadeklarowało 94,8% respondentów. Brak wiedzy w tym zakresie dotyczy, z kolei 1,3% badanych, którzy uważają, że alkohol nie ma negatywnego wpływu na rozwój dziecka w czasie ciąży. Ponadto 3,9% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=77

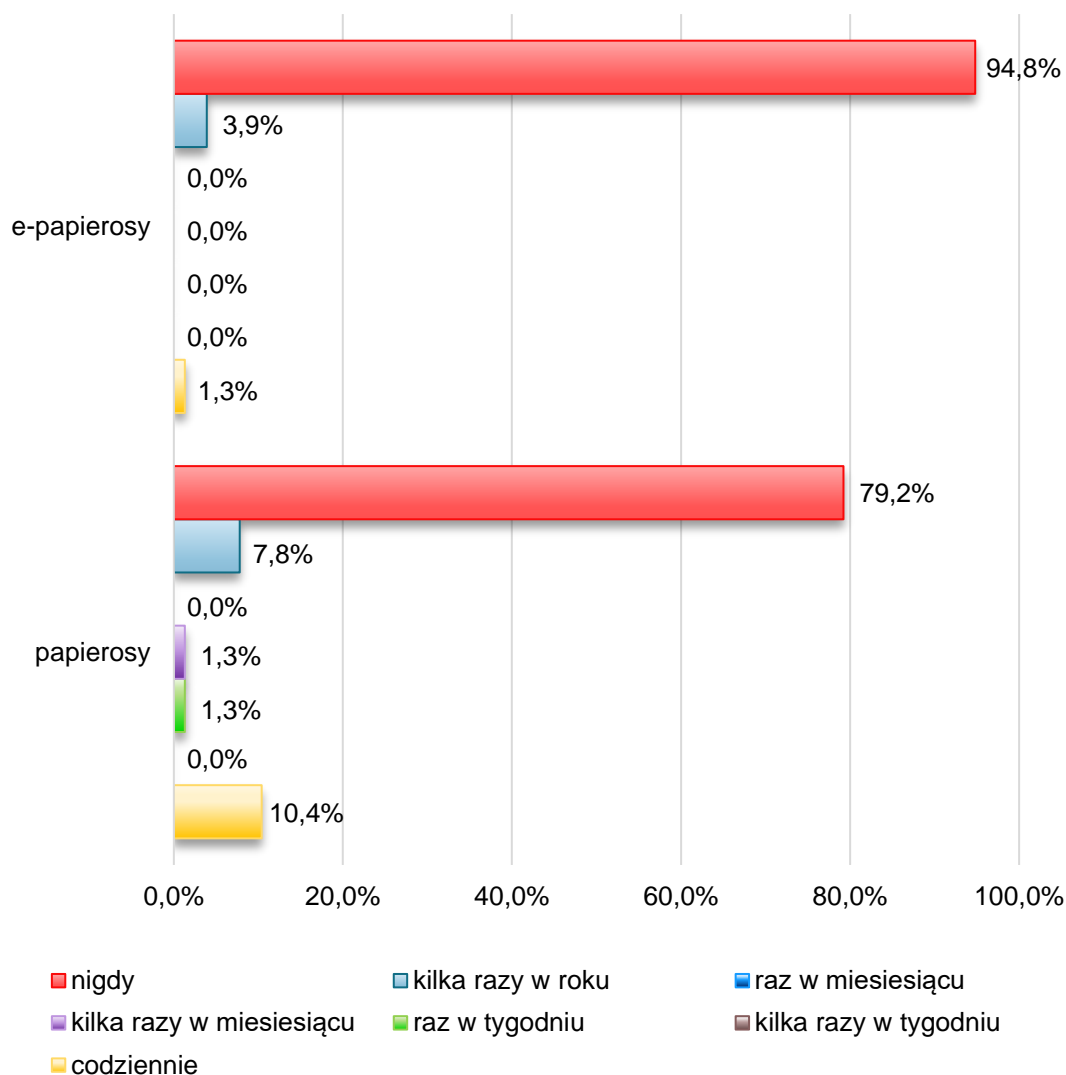

Problem nikotynowy

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Gminy Kraszewice. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy pali 20,8% mieszkańców, spośród których 7,8% robi to okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, po 1,3% – kilka razy w miesiącu, a także raz w tygodniu, natomiast na codzienne palenie wskazał odsetek 10,4% ankietowanych. Osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji uzależnienia od nikotyny. Po elektroniczne papierosy sięga 5,2% respondentów, przy czym 3,9% z nich robi to kilka razy w roku, a 1,3% ankietowanych przyznało, że sięga codziennie po papierosy elektroniczne.

Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=77

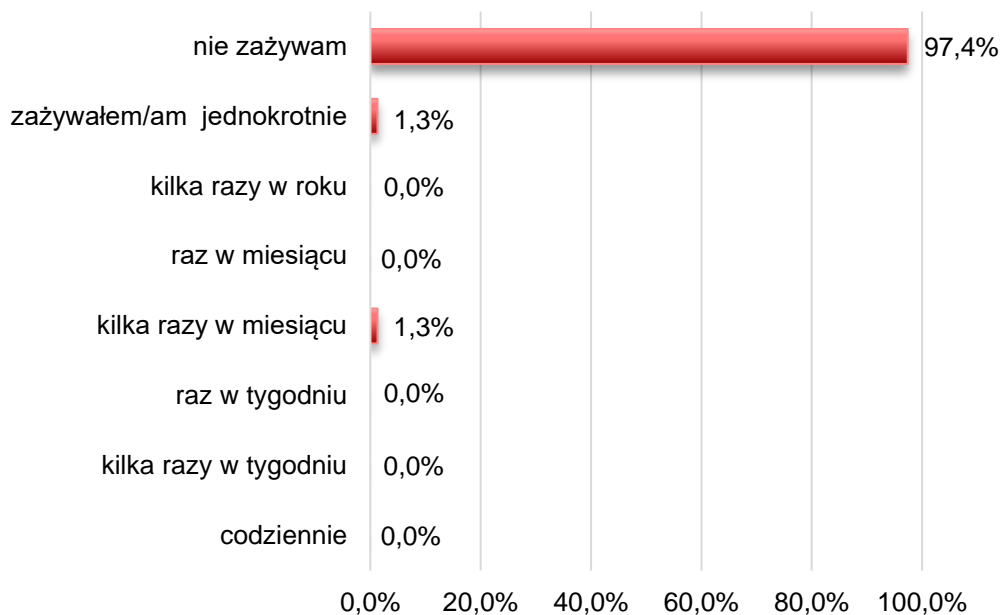

Problem narkotykowy

Kolejna część badania miała na celu określenie rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kraszewice. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało łącznie 2,6% respondentów, którzy przyznali, że zażywali tego typu środki jednokrotnie oraz zażywają je kilka razy w miesiącu (po 1,3%).

Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=77

Aby szczegółowiej ukazać problem sięgania po narkotyki i dopalacze przez dorosłych mieszkańców Gminy, w kolejnym pytaniu respondenci mieli wskazać na substancje jakie zażywali. Pojedyncze osoby wskazały na marihuanę oraz inne substancje, gdzie uściślono, że był to *kryształ* (po 50%).

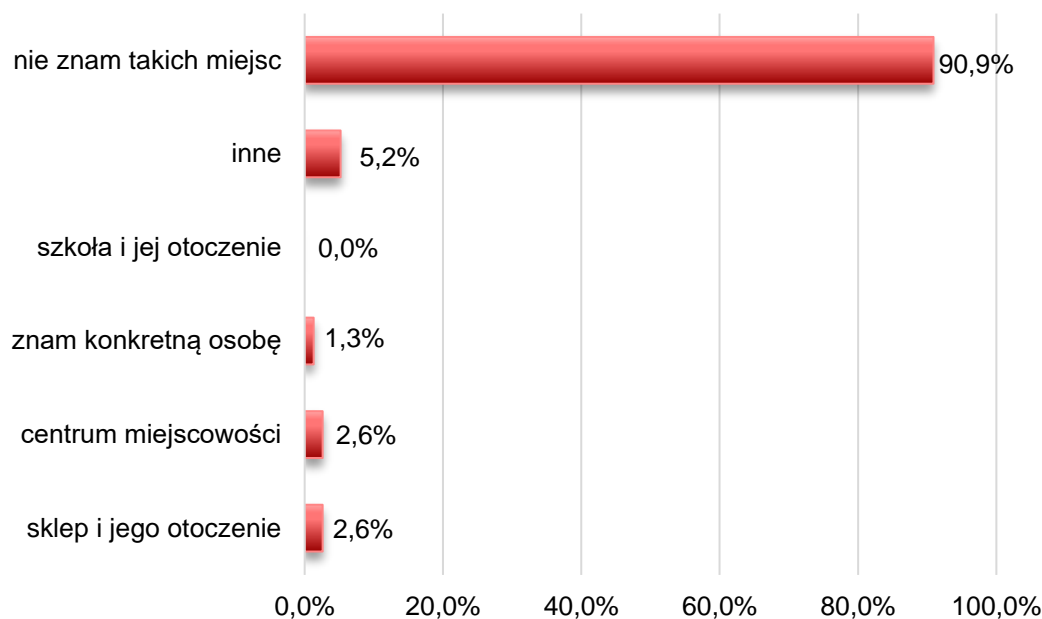
Tabela 12. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=2

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	50,0%	1
inne	50,0%	1
amfetamina	0,0%	0
dopalacze	0,0%	0
leki w celu odurzania się	0,0%	0

W ostatnim pytaniu dotyczącym substancji psychoaktywnych uwzględniono znajomość przez respondentów miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze. Jak wynika z ich deklaracji, zdecydowana większość badanych nie zna takich miejsc, co potwierdziło 90,9% odpowiedzi. Niemniej jednak 1,3% ankietowanych przyznało, że zna konkretną osobę, a po 2,6% osób wskazało na centrum miejscowości oraz sklep i jego otoczenie. Ponadto 5,2% badanych podało inne miejsca, takie jak *park*, czy *otoczenie kościoła*.

Wykres 18. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=77

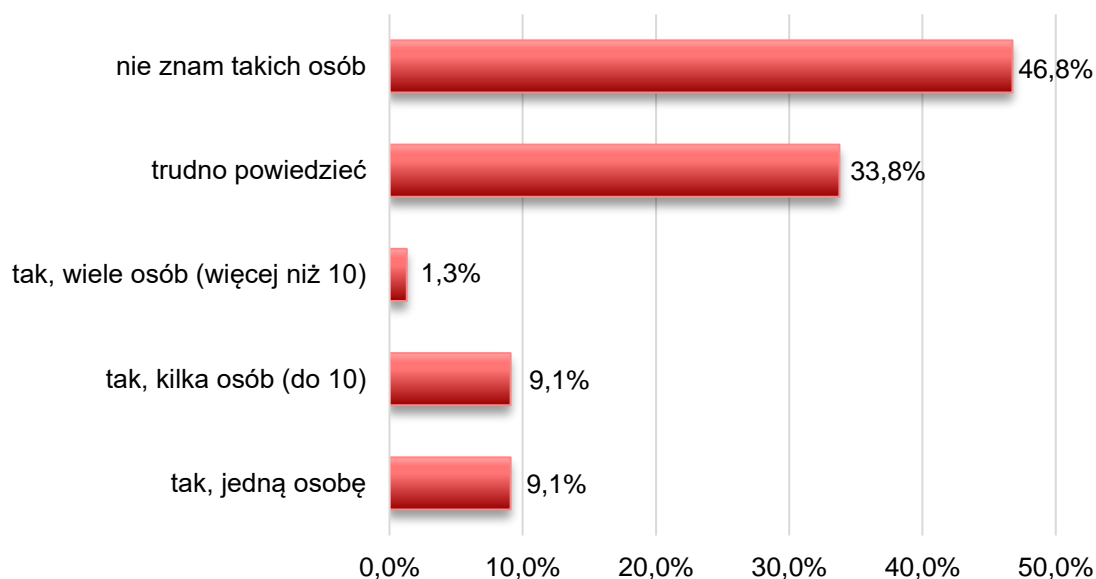
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Problem przemocy

W kolejnej części raportu oszacowana została skala występowania problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 19,5% ankietowanych, spośród których po 9,1% stwierdziło, iż zna jedną oraz kilka takich osób (do 10 osób), z kolei 1,3% badanych potwierdziło znajomość wielu osób doświadczających przemocy (więcej niż 10 osób). Należy zauważyć, iż znaczny odsetek badanych nie jest pewien, czy zna kogoś, kogo dotyczy ten problem (33,8%), a jednoznacznie zaprzeczyło temu 46,8% badanych.

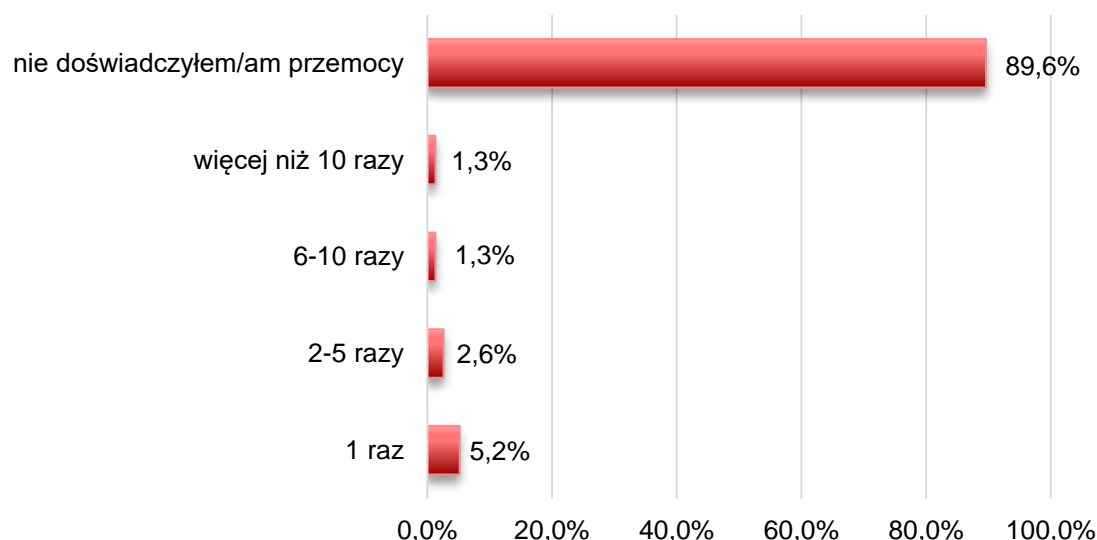

Wykres 19. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=77

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została oszacowana również dzięki deklaracjom respondentów w zakresie doświadczania przez nich samych tego problemu. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przemocy doznało 10,4% dorosłych mieszkańców, spośród których 5,2% badanych doświadczyło jej 1 raz, 2,6% wskazało na 2-5 razy, natomiast po 1,3% respondentów doznało przemocy 6-10 razy oraz więcej niż 10 razy.

Wykres 20. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=77

Respondenci, którzy potwierdzili, iż doświadczają przemocy, zostali poproszeni o wskazanie jej rodzaju. Z ich deklaracji wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy w Gminie jest przemoc psychiczna, którą podało 8 badanych (100%). Pojawiły się także odpowiedzi wskazujące na doznawanie przemocy fizycznej (4 osoby, tj. 50,0%), zaniedbania (2 osoby, tj. 25,0%) oraz przemocy ekonomicznej (1 osoba, tj. 12,5%).

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	100,0%	8
przemoc fizyczna	50,0%	4
zaniedbanie	25,0%	2
przemoc ekonomiczna	12,5%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
mobbing	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zapytano także dorosłych mieszkańców, kto stosowała wobec nich przemoc. Najczęściej respondenci wskazywali na męża/żonę (4 osoby, tj. 50,0%). 2 osoby wskazały na innych członków rodziny (25,0%), a pojedyncze odpowiedzi na partnera/partnerkę oraz pracodawcę (po 12,5%).

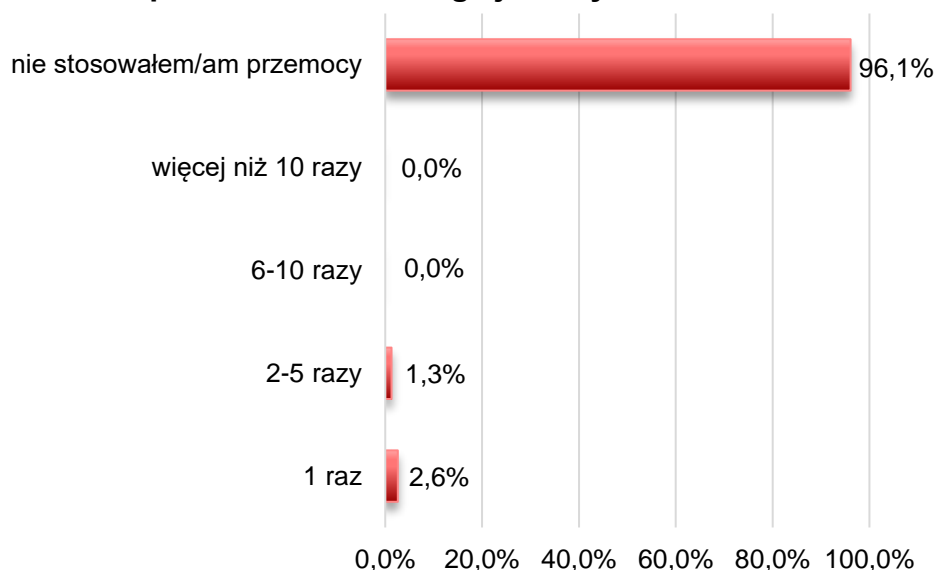
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/żona	50,0%	4
inni członkowie rodziny	25,0%	2
partner/partnerka	12,5%	1
pracodawca	12,5%	1
rodzice	0,0%	0
współpracownicy	0,0%	0
nieznajomy/a	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

W ramach badania podjęto również próbę określenia skali oraz częstotliwości stosowania przemocy przez ankietowanych. Jak wynika z analizy materiału badawczego, do zastosowania zachowań przemocowych w ciągu ostatnich 12 miesięcy przyznał się odsetek 3,9% badanych. 2,6% ankietowanych dopuściło się jej 1 raz, z kolei 1,3% osób wskazało na 2-5 razy.

Wykres 21. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=77

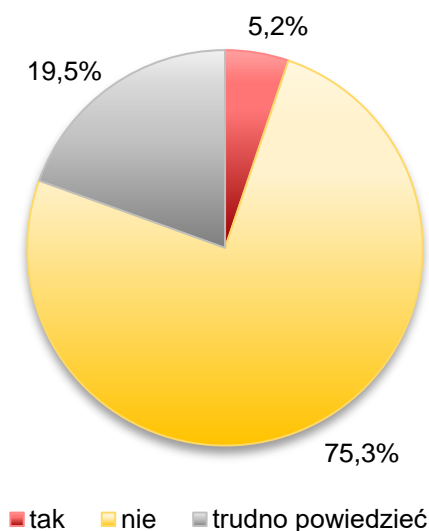

Mieszkańcy Gminy Kraszewice, którzy przyznali się do stosowania przemocy wobec innych osób zostali zapytani, w stosunku do kogo podjęli się takiego zachowania. Jak wynika z deklaracji respondentów po 1 osobie zastosowało przemoc wobec dziecka/dzieci, kogoś nieznanego oraz innych członków rodziny (po 33,3%).

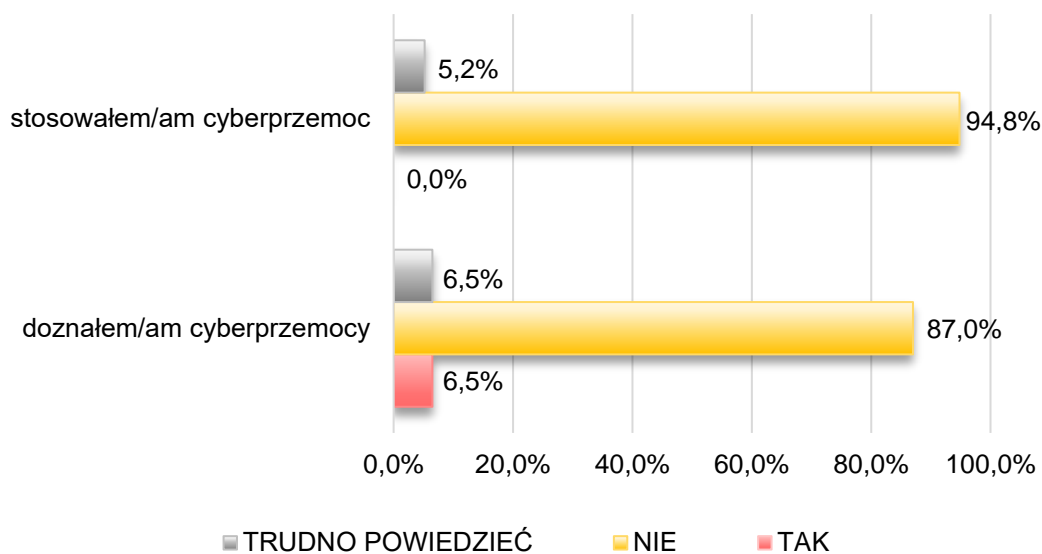
Tabela 15. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dziecka/dzieci	33,3%	1
nieznajomego/ej	33,3%	1
innych członków rodziny	33,3%	1
rodziców	0,0%	0
męża/żony	0,0%	0
partnera/partnerki	0,0%	0
współpracowników	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

Ważnym aspektem badania dotyczącego problemów społecznych w Gminie Kraszewice była również opinia mieszkańców Gminy na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci jako metody wychowawczej. W świetle ich odpowiedzi można stwierdzić, iż 75,3% badanych nie toleruje przemocy jako metody wychowawczej, jednakże aż 19,5% mieszkańców podało, że trudno jest im określić swoje stanowisko w tej sprawie, a 5,2% ma do niej pozytywny stosunek.

Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=77

Kolejne pytanie dotyczyło zjawiska cyberprzemocy i miało na celu oszacowanie skali jej występowania wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że takiego problemu doświadczyło 6,5% badanych, a kolejne 6,5% miało trudności z odpowiedzią na to pytanie. W przypadku stosowania przemocy w Internecie żaden respondent nie przyznał się do takich zachowań w ciągu ostatnich 12 miesięcy, z kolei 5,2% zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”.

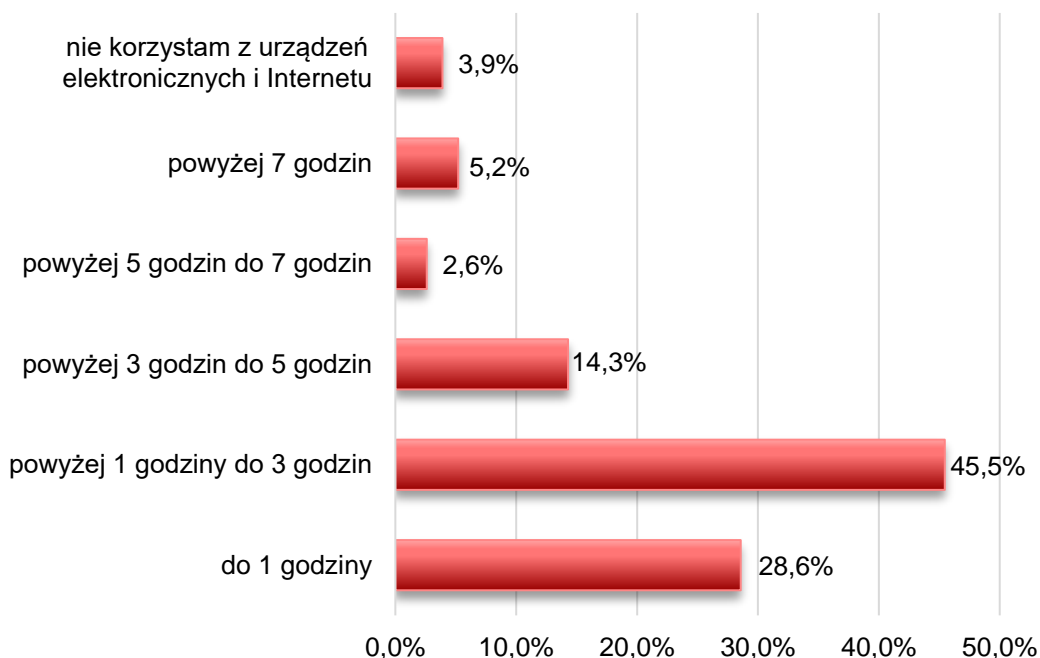
Wykres 23. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=77

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

W następnym obszarze tematycznym zapytano mieszkańców o korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu. Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, jaką ilość czasu poświęcają na to w ciągu dnia. Jak wynika z deklaracji 96,2% badanych korzysta z tego typu urządzeń i Internetu, przy czym 28,6% respondentów wskazał na przedział do 1 godziny dziennie, a 45,5% na przedział od 1 do 3 godzin. Korzystanie z urządzeń pomiędzy 3 a 5 godzinami dziennie zadeklarowało 14,3% respondentów, na odpowiedź od 5 do 7 godzin wskazał odsetek 2,6% osób, z kolei powyżej 7 godzin robi to 5,2% badanych.

Wykres 24. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? **N=77**

Odpowiadając na kolejne pytanie mieszkańcy określili, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Jak wynika z zebranego materiału badawczego, większość respondentów odpowiedziała twierdząco na to pytanie (69 osób, tj. 93,3%). Wśród nich 17 badanych wskazało, że taka sytuacja ma miejsce rzadko (23,0%), 21 ankietowanych – czasami (28,4%), 19 respondentów – często (25,7%), a 12 osób – bardzo często (16,2%). 5 mieszkańców wskazało, że w ich przypadku takie sytuacje się nie zdarzają (6,8%).

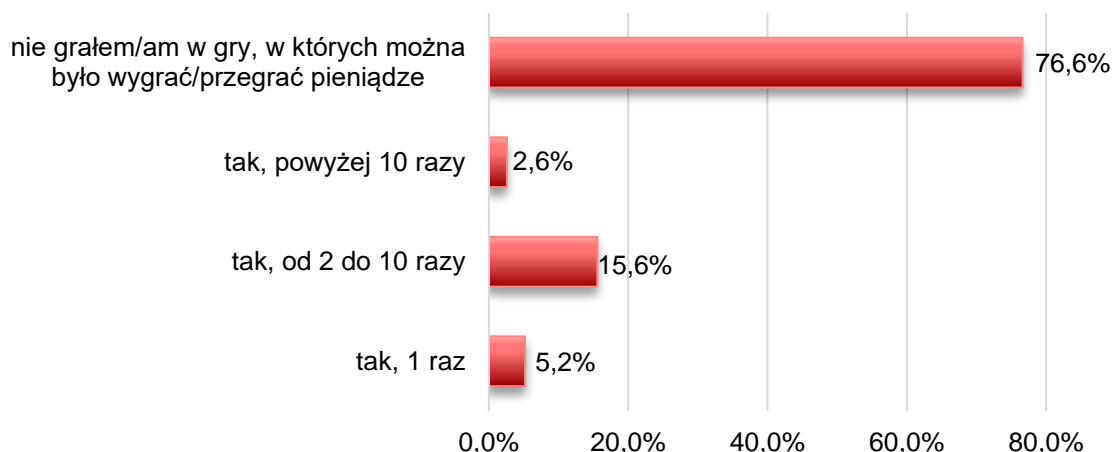
Tabela 16. Jak często zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=74

Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	16,2%	12
często	25,7%	19
czasami	28,4%	21
rzadko	23,0%	17
nigdy	6,8%	5

Uczestnictwo w grach hazardowych

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy styczność z nimi miał odsetek 23,4% respondentów, wśród których 5,2% grało w takie gry 1 raz, 15,6% osób robiło to 2-10 razy, a 2,6% ankietowanych wskazało na granie powyżej 10 razy.

Wykres 25. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=77

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami korzystającymi z gier hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 8 ankietowanych potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji w swoim życiu (44,4%), 9 osób zaprzeczyło temu (50,0%), natomiast 1 respondent miał problem z odpowiedzią na to pytanie (5,6%).

Tabela 17. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	44,4%	8
nie	50,0%	9
trudno powiedzieć	5,6%	1

Ostatnie pytanie w obszarze zachowań hazardowych dotyczyło przeznaczania na gry, w których można wygrać lub przegrać pieniądze większej kwoty pieniężnej niż wstępnie respondenci zakładali. Do takich zachowań przyznały się 2 osoby (11,1%), 13 badanych zaprzeczyło temu (72,2%), z kolei 3 ankietowanych nie przewiduje określonej kwoty na gry hazardowe (16,7%).

Tabela 18. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładal/a? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	11,1%	2
nie	72,2%	13
nie przewiduję określonej kwoty	16,7%	3

Inne uzależnienia behawioralne

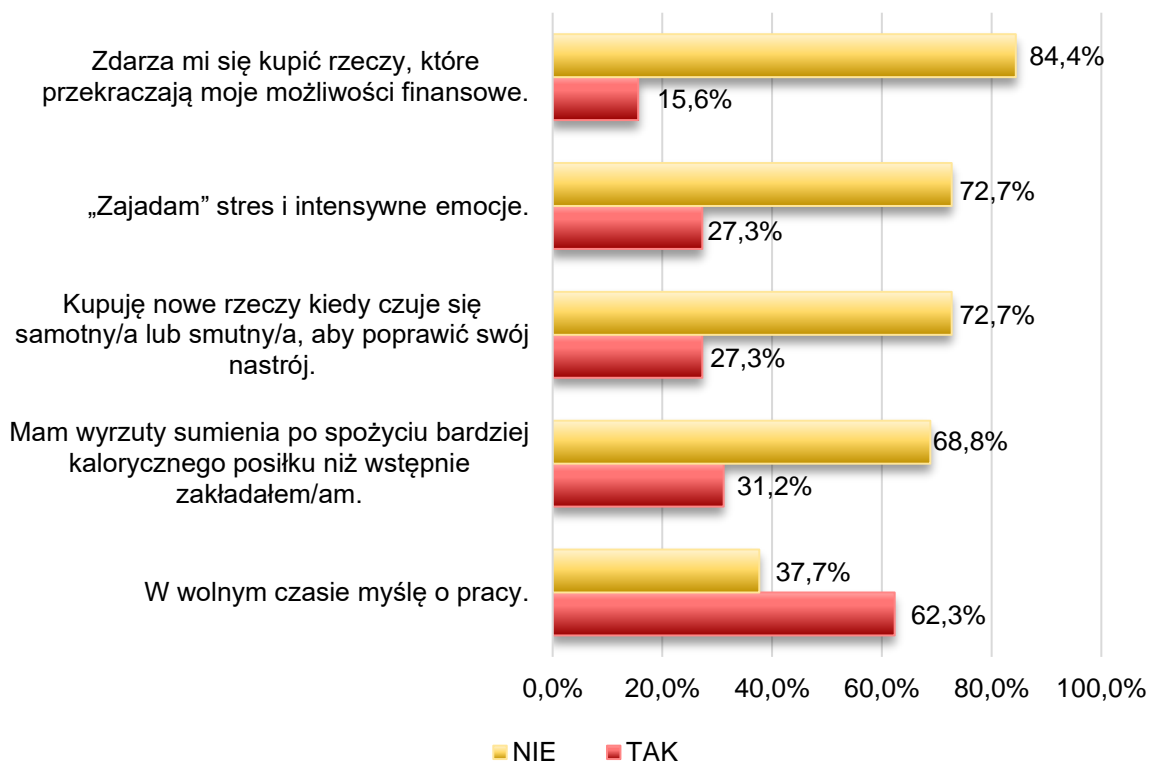
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kraszewice, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat ich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu aktywności fizycznej i zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm, pracoholizm, a także nadmierna aktywność fizyczna są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie odżywiania, pracy oraz zakupów. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 62,3% badanych myśli o pracy w trakcie swojego czasu wolnego;
- wśród badanych 31,2% ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku;
- po 27,3% osób biorących udział w badaniu kupuje nowe rzeczy, gdy odczuwa samotność lub aby poprawić swój nastrój oraz „zajada” stres i intensywne emocje;
- 15,6% respondentów przyznało, że zdarza im się kupić rzeczy, które przekraczają ich możliwości finansowe.

Wykres 26. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=77

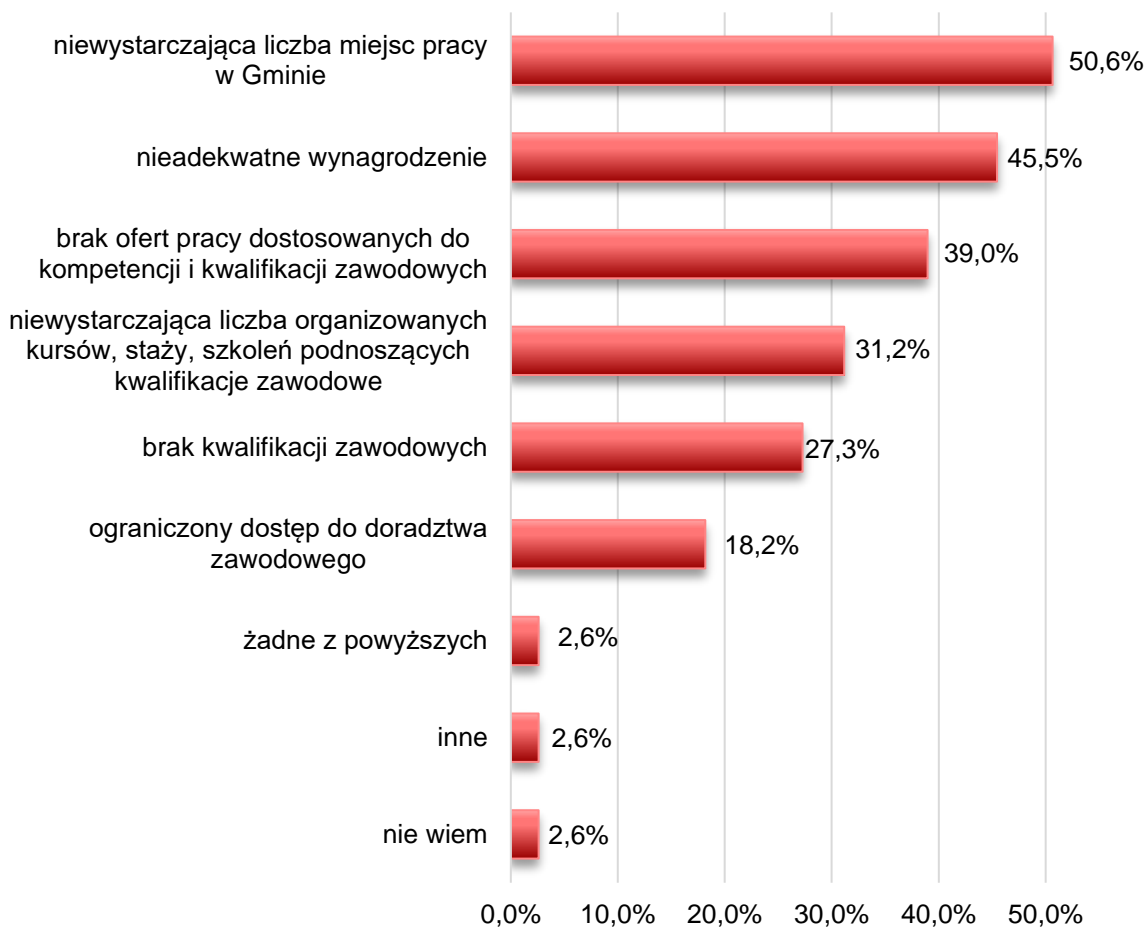
Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym zostanie poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców Gminy Kraszewice. Badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej, bo 50,6% mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazło się nieadekwatne wynagrodzenie (45,5%), z kolei na trzecim – brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych (39,0%). W dalszej części

mieszkańcy wskazywali na niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (31,2%), czy brak kwalifikacji zawodowych (27,3%). 18,2% badanych wymieniło ograniczony dostęp do doradztwa zawodowego. Po 2,6% osób wskazało na odpowiedź „żadne z powyższych” oraz „nie wiem”, a kolejne 2,6% badanych podało inne trudności, tj. *dojazd do pracy, brak świetlic w szkołach*.

Wykres 27. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=77

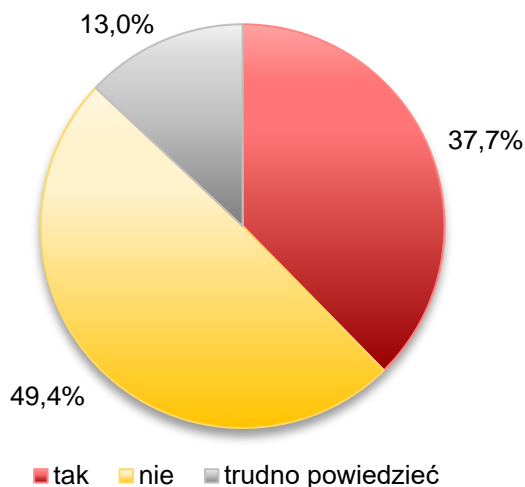
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

Następne pytanie dotyczyło tego, czy nasi respondenci doświadczyli w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. 49,4% osób odpowiedziało przecząco na to pytanie, 37,7% badanych przyznało, że doznało w okresie ostatniego roku takich problemów, z kolei 13,0% respondentów miało trudności w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

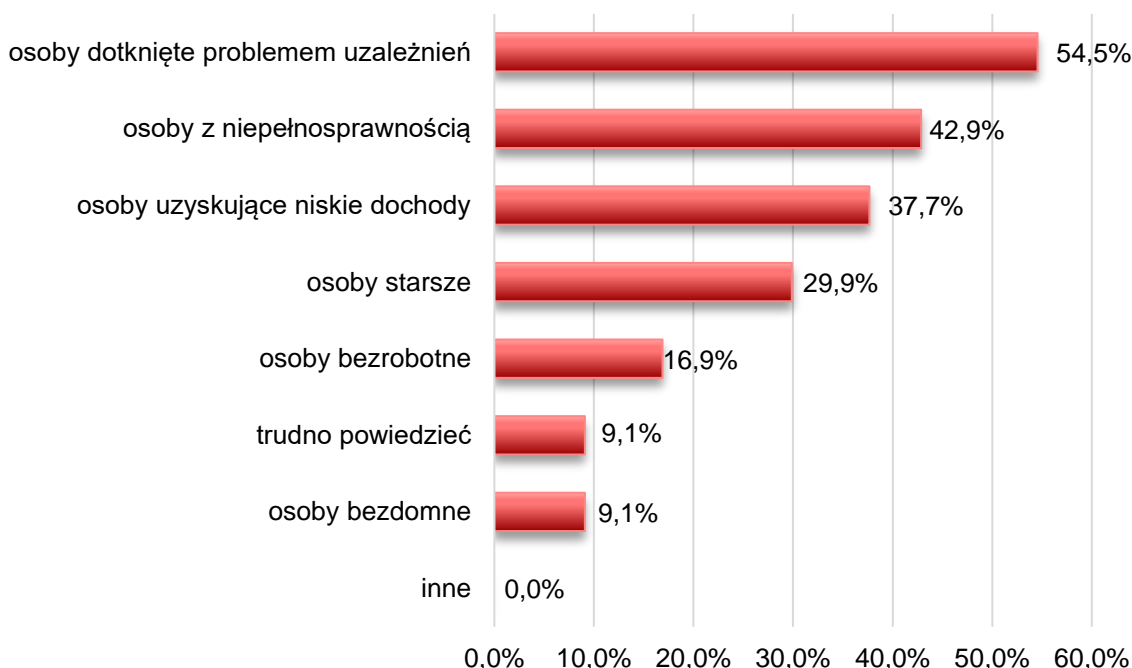

Wykres 28. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=77

W kolejnym pytaniu, mieszkańcy mieli wskazać, jakie ich zdaniem grupy osób są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Na pierwszym miejscu znalazły się osoby dotknięte problemem uzależnień (54,5%) na drugim – osoby z niepełnosprawnością (42,9%) na trzecim – osoby uzyskujące niskie dochody (37,7%). 29,9% badanych wybrało osoby starsze, 16,9% – osoby bezrobotne, natomiast 9,1% – osoby bezdomne. Kolejne 9,1% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 29. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=77

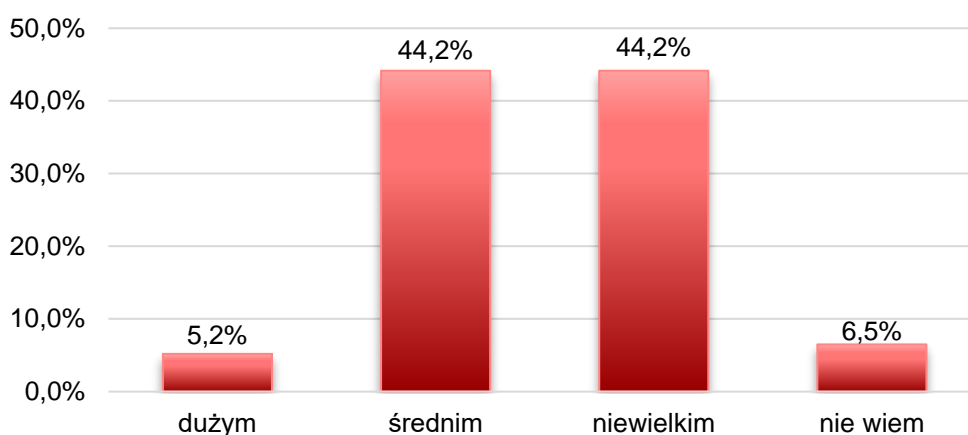
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Sytuacja osób starszych i osób z niepełnosprawnościami

Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do osób z niepełnosprawnościami. Po 44,2% respondentów uważa, że jest ona dostosowana w stopniu średnim oraz niewielkim. 5,2% ankietowanych twierdzi, że dużo miejsc w Gminie jest przystosowanych do osób z niepełnosprawnością, a 6,5% badanych zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

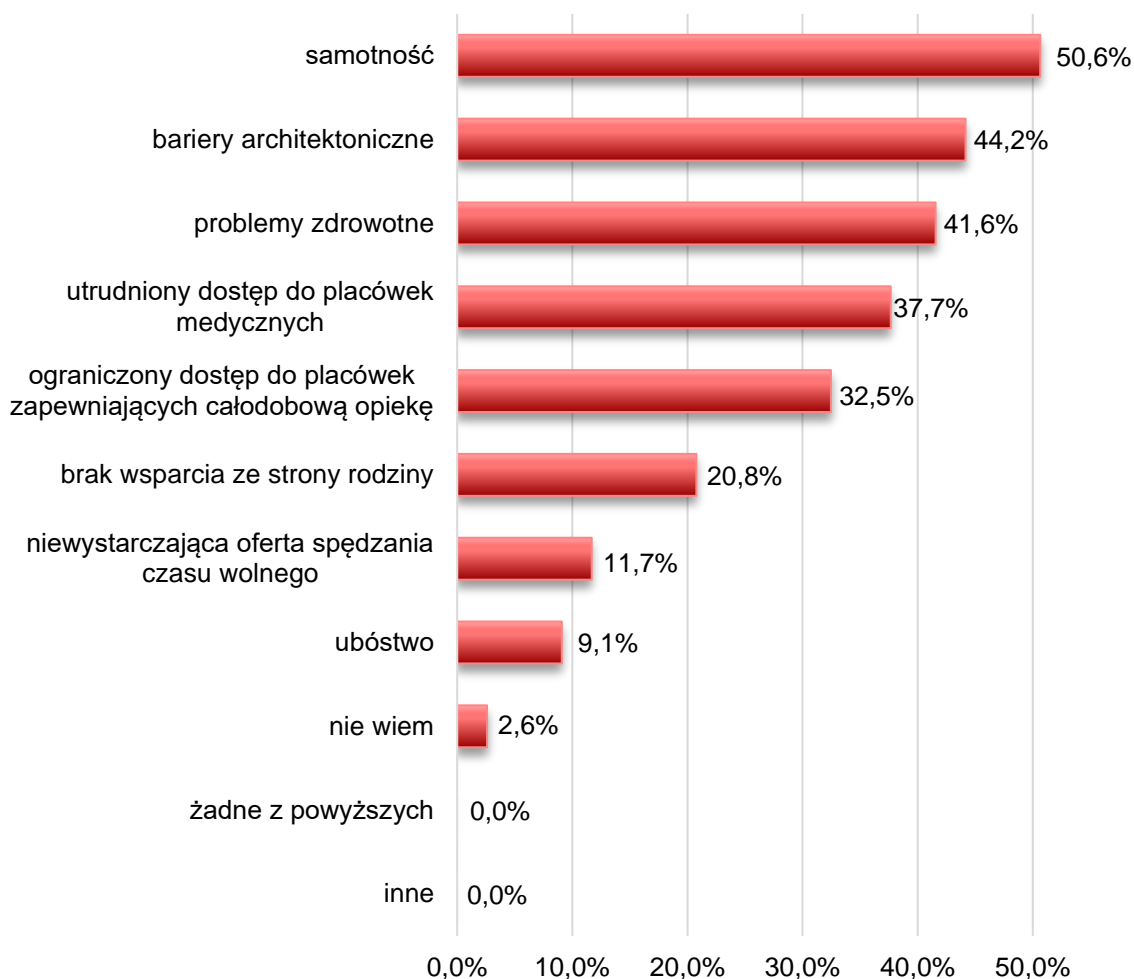
Wykres 30. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=77

Zdaniem większości badanych mieszkańców, najważniejszym problemem osób starszych i osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy jest samotność (50,6%), z kolei 44,2% badanych wskazało bariery architektoniczne, a 41,6% na problemy zdrowotne. Dla 37,7% respondentów był to utrudniony dostęp do placówek medycznych, natomiast co trzeci badany wskazał na ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (32,5%). Co piąty respondent zwrócił uwagę na brak wsparcia ze strony rodziny (20,8%), a 11,7% osób na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego. Dla 9,1% mieszkańców jednym z największych problemów w tym obszarze jest ubóstwo, a brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 2,6% respondentów.

Wykres 31. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami w Gminie? N=77

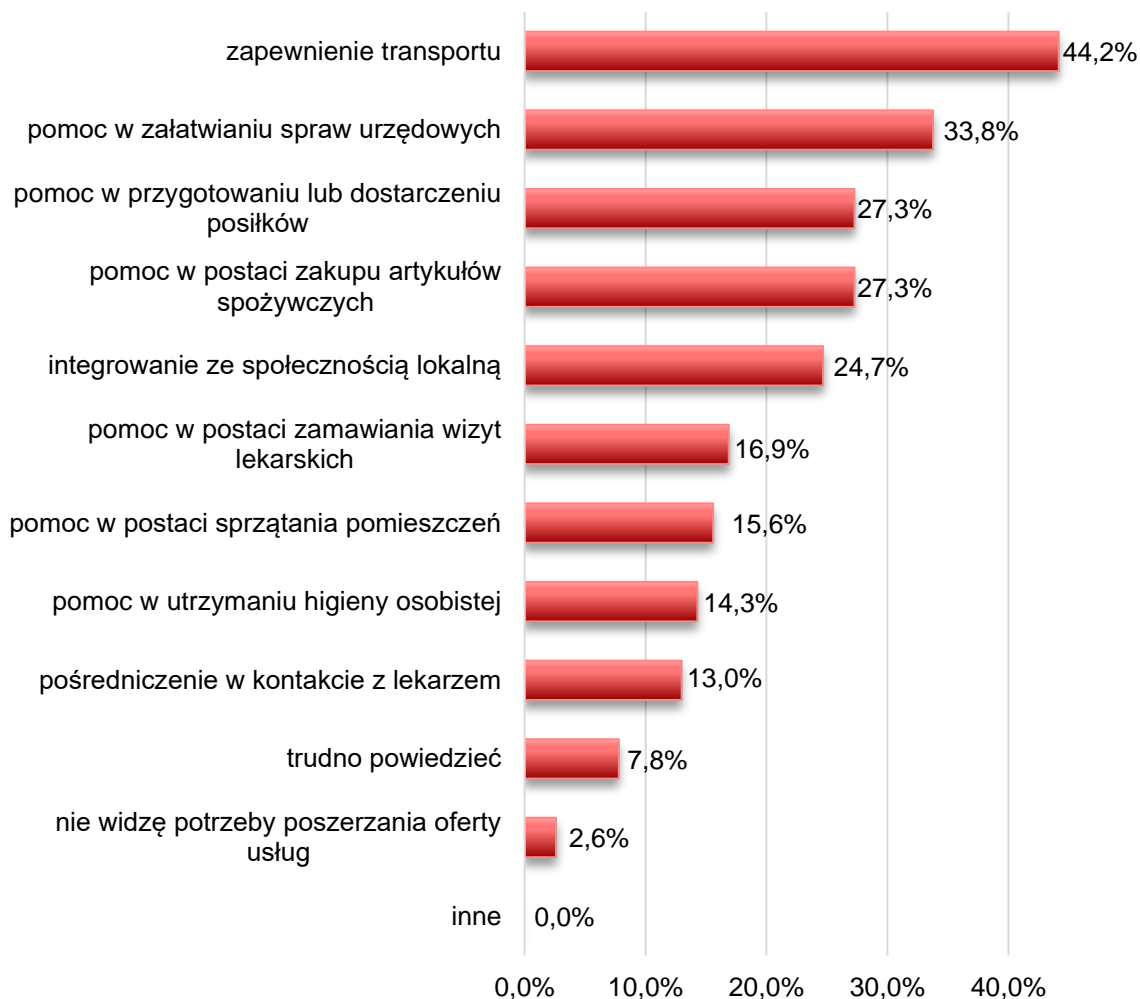

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne i zarazem ostatnie pytanie z zakresu sytuacji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w Gminie dotyczyło tego, o jakie formy wsparcia należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla ww. grup społecznych na terenie Gminy. Największy odsetek respondentów wskazał na zapewnienie transportu (44,2%), z kolei co trzeci badany podał pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (33,8%), a po 27,3% osób – pomoc przygotowaniu lub dostarczeniu posiłków oraz pomoc w postaci zakupu artykułów spożywczych. Co czwarty ankietowany wskazał na integrowanie ze społecznością lokalną (24,7%), a 16,9% na pomoc w postaci zamawiania wizyt lekarskich. Pomoc w postaci sprzątania pomieszczeń jest odpowiednią formą wsparcia według 15,6% respondentów, natomiast 14,3% podało pomoc w utrzymaniu higieny osobistej, a 13,0% osób – pośredniczenie w kontakcie z lekarzem. Trudności w określeniu swojego stanowiska miało 7,8% osób, a 2,6% nie widzi potrzeby poszerzenia oferty usług.

Wykres 32. O jaką formę wsparcia Pana/i zdaniem należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami na terenie Gminy? N=77

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

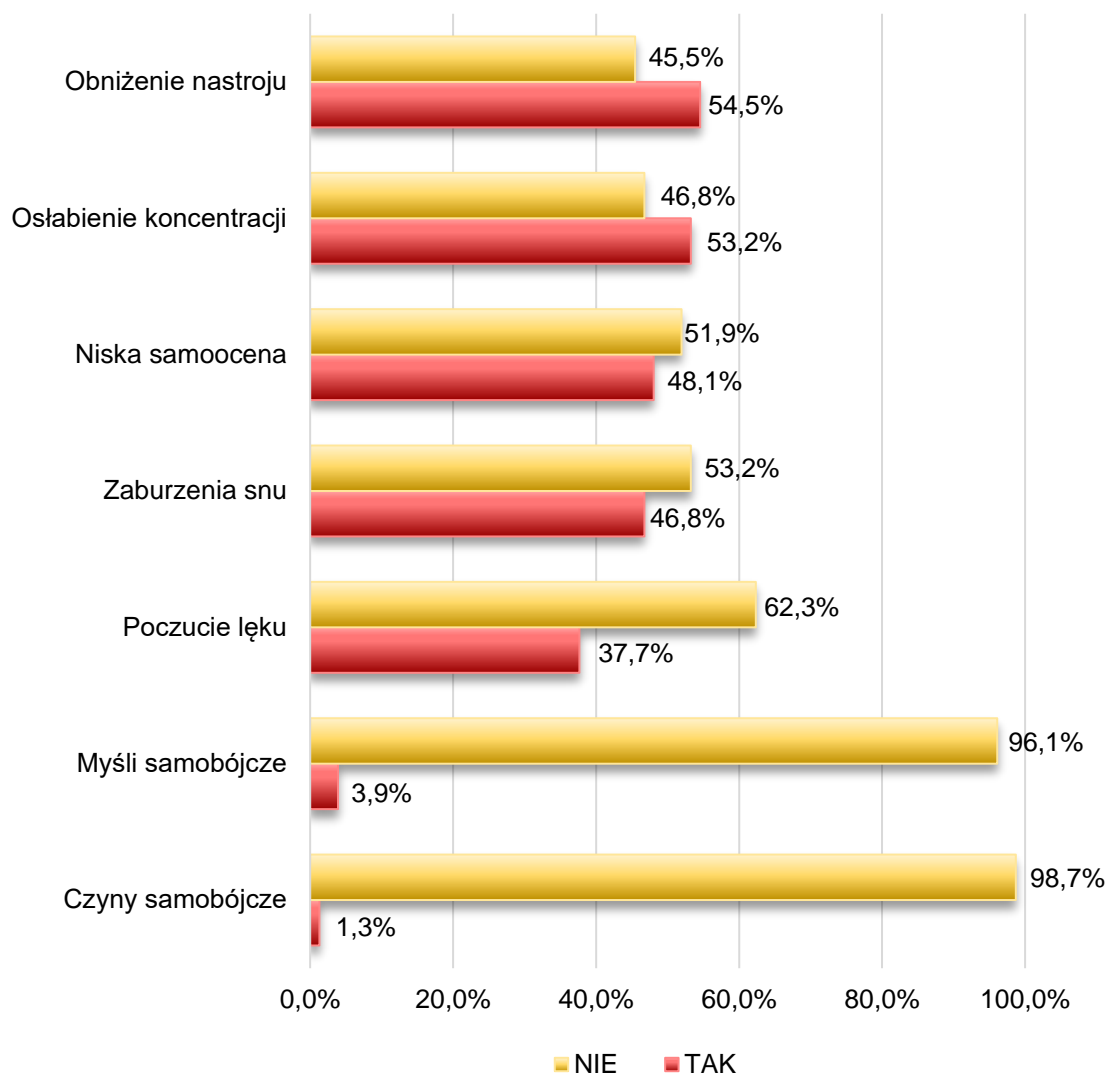
Zdrowie psychiczne

W pytaniu dotyczącym zdrowia psychicznego badani mieszkańcy Gminy Kraszewice mieli określić, czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie wymienione stany. Z poniższego wykresu wynika, że:

- 54,5% osób doświadczyło obniżenia nastroju;
- 53,2% badanych doznało osłabienia koncentracji;
- 48,1% respondentów miało niską samoocenę;
- 46,8% ankietowanych doświadczyło zaburzeń snu;
- 37,7% osób odczuwało lęk;
- 3,9% dorosłych mieszkańców miało myśli samobójcze;
- 1,3% badanych podejmowało się czynów samobójczych.

Wykres 33. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=77

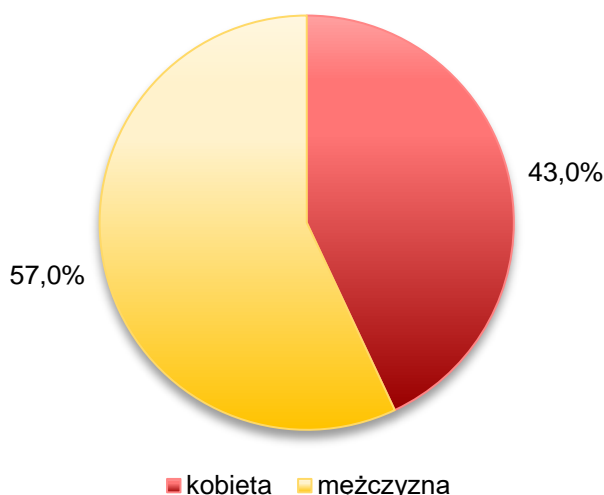
Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród uczniów

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne występujące na terenie Gminy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzecią oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie oceny młodych mieszkańców na temat swojego zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

Uczniowie z Gminy Kraszewice wypełnili 93 kwestionariusze ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Możemy zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne nieznaczną przewagę mieli chłopcy. Stanowili oni 57,0% ogółu, zaś dziewczynki wypełniły 43,0% kwestionariuszy.

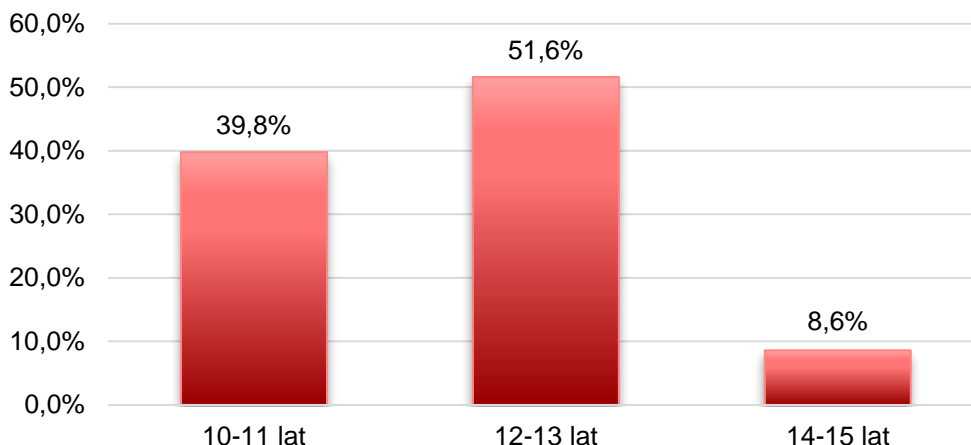
Wykres 34. Płeć: N=93

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, ponad połowę kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (51,6%), natomiast 39,8% respondentów było w wieku 10-11 lat, a pozostali ankietowani mieścili się w przedziale wiekowym 14-15 lat (8,6%).

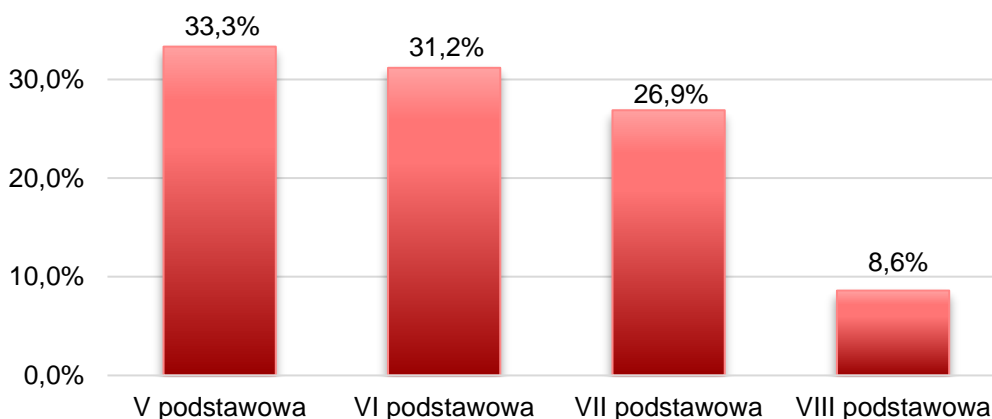

Wykres 35. Wiek: N=93

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Co trzeci uczeń biorący udział w badaniu uczęszcza do V klasy szkoły podstawowej (33,3%), z kolei 31,2% osób wskazało na VI klasę, a 26,9% badanych to uczniowie VII klasy. Najmniej ankietowanych to uczniowie klasy VIII (8,6%).

Wykres 36. Klasa: N=93

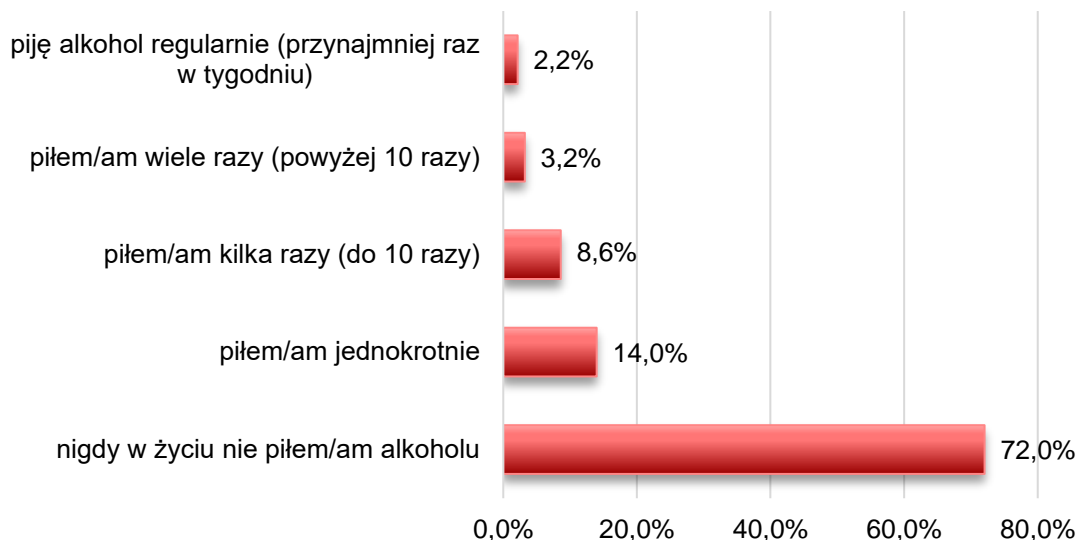

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z Gminy Kraszewice. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego tematu odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 28,0% respondentów, wśród których 14,0% spożyło go jednokrotnie, 8,6% badanych stwierdziło, iż piło alkohol kilka razy (do 10 razy), 3,2% – wiele razy (powyżej 10 razy), a 2,2% osób spożywa go regularnie – przynajmniej raz w tygodniu.

Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=93

W następnym pytaniu podjęto próbę określenia głównych sposobów, za pomocą których uczniowie otrzymali bądź zdobyli alkohol w celu spróbowania go po raz pierwszy. Badania wykazały, że po 6 badanych, którzy kiedykolwiek próbowali alkohol, dostało go na spróbowanie od rodziców oraz wypilo go przez pomyłkę (po 24,0%), z kolei 5 uczniów nie pamięta sposobu w jaki zdobyło/otrzymało alkohol pierwszy raz (20,0%). Kolejne odpowiedzi wskazywały na podkradanie go rodzicom lub członkom rodziny (4 osoby, tj. 16,0%), a także samodzielne kupienie alkoholu, poproszenie kogoś o jego kupno, skorzystanie z poczęstunku przez starszych kolegów/koleżanki oraz inne, bliżej nieokreślone sposoby (po 1 osobie, tj. 4,0%). 1 osoba pominęła to pytanie nie udzielając na nie odpowiedzi.

Tabela 19. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=25

Odpowiedź	%	Liczba odp.
wypiłem/am przez pomyłkę	24,0%	6
rodzice dali mi spróbować	24,0%	6
nie pamiętam	20,0%	5
podkradłem/am rodzicom/członkom rodziny	16,0%	4
kupiłem/am sobie sam/a	4,0%	1
poprosiłem/am kogoś o kupno	4,0%	1
zostałem/am poczęstowany/a przez starszych kolegów/koleżanki	4,0%	1
inne	4,0%	1

Jak wynika z odpowiedzi uczniów 15 z nich po raz pierwszy spożywało alkohol mając mniej niż 10 lat (62,5%), z kolei 6 osób zrobiło to w wieku 10-13 lat (25,0%), a 3 ankietowanych wskazało na 14-15 lat (12,5%). To pytanie zostało pominięte przez 2 osoby, które kiedykolwiek piły alkohol.

Tabela 20. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=24

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	62,5%	15
10-13 lat	25,0%	6
14-15 lat	12,5%	3

Ostatnie pytanie zadane uczniom w tym obszarze, miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, kontakt z alkoholem we wskazanym wyżej okresie miało 10 uczniów będących po inicjacji alkoholowej (40,0%), którzy w większości spożywali tego typu napoje 1-2 razy (6 osób, tj. 24,0%), z kolei po 2 osoby wskazały na picie alkoholu w tym czasie 3-4 razy oraz więcej niż 7 razy (8,0%). Na to pytanie nie udzieliła odpowiedzi 1 osoba.

Tabela 21. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=25

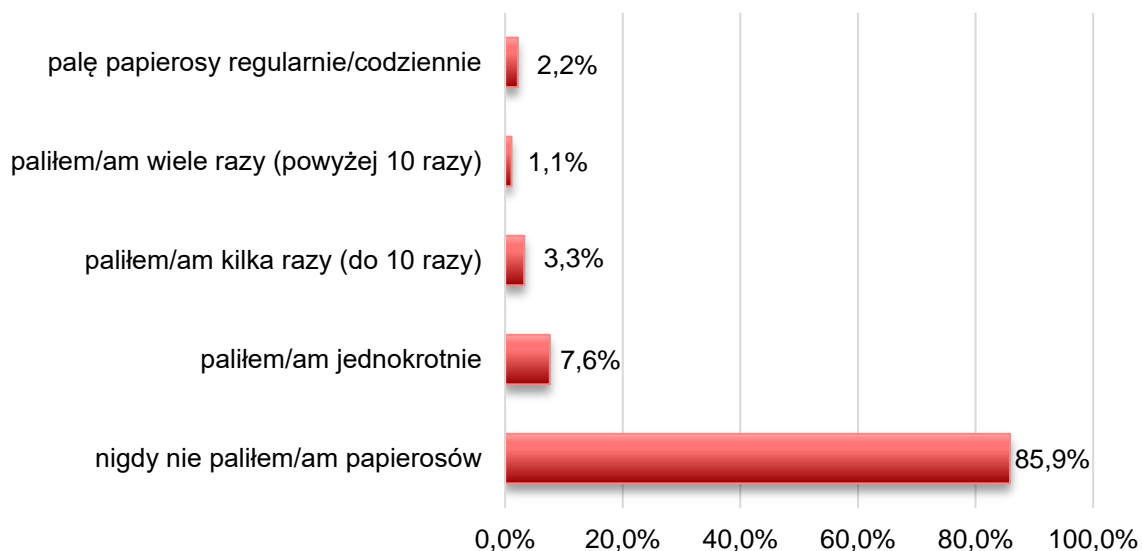
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	60,0%	15
1 – 2 razy	24,0%	6
3 – 4 razy	8,0%	2
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	8,0%	2

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z Gminy Kraszewice podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po tradycyjne wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z nimi miał odsetek 14,2% ankietowanych, wśród których 7,6% paliło je jednokrotnie, 3,3% sięgnęło po nie kilka razy (do 10 razy), 1,1% odpowiedzi padło na wiele razy (powyżej 10 razy), z kolei 2,2% na regularne/codziennie palenie papierosów.

Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=93

W ramach badań uzyskano również informacje odnośnie częstotliwości palenia tradycyjnych papierosów przez uczniów w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Spośród wszystkich respondentów, którzy zadeklarowali, że palili tradycyjne papierosy w tym okresie, 2 osoby sięgnęły po te wyroby tytoniowe 1-2 razy (15,4%), 1 uczeń zaznaczył odpowiedź 3-4 razy (7,7%), natomiast 3 badanych zadeklarowało palenie papierosów więcej niż 7 razy (23,1%).

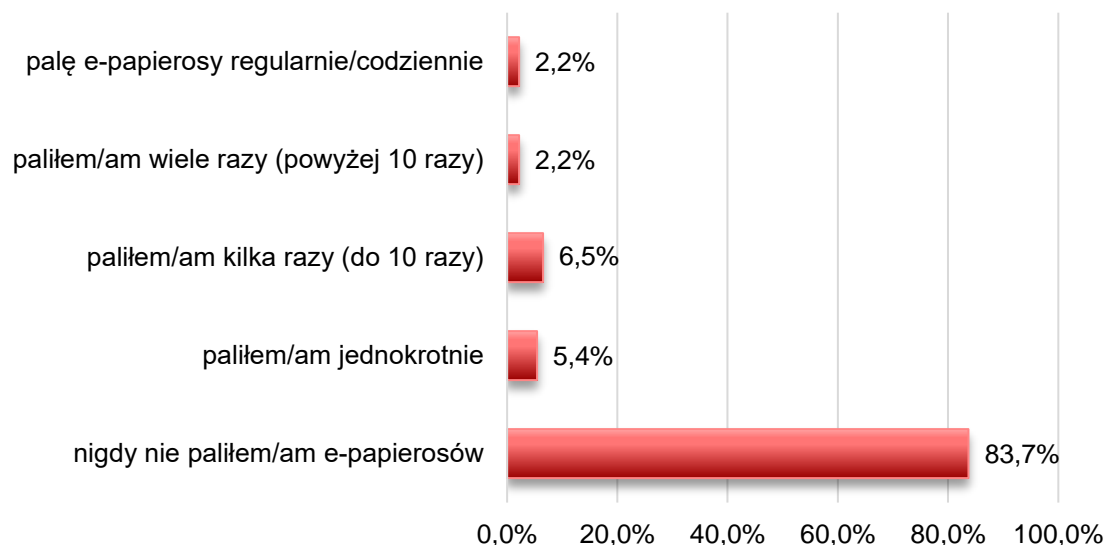
Tabela 22. Jak często pałęś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=13

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie pałę/am papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	53,8%	7
1 – 2 razy	15,4%	2
3 – 4 razy	7,7%	1
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	23,1%	3

Następnie zbadaniu została poddana częstotliwość palenia przez uczniów e-papierosów. Z deklaracji respondentów wynika, że po elektroniczne papierosy sięgnęło 16,3% ankietowanych, w tym 5,4% pałę je jednokrotnie, 6,5% – kilka razy (do 10 razy), natomiast po 2,2% osób przyznało się do wielokrotnego (powyżej 10 razy) oraz regularnego/codziennego palenia e-papierosów.

Wykres 39. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=93

Częstotliwość palenia e-papierosów, w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, przedstawiona została w tabeli poniżej. Z zebranych danych wynika, że w tym okresie po elektroniczne papierosy 1-2 razy sięgnęły 2 osoby (13,3%), 4 osoby podały, że zrobiły to 3-4 razy (26,7%), natomiast 3 uczniów przyznało się, że w tym czasie paliło e-papierosy więcej niż 7 razy (20,0%).

Tabela 6. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=15

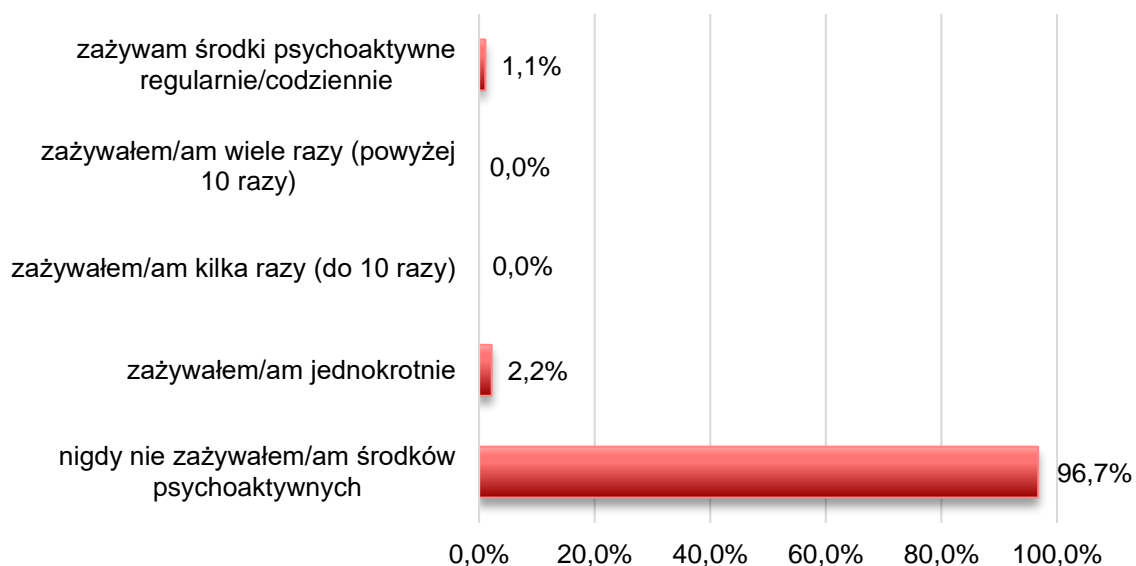
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	40,0%	6
1 – 2 razy	13,3%	2
3 – 4 razy	26,7%	4
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	20,0%	3

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, po inicjacji narkotykowej jest 3,3% uczniów, z których 2,2% wskazało, iż sięgnęło po nie jednokrotnie, z kolei 1,1% uczniów zażywa je regularnie/codziennie.

Wykres 40. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=93

Uczniowie, którzy zadeklarowali zażywanie środków psychoaktywnych odpowiedzieli na kilka szczegółowych pytań. Pierwsze z nich dotyczyło sposobu otrzymania substancji takich jak narkotyki, dopalacze, czy leki w celu odurzenia. Na to pytanie 3 badanych odpowiedziało, że kupiło je od kogoś w szkole (100,0%).

Tabela 23. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) po raz pierwszy? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
kupiłem/am od kogoś w szkole	100,0%	3
kupiłem/am od kogoś w otoczeniu szkoły	0,0%	0
kupiłem/am przez Internet	0,0%	0
kupiłem/am/dostałem/am od osoby, którą znam	0,0%	0
kupiłem/am/dostałem/am od nieznanym osoby	0,0%	0
zażyłem/am je nieświadomie	0,0%	0
w inny	0,0%	0

Kolejne pytanie do osób, które zażywały kiedykolwiek narkotyki, dopalacze lub leki w celu odurzenia dotyczyło wieku, w jakim po raz pierwszy sięgnęli po tego typu substancje. 2 uczniów podało, że miało wtedy mniej niż 10 lat (66,7%), z kolei 1 pozostały badany wskazał na wiek 10-13 lat (33,3%).

Tabela 24. Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	66,7%	2
10-13 lat	33,3%	1
14-15 lat	0,0%	0

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów w okresie 30 dni poprzedzających badanie. Należy zauważyć, że w tym czasie kontakt z nimi zadeklarowało 2 uczniów będących po inicjacji narkotykowej, którzy wskazali na zażywanie takich środków 5-7 razy oraz więcej niż 7 razy w podanym okresie (po 33,3%).

Tabela 25. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	33,3%	1
1 – 2 razy	0,0%	0
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	33,3%	1
więcej niż 7 razy	33,3%	1

W dalszej kolejności, uczniów będących po inicjacji narkotykowej zapytano o rodzaje substancji, po które sięgnęli. Jak wynika z badania 3 osoby zażywały mefedron (100,0%), z kolei pojedyncze odpowiedzi padły na marihuanę, amfetaminę, dopalacze, leki w celu odurzenia, a także inne, bliżej nieokreślone substancje (po 33%).

Tabela 26. Jakie były to substancje? N=3

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mefedron	100,0%	3
marihuana	33,3%	1
amfetamina	33,3%	1
dopalacze	33,3%	1
leki w celu odurzenia	33,3%	1
inne	33,3%	1

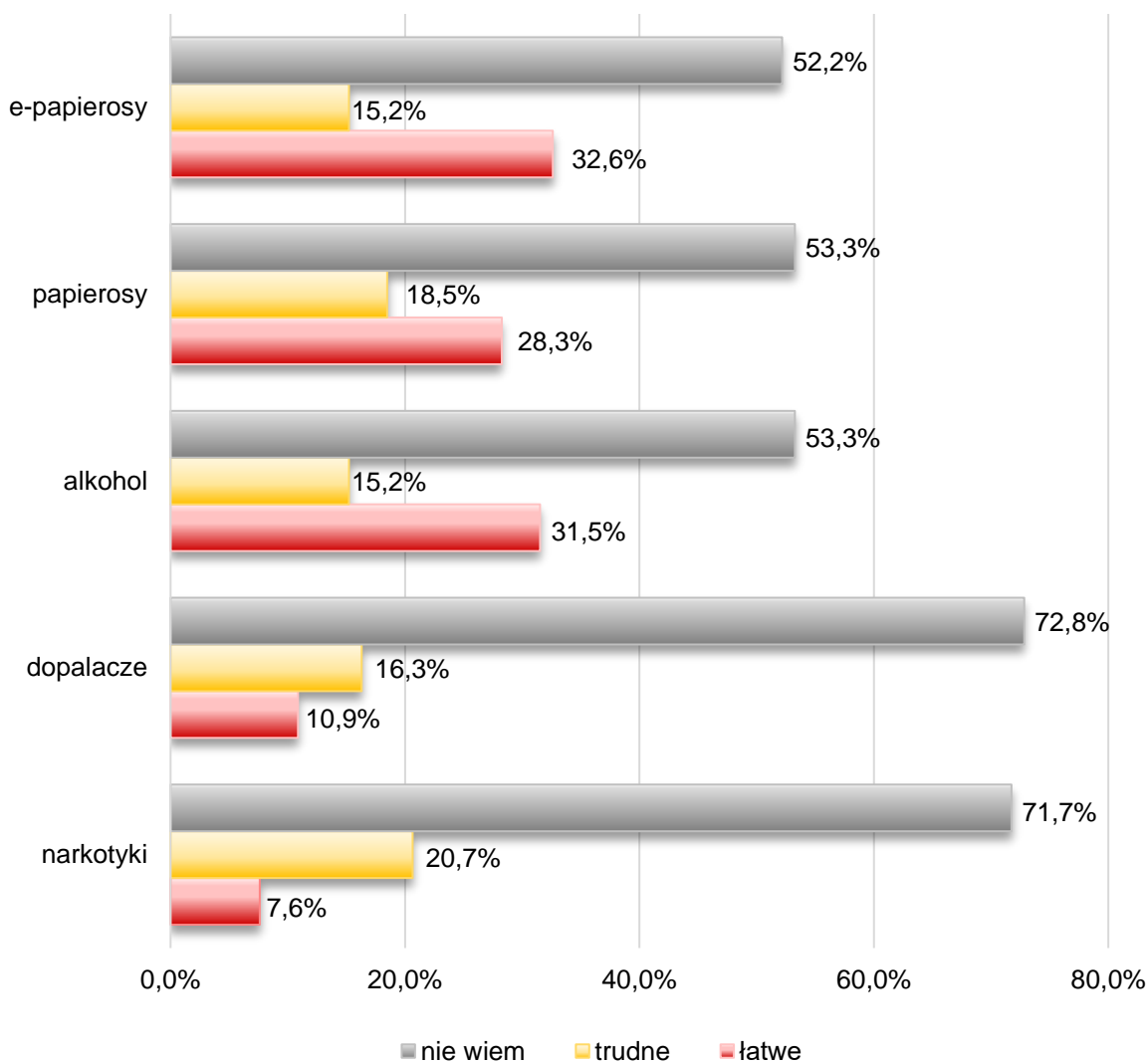
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Następnie uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, niektóre substancje charakteryzują się w Gminie znaczną dostępnością. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 7,6% ankietowanych, a trudne dla 20,7%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 10,9% uczniów, a trudne dla 16,3%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 31,5% badanych, a trudny dla 15,2%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 28,3% respondentów, a trudne dla 18,5%,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 32,6% młodych mieszkańców, a trudne dla 15,2%.

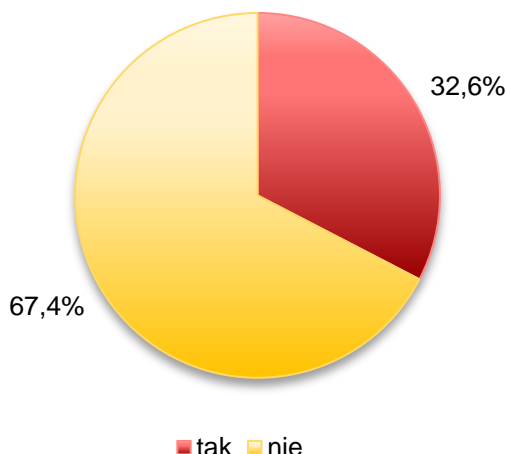

Wykres 41. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=93

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących Gminę Kraszewice. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 32,6% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie.

Wykres 42. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=93

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony swojego rodzeństwa (13 osób, tj. 48,1%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowali koledzy/koleżanki (6 osób, tj. 22,2%), a także uczniowie z ich szkoły (4 osoby, tj. 14,8%). 3 badanych wskazało na rodziców (11,1%), z kolei 2 ankietowanych na inne osoby, nie uściślając o kogo chodzi (7,4%), a 1 uczeń doświadczył przemocy ze strony znajomych spoza szkoły (3,7%). 3 osoby pominęły to pytanie nie udzielając odpowiedzi.

Tabela 27. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=27

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwo	48,1%	13
koledzy/koleżanki	22,2%	6
uczniowie z mojej szkoły	14,8%	4
rodzice	11,1%	3
inne osoby	7,4%	2
znajomi spoza szkoły	3,7%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

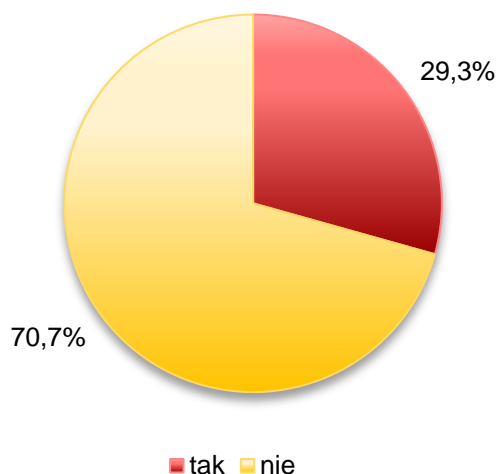
W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy, zostali oni poproszeni o wskazanie formy zachowań przemocowych, jakich doświadczyli. Najczęściej spotykana wśród uczniów jest przemoc fizyczna (11 osób, tj. 47,8%), ale także psychiczna (10 osób, tj. 43,5%). Niemniej wśród innych form przemocy, jakich doświadczają badani znalazła się również przemoc seksualna oraz zaniedbanie ze strony bliskich osób (po 2 osoby, tj. 8,7%). Na to pytanie nie odpowiedziało 7 osób doznających przemocy.

Tabela 28. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=23

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	47,8%	11
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	43,5%	10
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	8,7%	2
nie miałem/am zapewnionej opieki kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	8,7%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznało się 29,3% uczniów, czyli mniejszy odsetek niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wynosi 3,3 pp.

Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=93

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemoc fizyczną zastosowało 16 uczniów (61,5%), do stosowania przemocy psychicznej przyznało się 12 badanych (46,2%), natomiast przemocy seksualnej dopuściło się 3 respondentów (11,5%). Wśród badanych stosujących przemoc 1 osoba pominęła to pytanie.

Tabela 29. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	61,5%	16
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	46,2%	12
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób który go zawstydział itp.	11,5%	3

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Większość ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec rodzeństwa – wskazało na to 15 osób, tj. 60,0%, z kolei po 6 badanych podało rówieśników oraz inne osoby (po 24,0%). 2 respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 30. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=25

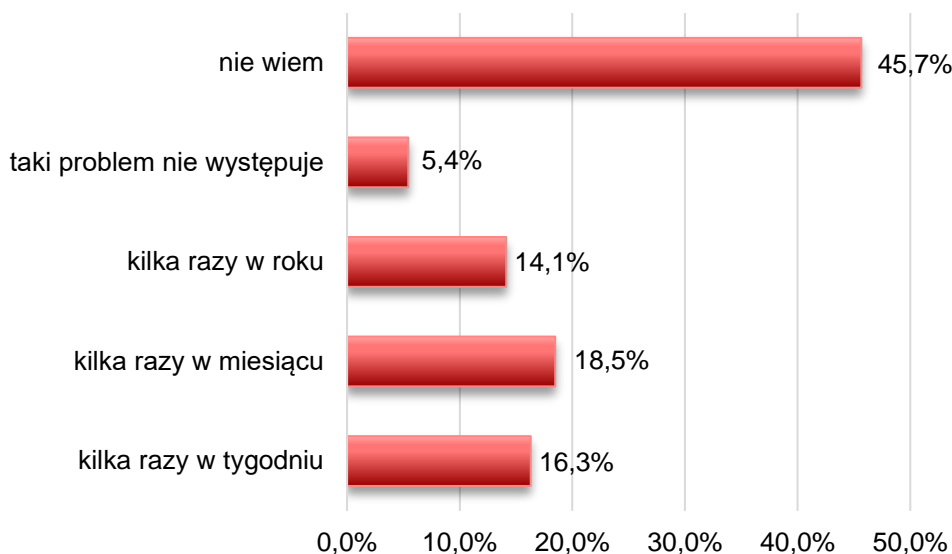
Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwa	60,0%	15
rówieśników	24,0%	6
innych osób	24,0%	6
rodziców	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Znaczny odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie odnieść się do badanej kwestii (45,7%), a zdaniem 5,4% osób takie zjawisko nie występuje w szkole, do której uczęszczają. Obecność przemocy w swojej szkole potwierdził natomiast odsetek 48,9% respondentów, w tym 14,1% spośród nich stwierdziło, że ma to miejsce kilka razy w roku, w opinii 18,5% dzieje się to kilka razy w miesiącu, a zdaniem 16,3% ankietowanych do takich sytuacji dochodzi kilka razy w tygodniu.

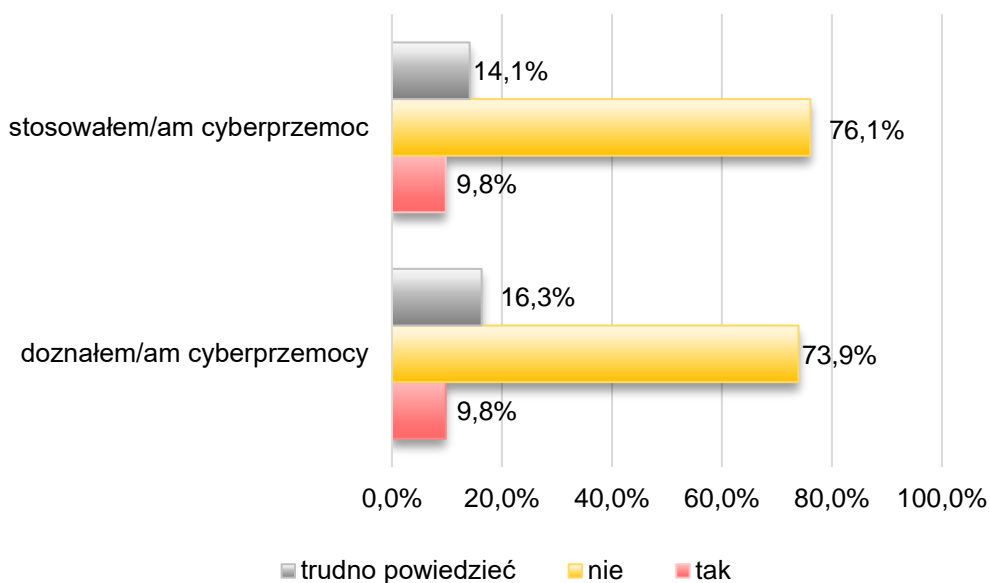

Wykres 44. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=93

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, po 9,8% z nich doświadczyło oraz stosowało cyberprzemoc. Część badanych miała problem z określeniem, czy kiedykolwiek zetknęła się z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „*trudno powiedzieć*” padło 14,1% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy i 16,3% w zakresie doświadczenia jej.

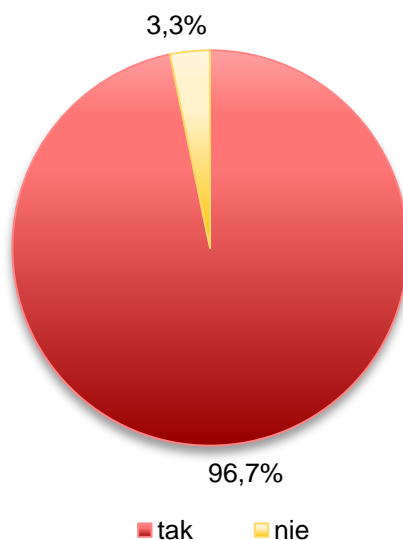
Wykres 45. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=93

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zbadanie kwestii korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu przez uczniów z Gminy Kraszewice. Pierwsze pytanie odnosiło się do tego, czy młodzi mieszkańcy korzystają z tego typu urządzeń oraz Internetu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że korzysta z nich zdecydowana większość respondentów, tj. 96,7%.

Wykres 46. Czy korzystasz z urządzeń elektronicznych i Internetu? N=93

Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, część z nich poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu duże ilości czasu w ciągu dnia, gdyż 10 odpowiedzi padło na czas powyżej 7 godzin (11,4%). Dodatkowo 7 uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich pomiędzy 5 a 7 godzinami w ciągu dnia (8,0%), a w przypadku 18 osób jest to czas od 3 do 5 godzin (20,5%). Powyżej 1 do 3 godzin dziennie z urządzeń korzysta 42 badanych (47,7%), a 11 ankietowanych wskazało na czas do 1 godziny dziennie (12,5%). 1 osoba korzystająca z urządzeń elektronicznych i Internetu nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 31. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu? N=88

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	12,5%	11
powyżej 1 godziny do 3 godzin	47,7%	42
powyżej 3 godzin do 5 godzin	20,5%	18
powyżej 5 godzin do 7 godzin	8,0%	7
powyżej 7 godzin	11,4%	10

Ostatnie pytanie z zakresu korzystania z urządzeń elektronicznych i Internetu dotyczyło tego, czy uczniom zdarzyło się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na urządzeniach elektronicznych, np. przed rodzicami. Taką sytuację bardzo często miało 3 badanych (3,4%), 6 uczniów podało, że zdarzyło im się to często (6,9%), 20 osób wskazało, że w ich przypadku taka sytuacja miała miejsce czasami (23,0%), a w przypadku 9 ankietowanych – jednokrotnie (10,3%). W przypadku tego pytania 2 osoby nie udzieliły na nie odpowiedzi.

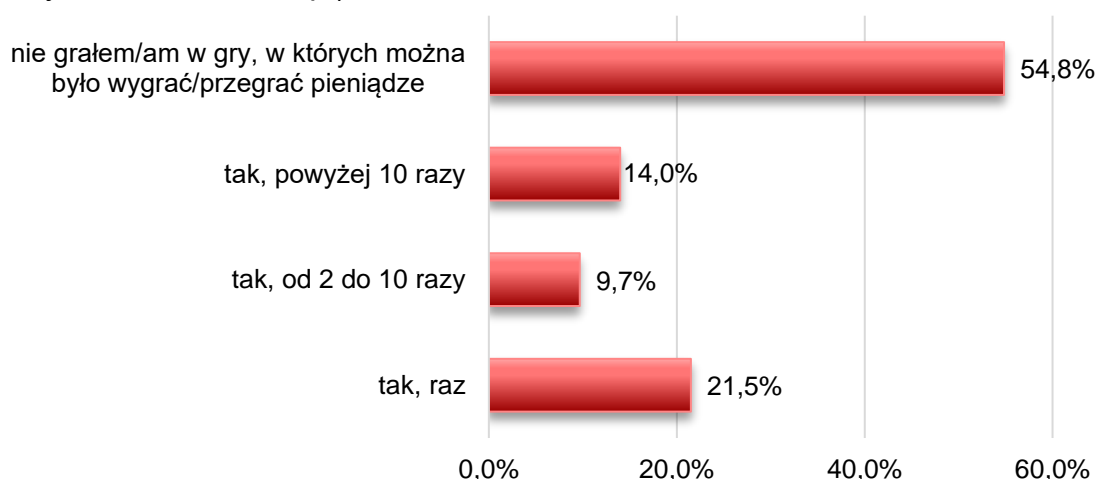
Tabela 32. Czy zdarza Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na urządzeniach elektronicznych, np. przed rodzicami? N=87

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	3,4%	3
tak, często	6,9%	6
tak, czasami	23,0%	20
tak, jednokrotnie	10,3%	9
nie	56,3%	49

Uczestnictwo w grach hazardowych

W celu określenia skali i zasięgu problemu hazardu wśród uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grać w gry, w których można było wygrać bądź przegrać pieniądze. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego łącznie 45,2% badanych. Wśród tych osób 21,5% grało w nie 1 raz, 9,7% respondentów robiło to 2-10 razy, a 14,0% wskazało na więcej niż 10 razy.

Wykres 47. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=93

W następnym pytaniu podjęto się również wskazania form gier, z którymi kontakt mieli respondenci. Na pytanie o rodzaj gry w jaką grali, bądź jaką obstawiali, zdecydowana większość badanych podała, iż były to zdraпки (33 osoby, tj. 78,6%), z kolei 13 ankietowanych wskazało na lotto (31,0%), 7 osób – na maszyny do gier hazardowych (16,7%), a 6 respondentów na inne gry, wśród których wymieniono *keydrop*, *cs go*, czy *PUBG Mobile* (14,3%). Najmniej uczniów podało zakłady bukmacherskie (4 osoby, tj. 9,5%) oraz gry karciane, np. poker (3 osoby, tj. 7,1%).

Tabela 33. W jakie gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=42

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdraпки	78,6%	33
lotto	31,0%	13
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	16,7%	7
inne	14,3%	6
zakłady bukmacherskie	9,5%	4
gry karciane, np. poker (w tym online)	7,1%	3

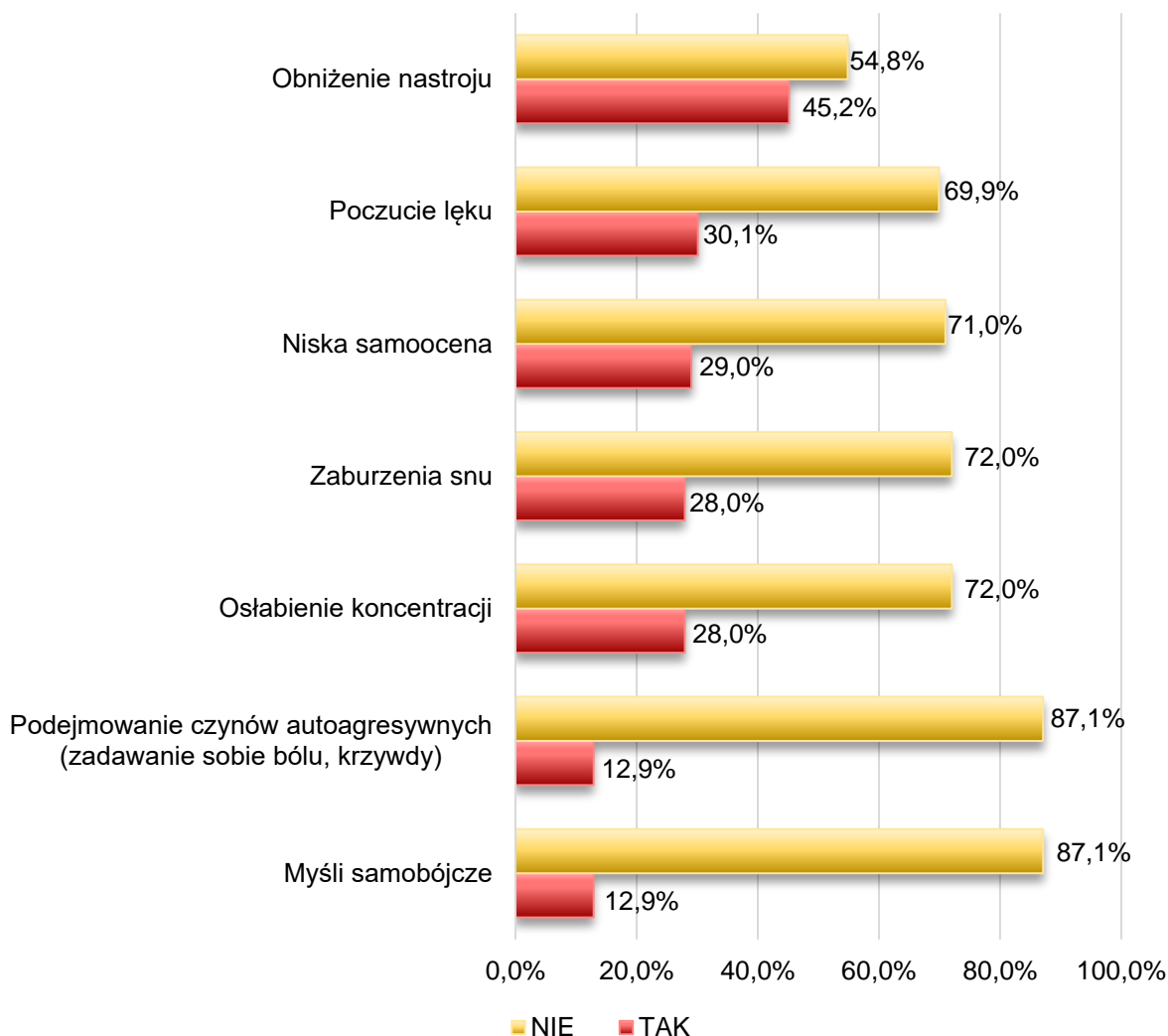
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zdrowie psychiczne

W kolejnej części badania przeprowadzonego wśród młodych mieszkańców Gminy Kraszewice, zostali oni poproszeni o subiektywną ocenę swojego stanu zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do uczniów miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi 45,2% respondentów w tym okresie miało obniżony nastrój, z kolei 30,1% ankietowanych wskazało na poczucie lęku, a 29,0% na niską samoocenę. Po 28,0% badanych stwierdziło, że doskwierały im zaburzenia snu oraz osłabienie koncentracji. Należy zwrócić uwagę na znaczący fakt, że po 12,9% uczniów podejmowało się czynów autoagresywnych, a także miało myśli samobójcze.

Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=93

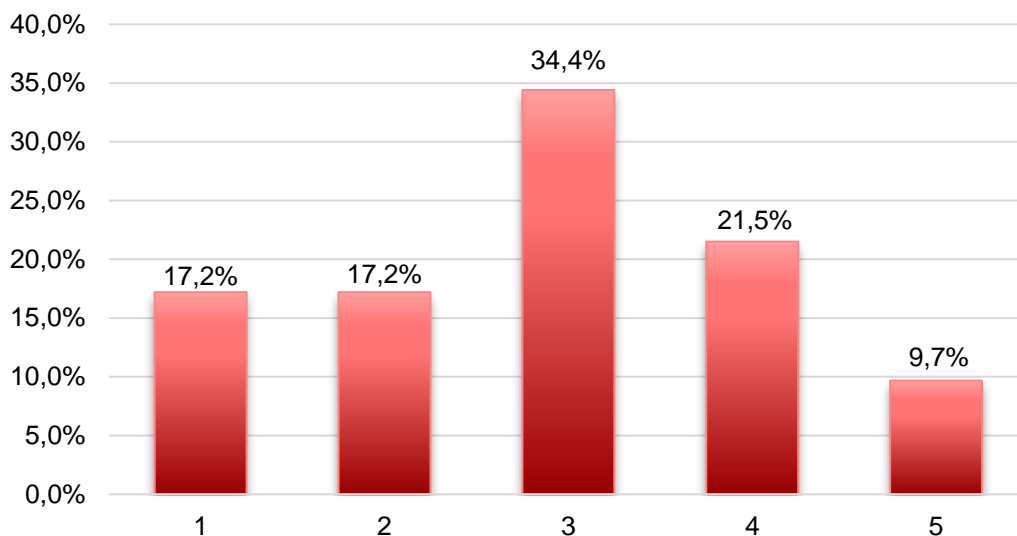

Zaburzenia odżywiania

Następna część badania przeprowadzonego wśród uczniów z Gminy Kraszewice dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którym zmagają się coraz więcej młodych osób. W pierwszym pytaniu uczniowie mieli ocenić swój poziom wiedzy na ten temat. Zebrane dane pozwalają stwierdzić, że deklaracje posiadanej wiedzy wśród uczniów, w temacie zaburzeń odżywiania są bardzo zróżnicowane. Większość badanych ocenia swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania jako średnią (34,4%). Niższy odsetek osób wskazał na to, że posiada dużą wiedzę na ten temat (21,5%), a po 17,2% respondentów stwierdziło, że ma małą wiedzę lub nie ma jej w ogóle. Odsetek badanych oceniających swoją wiedzę na ten temat jako bardzo dużą wynosi 9,7%.

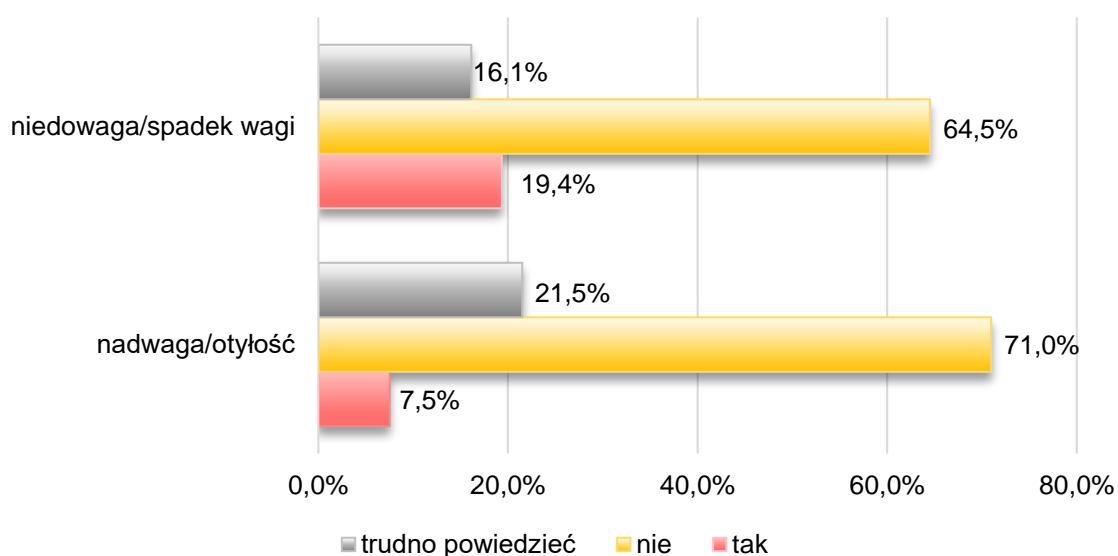

Wykres 49. Jak oceniasz swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania? Zaznacz swoją odpowiedź na skali od 1 do 5, gdzie numery oznaczają kolejno: 1 – nie mam wiedzy, 2 – moja wiedza jest mała, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża. **N=93**

Kolejne pytanie kwestionariusza odnosiło się do doświadczenia wśród uczniów problemu nadwagi lub otyłości oraz niedowagi/znacznego spadku wagi. Z odpowiedzi wynika, że 7,5% uczniów w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zauważyło u siebie nadwagę lub otyłość, z kolei 19,4% odpowiedziało, że w danym okresie doznało niedowagi lub spadku wagi. Należy zauważyć, że znaczny odsetek badanych wykazał trudności w określeniu jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie. Średnio co piąty uczeń miał z tym problem w przypadku nadwagi/otyłości (21,5%), a w przypadku niedowagi/spadku wagi było to 16,1% osób.

Wykres 50. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś problemu nadwagi lub otyłości lub zaobserwowałeś/aś u siebie znaczny spadek wagi lub niedowagę? N=93

Sytuacja społeczna Gminy Kraszewice

Na podstawie danych empirycznych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kraszewicach, danych Głównego Urzędu Statystycznego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innych, do każdego z obszarów wymienionych we wprowadzeniu do Strategii przeprowadzono analizy diagnostyczne (diagnoza sytuacji społecznej), w skład których wchodzi charakterystyka i skala problemu oraz podejmowane działania interwencyjne.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do ich wypełniania. Prowadzony jest on za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

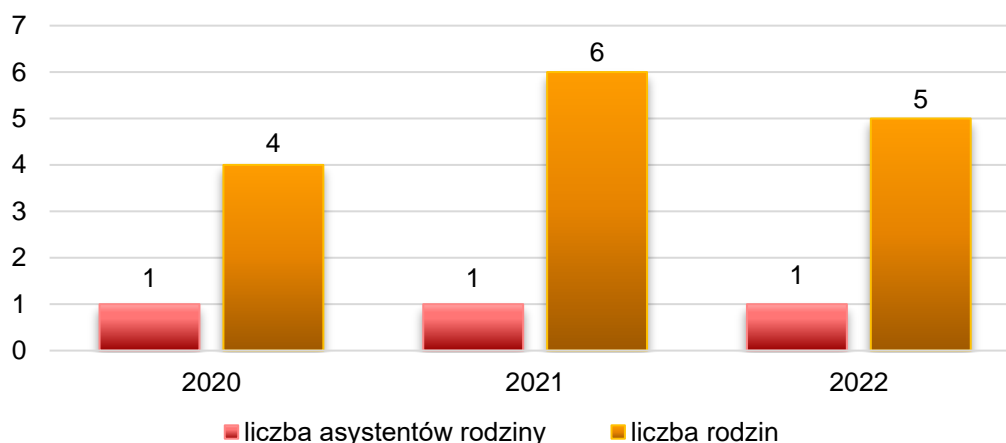
Główną jednostką organizacyjną zajmującą się szeroko rozumianym wspieraniem rodziny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który służy pomocą rodzinom z Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi działania zmierzające do zaspokojenia niezbędnych ich potrzeb i umożliwiające życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kraszewicach realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W GOPS w Kraszewicach zatrudniony jest 1 asystent rodziny. W 2022 roku w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził on pracę z 5 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni analizowanych lat widoczne są nieznaczne wahania w zakresie liczby rodzin objętych wsparciem asystenta, natomiast liczba asystentów rodziny była stała.

Wykres 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

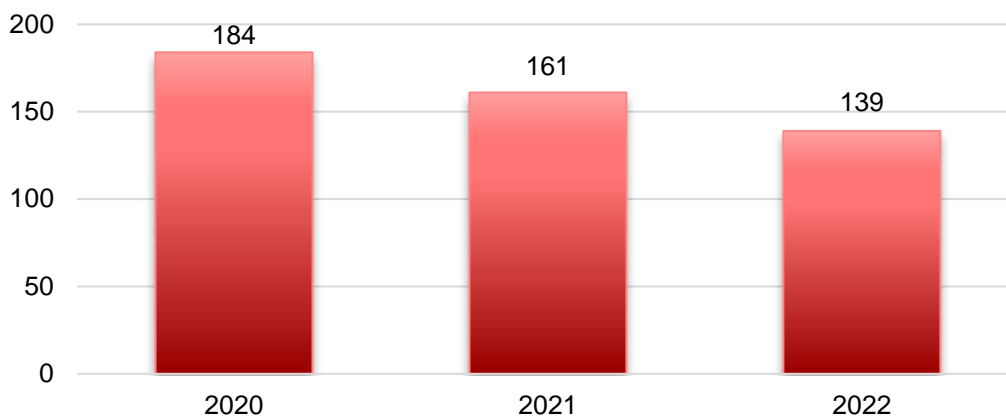
W latach 2020-2022 w Gminie Kraszewice nie było **rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przewyżczeniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce, racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystało średnio 139 rodzin, czyli o 24% mniej niż w roku 2020. W latach 2020-2022 dostrzegalny jest zatem

systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co ma związek z niezmienną się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

Wykres 52. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

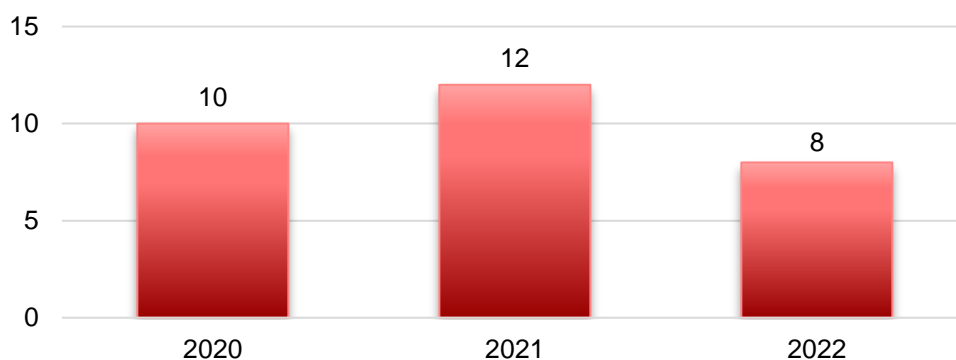
Dodatkowym świadczeniem wspierającym rodzinę jest „świadczenie wychowawcze 500+”, które zostało wprowadzone 1 kwietnia 2016 roku, ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Od stycznia 2021 roku nowe sprawy oraz obsługę zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), jednakże dotychczas realizowały je Ośrodki Pomocy Społecznej, które przez kolejne lata będą wygaszały postępowania w tym zakresie i wyłącznie koordynowały system zabezpieczenia społecznego. Świadczenie 500+ przysługuje rodzicom bądź opiekunom dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Ośrodki Pomocy Społecznej z dniem 01.07.2018 roku otrzymały do realizacji nowe zadanie, którym było ustalenie prawa i wypłata świadczeń „Dobry start”, przysługujących w związku z rozpoczęciem roku szkolnego dzieciom lub osobom uczącym się do 20 roku życia oraz dzieciom lub osobom uczącym się do 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Od 1 lipca 2021 roku realizację tego zadania przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W przypadku samotnego wychowywania dzieci, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z omawianego świadczenia wahała się. W 2020 roku skorzystało z niego 10 osób, w 2021 roku było ich 12, natomiast w 2022 roku – 8.

Wykres 53. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022

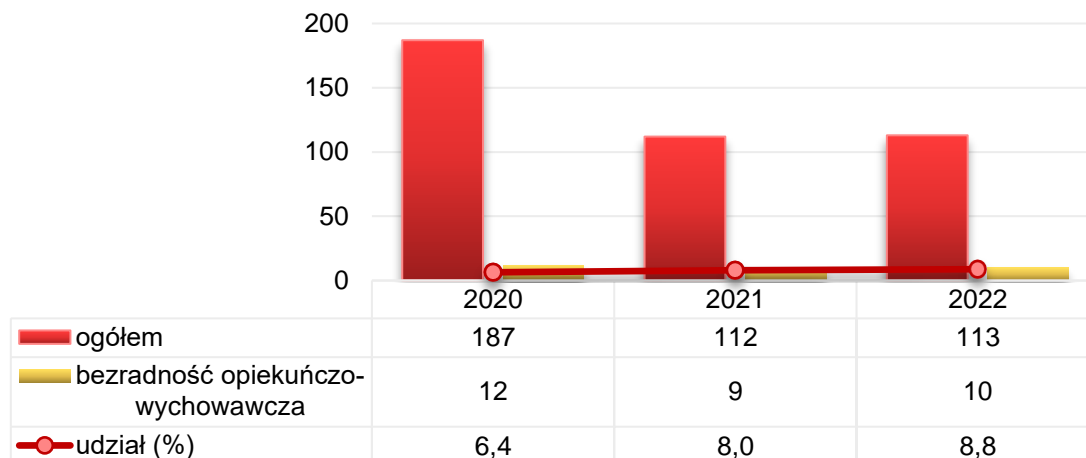

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

W 2022 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w przypadku 10 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 8,8% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu bezradności wychowawczo-opiekuńczej ulegała wahaniom. W 2022 roku w porównaniu do 2020 roku udział rodzin korzystających z pomocy z tego powodu wzrósł o 2,4. Dodatkowo, wśród rodzin, którym zostało udzielone wsparcie z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w 2022 roku znajdowało się 7 rodzin niepełnych oraz 2 rodziny wielodzietne.

Wykres 54. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

W latach 2021-2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej poniósł wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej na łączną kwotę 11 000 zł, z kolei w roku 2020 odpłatność ta wyniosła 10 722 zł¹³.

Gmina Kraszewice w ramach wsparcia „dla rodzin 3+” bierze udział w Programie „Karta Dużej Rodziny”. W 2020 roku z tego rodzaju pomocy skorzystało 6 rodzin, dla których wydano w sumie 25 Kart Dużej Rodziny, w 2021 roku było to 8 rodzin, które uzyskały 40 Kart, natomiast w 2022 roku 109 KDR wydano 41 rodzinom.

Tabela 34. Liczba rodzin korzystających z Programu „Karta Dużej Rodziny” oraz liczba wydanych Kart na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba rodzin	6	8	41
liczba Kart	25	40	109

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach za lata 2020-2022

Gmina udzielała dzieciom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych. W roku szkolnym 2020/2021 stypendia przyznano łącznie 63 uczniom. Kwota tych świadczeń w danym roku wyniosła 55 972,34 zł. Zasiłki szkolne zostały przyznane 7 uczniom na łączną kwotę 3 257,15 zł. W kolejnym roku szkolnym, tj. 2021/2022 stypendia zostały przyznane 55 uczniom na kwotę 49 510,30 zł, natomiast zasiłki szkolne w kwocie 1 800,00 zł uzyskało 5 uczniów¹⁴.

¹³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

¹⁴ Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach za lata 2020-2022

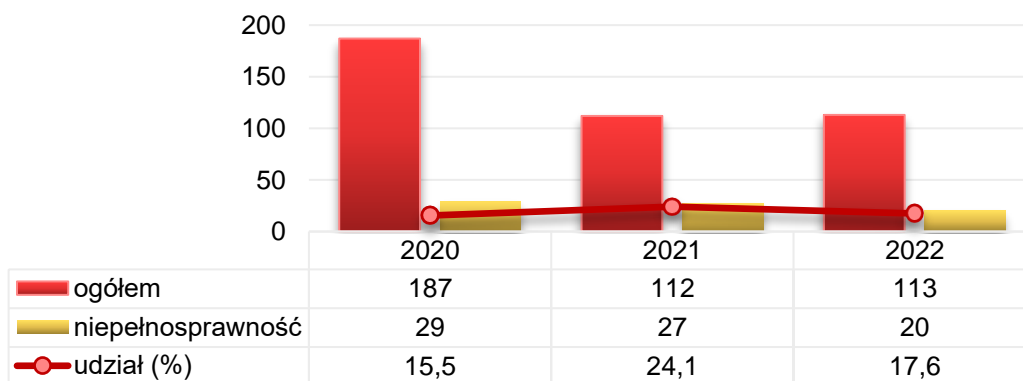
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Dla potrzeb Strategii wykorzystano elementy definicji osoby z niepełnosprawnością z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i przyjęto, że: *osoby niepełnosprawne to osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnienie ról społecznych, a w szczególności wykonywanie pracy zawodowej.* Osoby z niepełnosprawnością dzieli się według różnych kryteriów: rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła oraz stopnia niepełnosprawności. Warty podkreślenia jest fakt, że osoby z niepełnosprawnością tworzą bardzo niejednorodną grupę, w związku z czym działania na ich rzecz powinny być adresowane z uwzględnieniem specyfiki występujących schorzeń i dysfunkcji.

W 2022 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu niepełnosprawności w przypadku 20 spośród 113 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 17,6% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu niepełnosprawności ulegała spadkowi, natomiast udział tych rodzin w ogólnej liczbie korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności wahał się. W 2022 roku w porównaniu do 2020 roku wzrósł on o 2,1 pp. Niepełnosprawność znajdowała się na trzecim miejscu wśród powodów udzielania pomocy i wsparcia z GOPS rodzinom w 2022 roku.

Wykres 55. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022. W 2020 roku przyznano 238 świadczeń na łączną kwotę 51 370,00 zł, w 2021 roku liczba świadczeń wyniosła 205 na kwotę 44 247,00 zł, z kolei w 2022 roku kształtowała się na poziomie 182 świadczeń na kwotę 39 283,00 zł. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń, jak i ich kwota uległa spadkowi, osiągając w 2022 roku najniższą wartość.

Tabela 35. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeń	238	205	182
kwota świadczeń (zł)	51 370,00	44 247,00	39 283,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności od 2020 roku uległa spadkowi. W 2020 roku przyznano 330 świadczeń, natomiast w latach 2021-2022 było ich po 313. Kwota przeznaczana na ten cel w analizowanych latach również uległa spadkowi. Szczegółowe dane są zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 36. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeń	330	313	313
kwota świadczeń (zł)	71 133,00	67 558,00	67 558,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

W 2022 roku przyznano 249 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, w 2021 roku było ich 266, natomiast w 2020 roku – 289. W ostatnich trzech latach obserwowany jest spadek zarówno w zakresie liczby przyznanych zasiłków z tego tytułu, jak i kwoty przeznaczanej na ten cel.

Tabela 37. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeń	289	266	249
kwota świadczeń (zł)	62 378,00	57 413,00	53 744,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Poniższa tabela zawiera dane dotyczące przyznawanego na przestrzeni ostatnich lat specjalnego zasiłku opiekuńczego (liczba i kwota świadczeń). Zasiłek ten przysługuje w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

W 2022 roku w ramach tego zasiłku wypłacono 20 świadczeń, a więc znacznie mniej niż w roku 2021 oraz w roku 2020. Na przestrzeni ostatnich lat kwota przyznanych świadczeń również ulegała znacznemu zmniejszeniu. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 38. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeń	88	64	20
kwota świadczeń (zł)	54 085,00	39 300,00	12 400,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej, jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną i w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych wahała się – w 2020 roku wynosiła 6 osób, natomiast w 2021 roku było to 7 osób, a w 2022 roku – 5 osób. Kwota świadczeń usług opiekuńczych również ulegała wahaniom.

Tabela 39. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba świadczeniobiorców	6	7	5
kwota świadczeń (zł)	42 955	55 523	50 443

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Na terenie Gminy Kraszewice funkcjonuje **Warsztat Terapii Zajęciowej** w Kuźnicy Grabowskiej. Celem placówki jest świadczenie pomocy osobom z niepełnosprawnością intelektualną, fizyczną oraz chorobami psychicznymi. Podjęta rehabilitacja zawodowa w założeniu ma prowadzić do pełnego uczestnictwa w życiu

społecznym i aby tego dokonać stosowane są techniki terapii zajęciowej, prowadzone w następujących pracowniach: plastycznej, krawieckiej, stolarskiej, gospodarstwa domowego, techniczno-multimedialnej, ogrodniczo-gospodarczej oraz pracowni technik różnych. W 2022 roku w zajęciach prowadzonych w ramach Warsztatu uczestniczyło 40 osób z terenu powiatu ostrzeszowskiego, kaliskiego, sieradzkiego i ostrowskiego¹⁵.

W Kuźnicy Grabowskiej swoje wsparcie i pomoc podopiecznym niesie także **Środowiskowy Dom Samopomocy**¹⁶, który swoją działalnością buduje sieć oparcia społecznego oraz przygotowuje do życia w społeczeństwie i prawidłowego funkcjonowania w środowisku dla osób przewlekle chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie.

Gmina przystąpiła również do **Programu „Opieka Wytchnieniowa – edycja 2022”**, w ramach którego wsparcie otrzymali opiekunowie lub członkowie rodzin sprawujący opiekę nad dziećmi lub dorosłymi osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub posiadających orzeczenie traktowane na równi z nim. W ramach Programu w 2022 roku wsparciem objęto 5 dzieci i 10 osób dorosłych.

Pandemia SARS-CoV-2 odbiła się niekorzystnie na osobach z niepełnosprawnością z dwóch powodów – po pierwsze osoby te należą do grupy podwyższonego ryzyka, a po drugie rozwój epidemii wpłynął na konieczność dostosowania systemu pomocy osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom. Badania przeprowadzone w 2020 roku na próbie 80 osób z niepełnosprawnością oraz ich opiekunów ukazały, 86% badanych deklaruje doświadczenie trudności i problemów w codziennym funkcjonowaniu w związku z pandemią, aż 90% respondentów przez okres trwania pandemii nie korzystało z pomocy GOPS lub PCPR, natomiast z wolontariatu czy społecznych akcji pomocowych nie korzystał żaden badany, co ma związek ze względami epidemicznymi, czyli ryzykiem potencjalnego zakażenia. Dodatkowo, 76% ankietowanych w okresie pandemii odczuło zmniejszenie zakresu dotychczasowego wsparcia¹⁷.

¹⁵ <http://wtz-kuznicagrabowska.pl/>,

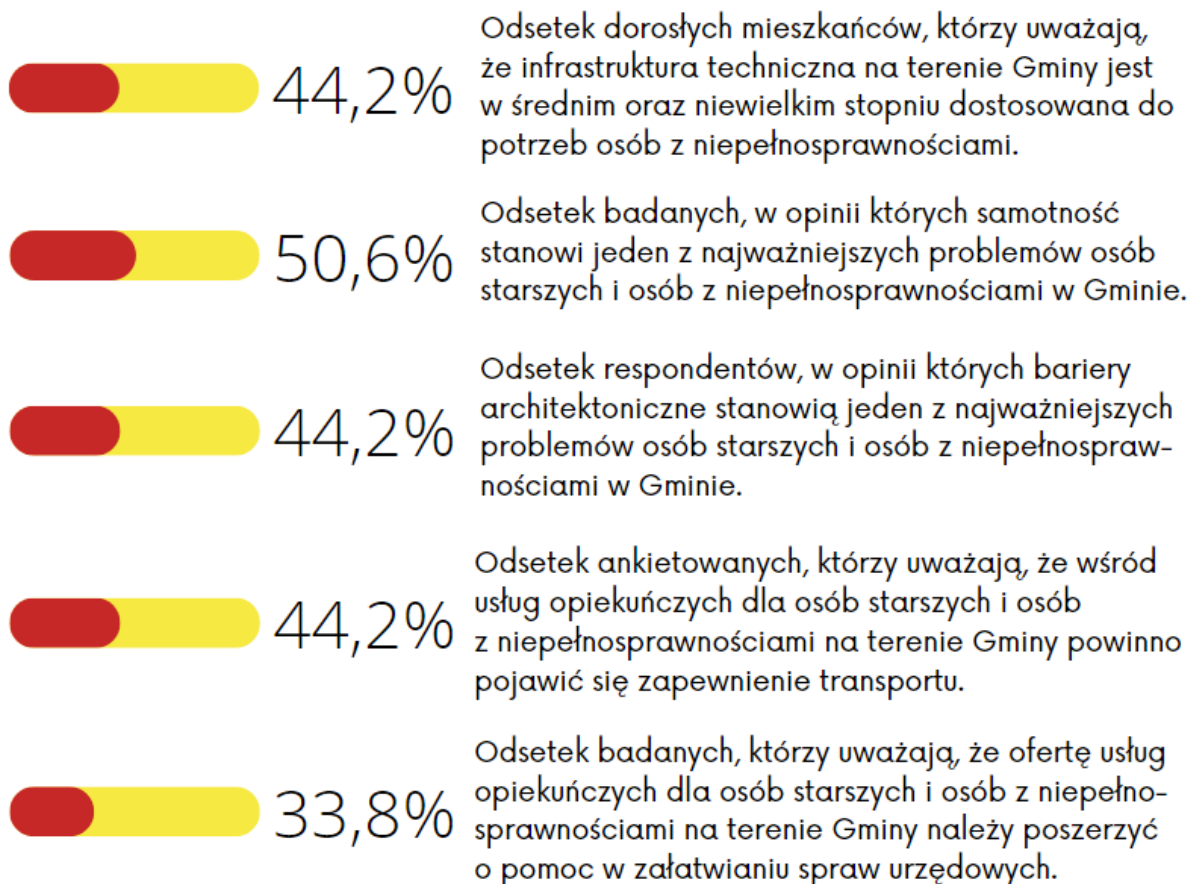
¹⁶ <https://pcprostrzeszow.pl/miejsca/srodowiskowy-dom-samopomocy-w-kuznicy-grabowskiej/>.

¹⁷ W. Glanc, E. Zdebska, *Wsparcie osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin w sytuacji pandemii*, w: N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, *Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa*, Kraków 2020, s. 53-59.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zdrowie psychiczne jest dynamicznym stanem wewnętrznej równowagi, która umożliwia osobom wykorzystywanie ich umiejętności w harmonii z uniwersalnymi wartościami społecznymi. Podstawowe umiejętności poznawcze i społeczne, zdolność rozpoznawania, wyrażania i modulowania własnych emocji, a także współczucia dla innych, elastyczność i zdolność radzenia sobie z niekorzystnymi zdarzeniami w życiu i pełnienia funkcji w rolach społecznych, a także harmonijny związek między ciałem, a umysłem to istotne składniki zdrowia psychicznego, które przyczyniają się w różnym stopniu do stanu równowagi wewnętrznej. Według tej definicji równowaga wewnętrzna jest uważana za „stan dynamiczny” głównie w celu

odzwierciedlenia faktu, że różne okresy życia człowieka (dojrzewanie, rodzicielstwo, przejście na emeryturę) naruszają ową równowagę i mogą wymagać zmian¹⁸.

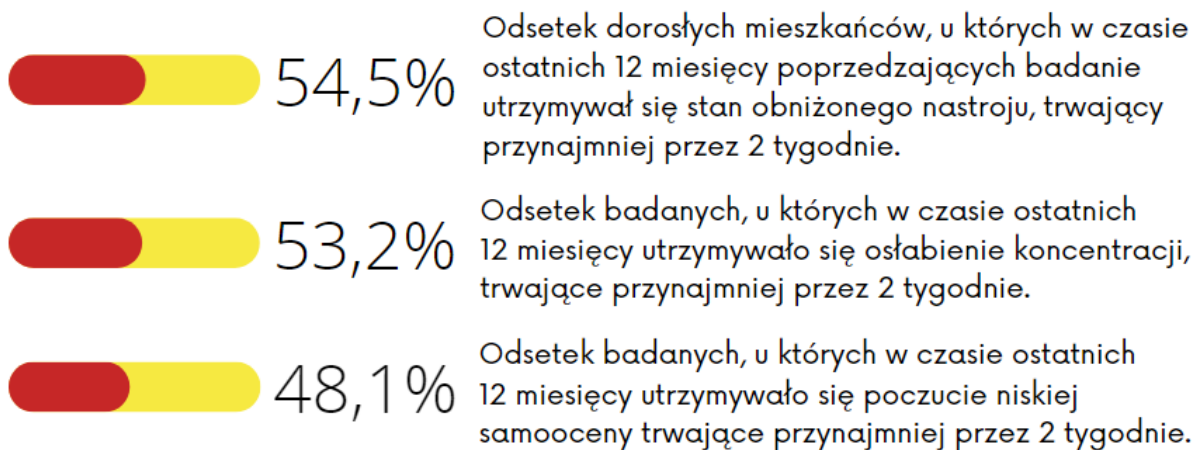
Dotarcie do wiarygodnych danych dotyczących zdrowia psychicznego zazwyczaj stwarza wiele problemów. Dzieje się tak ponieważ termin „zdrowie psychiczne” jest bardzo płynny i zawierają się w nim inne problemy społeczne.

W latach 2020-2022 żadna osoba nie korzystała ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Problemy w zakresie zdrowia psychicznego mogą nasilać się w najbliższych latach ze względu na konsekwencje pandemii COVID-19. Pandemia wiąże się z poczuciem zagrożenia, lękiem, niepewnością oraz niepokojem. W skrajnych przypadkach mogą pojawić się stany paniki oraz poczucie beznadziei. Konsekwencją tego mogą być narastające zaburzenia psychiczne, począwszy od teraz, po ustąpieniu zagrożenia, a nawet ujawniające się przez kolejne lata. Biorąc pod uwagę, że już przed wybuchem pandemii statystyki dotyczące problemów ze zdrowiem psychicznym były dramatyczne, a obecna sytuacja może je znacznie pogorszyć, istnieje pilna potrzeba podejmowania szerokich działań w tym zakresie.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

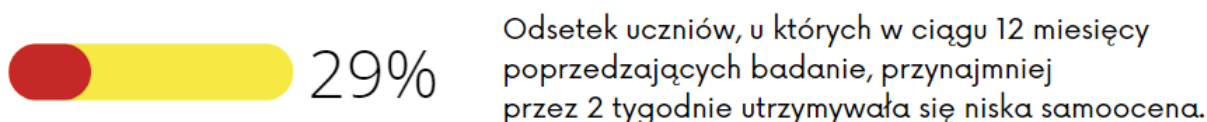
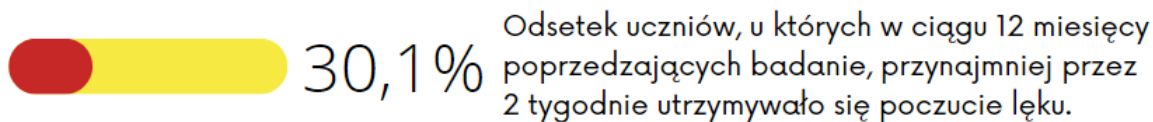
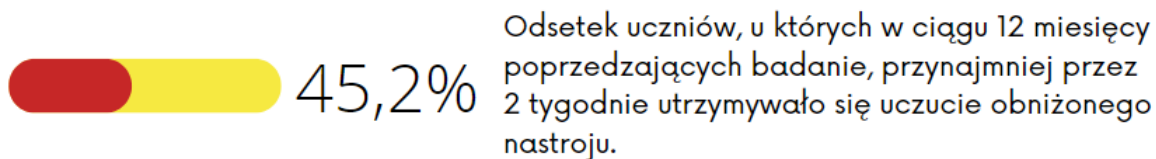

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

¹⁸ www.psychiatriapolska.pl,

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁹.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii*.

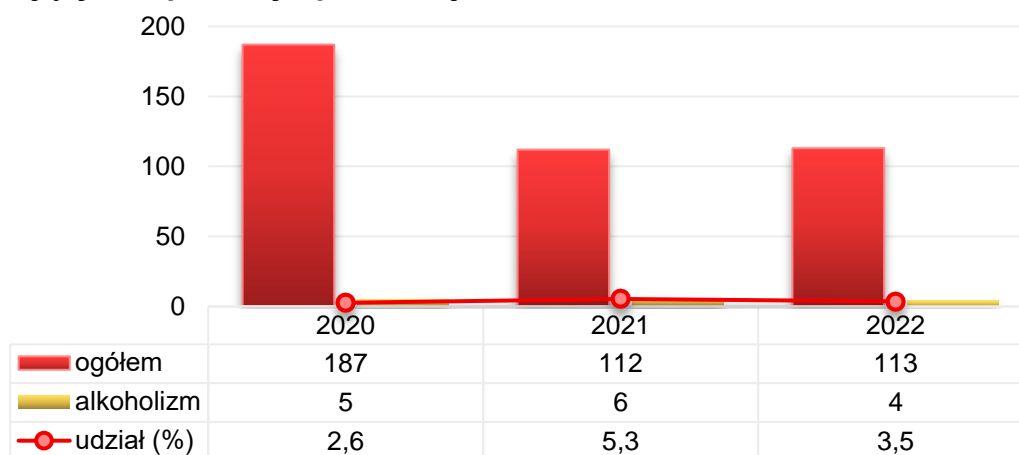
W 2022 roku z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystały 4 rodziny, przy czym ich udział wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS kształtował się na poziomie 3,5%. W porównaniu do 2020 roku udział rodzin korzystających z pomocy i wsparcia

¹⁹ Kinney J., Leaton G., *Zrozumieć alkohol*, Warszawa 1996 r.

z powodu alkoholizmu wzrósł w 2022 roku o 0,9 pp. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin będących beneficjentami GOPS z powodu alkoholizmu ulegała wahaniom. Szczegółowe dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 56. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

W latach 2020-2022 żadna rodzina nie korzystała z pomocy i wsparcia pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie, w ramach przysługujących jej uprawnień. Według stanu na koniec 2022 roku Komisja liczyła 6 członków. W 2022 roku przeprowadzili oni rozmowy z 6 osobami uzależnionymi od alkoholu, natomiast żaden członek rodzin tych osób nie skorzystał z tego rodzaju wsparcia. Na przestrzeni lat 2020-2022 zauważalny jest wzrost w zakresie liczby osób uzależnionych, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy, z kolei jeśli chodzi o członków ich rodzin jedynie w 2021 roku GKRPA przeprowadziła rozmowy z 6 takimi osobami. W 2020 roku wobec 3 osób wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, w 2021 roku było to 5 osób, natomiast w 2022 roku – 4 osoby. Szczegółowe dane dotyczące działań GKRPA w Gminie Kraszewice w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 40. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kraszewice wobec osób uzależnionych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba osób uzależnionych , z którymi przeprowadzono rozmowy	5	6	6
liczba członków rodzin osób uzależnionych , z którymi przeprowadzono rozmowy	0	6	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	3	5	4

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych**. W 2021 roku w Gminie Kraszewice w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego zrealizowano program profilaktyczny z obszaru profilaktyki uniwersalnej, skierowany do dzieci i młodzieży. W programie udział wzięło 120 uczniów, 30 nauczycieli oraz 6 rodziców. W 2022 roku w ramach tego samego Systemu zrealizowano Program Unplugged, w którym wzięło udział 62 uczniów i 6 nauczycieli. Prowadzono także inne programy profilaktyczne z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowane do dzieci i młodzieży, w których w 2021 roku liczba uczestniczących uczniów wynosiła 320 oraz 6 nauczycieli lub wychowawców. W 2022 roku było to 254 uczniów oraz 10 nauczycieli lub wychowawców. W analizowanych latach Gmina podejmowała również działania niebędące ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi. W 2020 roku zorganizowano festyny i inne imprezy plenerowe, które zgromadziły 300 uczestników oraz imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych), w których uczestniczyło 500 osób. W 2021 roku zorganizowano jednorazowe prelekcje, pogadanki dla 330 osób, festyny i inne imprezy plenerowe gromadzące 120 uczestników, imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp.), w których wzięło udział 260 osób oraz konkursy (plastyczne, literackie, muzyczne itp.) zraszające 300 uczestników. W 2022 roku na terenie Gminy odbyły się jednorazowe prelekcje, pogadanki, w których liczba osób uczestniczących wyniosła 340, a także inne działania, w których udział wzięło kolejno: 165 osób w spektaklach, 150 osób w festynach i innych imprezach plenerowych, 520 osób w imprezach

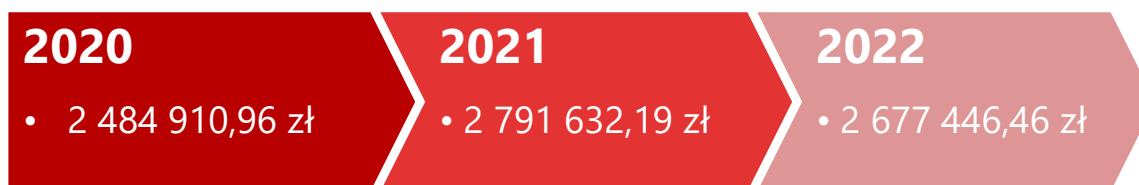

sportowych (turniejach, wyścigach, olimpiadach itp.) oraz 260 uczestników w konkursach (plastycznych, literackich, muzycznych itp.).

Ponadto w 2021 roku realizowano szkolenia i warsztaty z zakresu profilaktyki problemowej dla 33 rodziców oraz dla 9 nauczycieli/wychowawców. W 2022 roku takie działania zorganizowano dla 35 nauczycieli lub wychowawców.

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w Gminie Kraszewice. W roku 2022 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 2 677 446,46 zł, w tym 1 088 286,04 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 199 861,76 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 1 389 298,66 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. W 2022 roku w stosunku do 2020 roku łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy wzrosła o 8%.

Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy Kraszewice alkoholu w latach 2020-2022

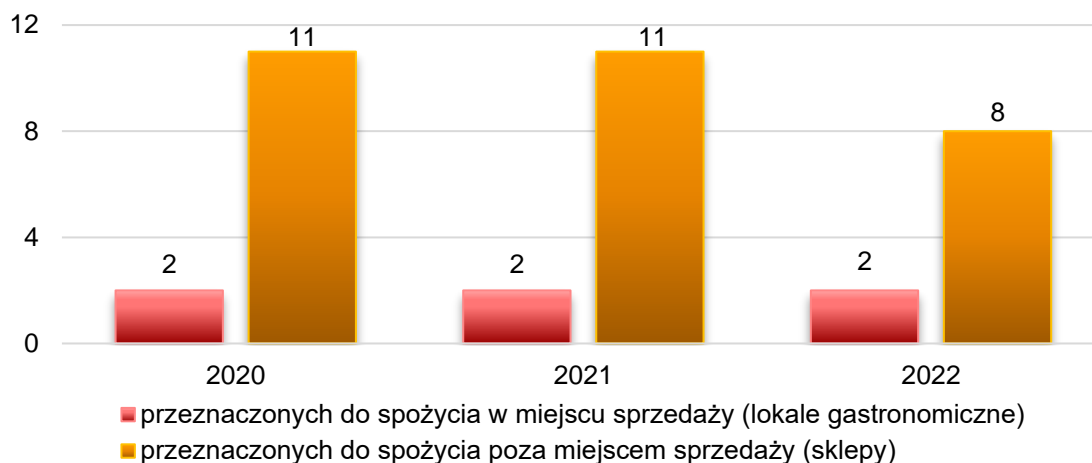

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

W 2022 roku na terenie Gminy Kraszewice znajdowało się łącznie 10 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 8 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 2 przeznaczone do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba lokali gastronomicznych prowadzących sprzedaż alkoholu była stała, z kolei liczba punktów w 2022 roku w porównaniu do lat 2020-2021 zmalała o 3 punkty.

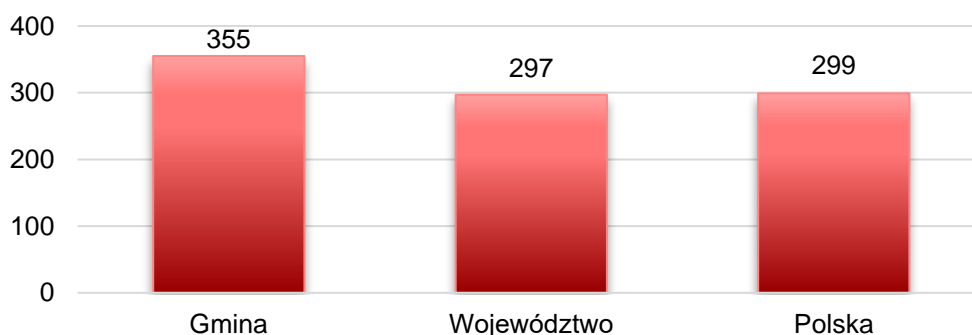
Wykres 57. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Kraszewice na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Kraszewice, w porównaniu do województwa wielkopolskiego oraz do całej Polski. Ze względu na brak najnowszych danych dotyczących województwa oraz kraju, analiza została przeprowadzona dla roku 2021. W omawianym roku na terenie Gminy liczba ta wyniosła 355 osób na 1 punkt sprzedaży alkoholu. Jak wynika z poniższego wykresu, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt jest wyższa niż w województwie oraz w całej Polsce, co świadczy o bardziej korzystnej sytuacji Gminy w zakresie polityki antyalkoholowej.

Wykres 58. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Kraszewice, województwie wielkopolskim i całej Polsce

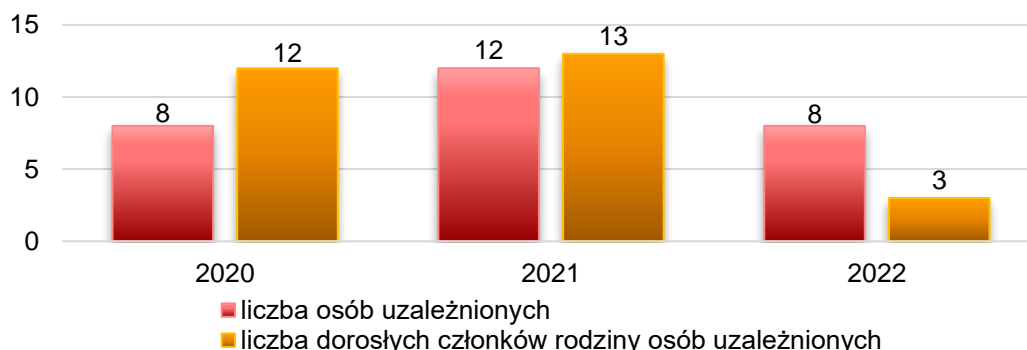
Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok. Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Polsce w Samorządach Gminnych w 2021 roku.

W 2022 roku na terenie Gminy funkcjonował 1 **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**, działający ze środków pochodzących z koncesji przyznawanych na sprzedaż napojów alkoholowych (tzw. korkowe), który był czynny średnio 16 godzin w miesiącu. Pomoc i wsparcie mogą uzyskać tam osoby uzależnione, współuzależnione, dzieci z rodzin dotkniętych przemocą lub alkoholizmem rodziców, osoby doznające przemocy w rodzinie lub stosujące przemoc. W Punkcie udzielane jest profesjonalne wsparcie przez specjalistę psychoterapii uzależnień.

W 2022 roku w Punkcie udzielono 40 porad 8 osobom z problemem alkoholowym, w 2021 roku było to 119 porad dla 12 osób, z kolei w 2020 roku – 112 porad dla 8 osób z problemem alkoholowym. W przypadku dorosłych członków rodziny osób uzależnionych, którzy skorzystali z porad w Punkcie, w 2020 roku było to 12 osób, które skorzystały z 49 porad, w 2021 roku udzielono 46 porad 13 członkom rodzin, natomiast w 2022 roku wyświadczone 10 porad dla 3 osób. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin, którzy skorzystali z poradnictwa oferowanego przez Punkt ulegała wahaniom.

Wykres 59. Liczba osób uzależnionych oraz dorosłych członków ich rodzin, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Na terenie Gminy nie funkcjonuje żadna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym.

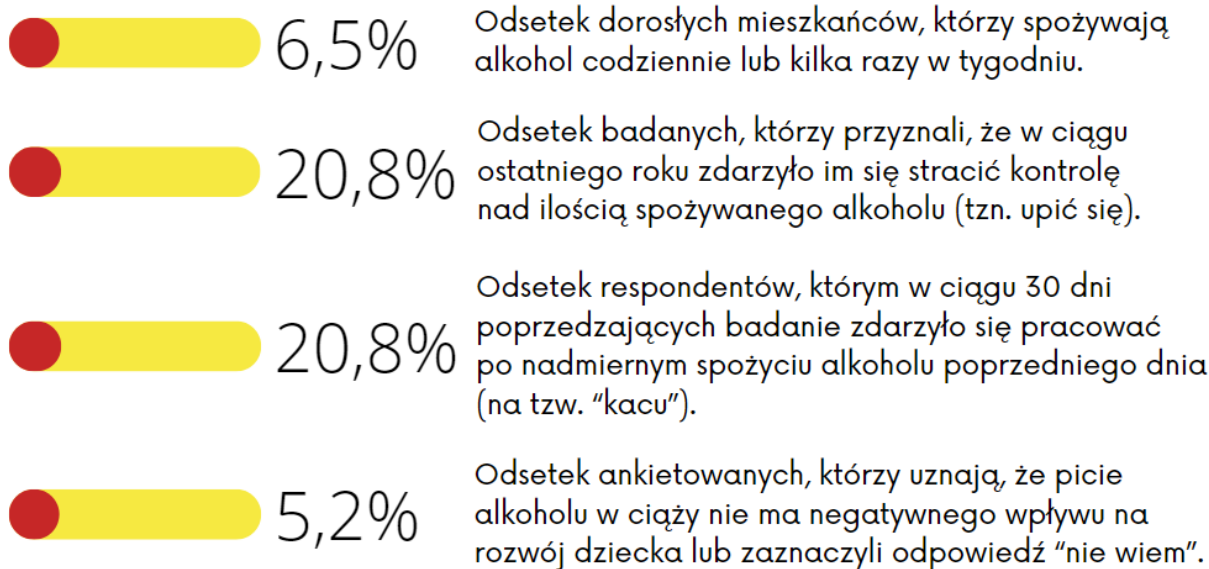
Pandemia COVID-19 oraz związane z nią ograniczenia aktywności społecznej, izolacji, niepokoju o zdrowie swoje i najbliższych, a także bezpieczeństwo ekonomiczne, w istotny sposób zwiększyły obciążenie zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniami. Konsekwencją pandemii może być wzrost liczby osób uzależnionych zarówno od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych, jak i urządzeń elektronicznych.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

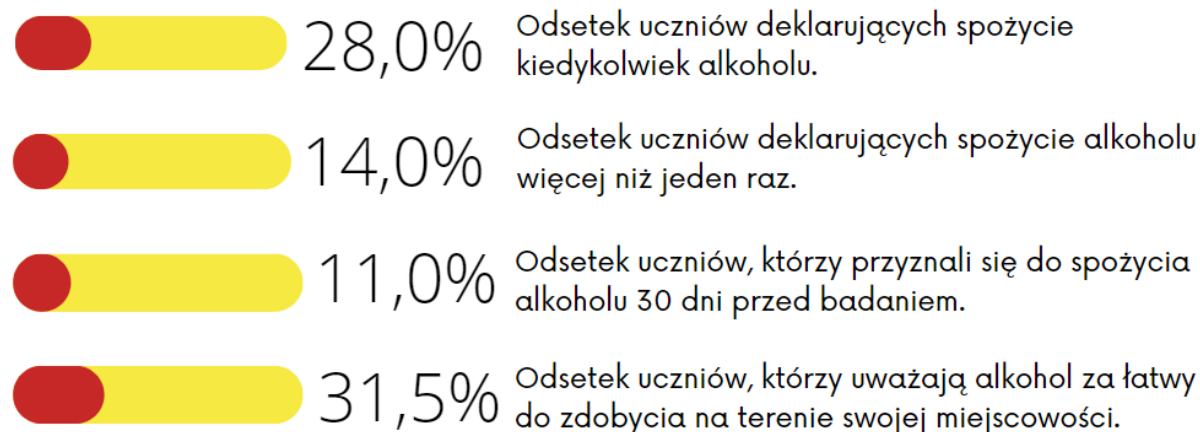
ALKOHOL

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

UCZNIOWIE

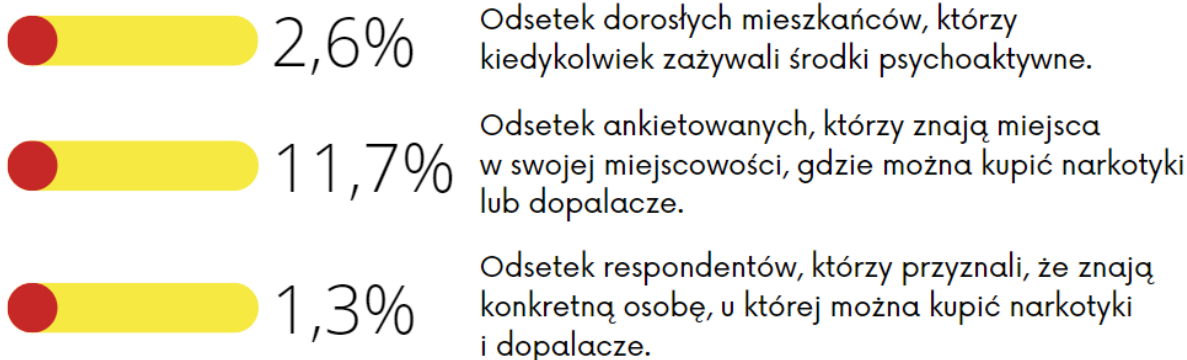

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

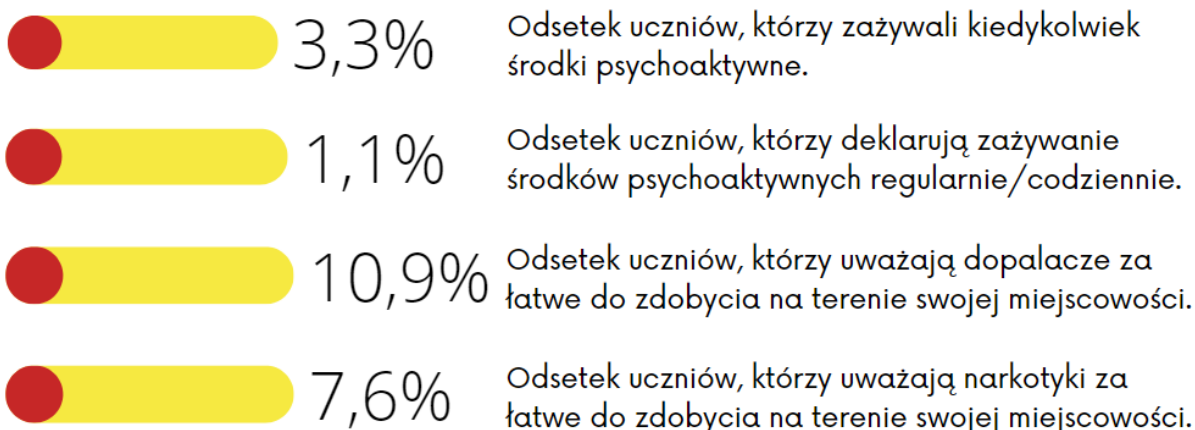
NARKOTYKI

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Definicja przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej mówi, że za przemoc domową uważa się *„jedorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy jest potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Kraszewice zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**.

Celem funkcjonowania Zespołu jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w *Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* (obecnie Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej).

Na przestrzeni lat 2020-2022 tylko 2 rodziny skorzystały z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy w rodzinie i miało to miejsce w 2020 roku.

Jedną z analizowanych kwestii są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz grup roboczych (obecnie grup diagnostyczno-pomocowych). Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba posiedzeń Zespołu była stała i wynosiła 4. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych w ramach Zespołu powoływane były grupy robocze. W ciągu omawianych lat liczba powoływanych grup roboczych uległa zmniejszeniu. W 2020 roku było ich 7, w 2021 roku – 5, natomiast w 2022 roku – 3.

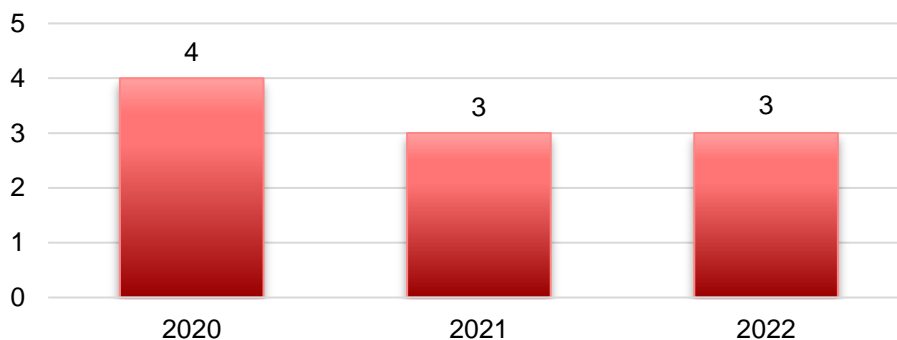
Tabela 41. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
liczba powołanych grup roboczych	7	5	3

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2022

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu ZI. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2020-2022 nastąpił niewielki spadek liczby realizowanych procedur NK – w 2020 roku było ich 4, z kolei w latach 2021-2022 po 3.

Wykres 60. Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022

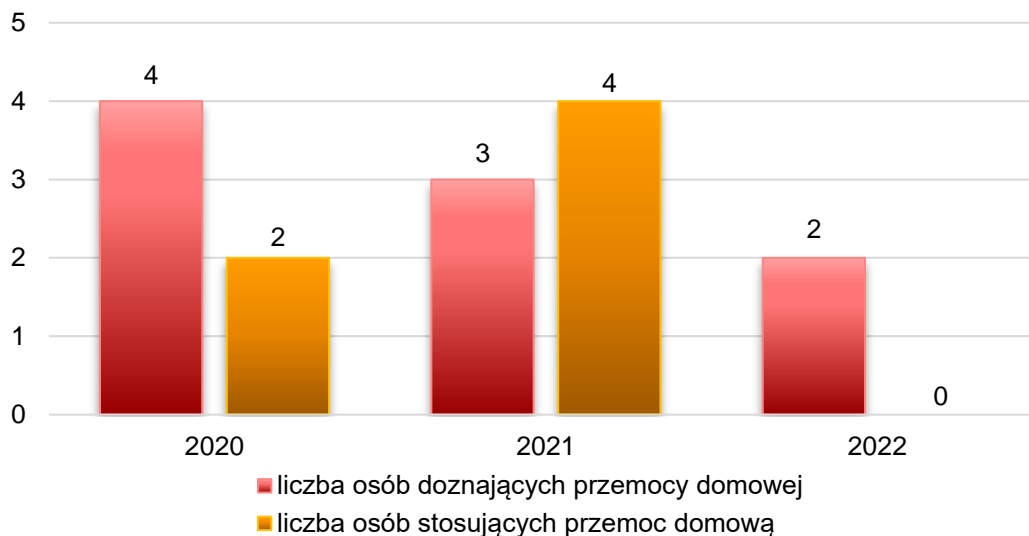
Źródło: Informacje uzyskane od Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach

Wsparciem rodzin borykających się z problemem przemocy domowej na terenie Gminy Kraszewice zajmuje się **Punkt Informacyjno-Konsultacyjny**. Osoby doznające przemocy domowej mogą uzyskać pomoc i wsparcie m.in. w postaci poradnictwa. W 2022 roku z poradnictwa w Punkcie skorzystały 2 osoby doznające przemocy domowej, z kolei żadna osoba stosująca przemoc nie skorzystała z tej pomocy. W 2021 roku były to 3 osoby doznające przemocy i 4 osoby ją stosujące, natomiast w 2020 roku wśród odbywających rozmowy w Punkcie były 4 osoby doznające przemocy i 2 osoby stosujące przemoc. Jak przedstawia poniższy wykres w przeciągu analizowanych lat liczba osób doświadczających przemocy, które

skorzystały z porad w PIK uległa spadkowi, a liczba osób stosujących przemoc i korzystających z porad PIK ulegała wahaniom.

Wykres 61. Liczba osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020, 2021 rok. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.

Ponadto w latach 2021-2022 prowadzono szkolenia/warsztaty dla nauczycieli /wychowawców w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, w których w 2021 roku uczestniczyło 9 osób, a w 2022 roku było to 35 nauczycieli /wychowawców.

Frustracja wynikająca z wielu ograniczeń nakładanych w związku z pandemią COVID-19, spowodowała wzrost przejawów przemocy domowej, a także nasilenie dotychczasowej przemocy w rodzinie. W niebezpiecznym położeniu znalazły się osoby jej doświadczające, ponieważ w okresie izolacji społecznej osoby te przebywają częściej pod jednym dachem z oprawcą, mają utrudnioną możliwość ucieczki, a także trudniejszy dostęp do specjalistycznej pomocy.

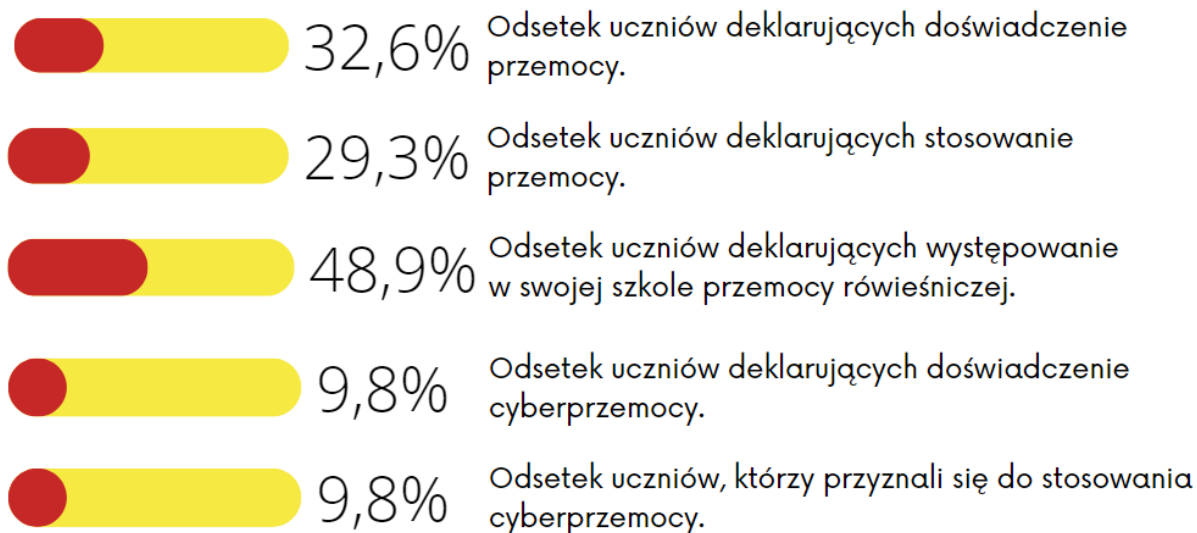
Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=93

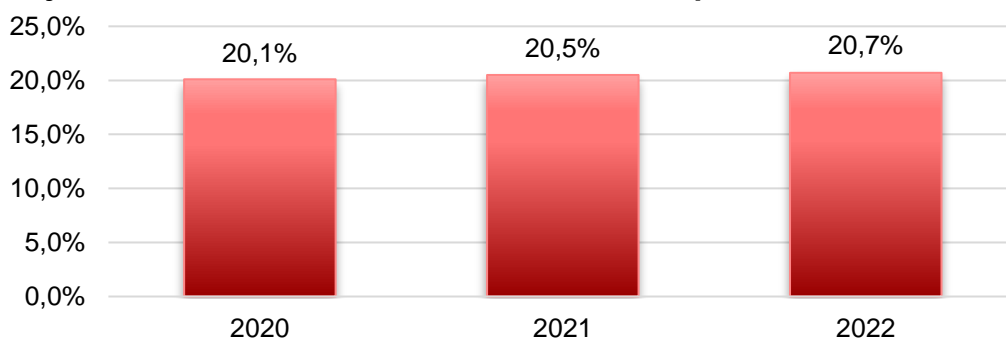
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej – jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem Gminy.

Na przestrzeni ostatnich lat możemy zauważyć niewielki wzrost udziału osób, które ukończyły 60 lat w populacji ogólnej. Zjawisko to nazywane starzejącym się społeczeństwem ma miejsce zarówno w Polsce, jak i w większości uprzemysłowionych krajów. Niesie to za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. W Gminie Kraszewice odsetek osób będących w wieku poprodukcyjnym w 2022 roku wyniósł 20,7%, co oznacza wzrost w stosunku do 2020 roku o 0,6 pp. Na przestrzeni lat 2020-2022 udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy ulegał niewielkiemu, choć regularnemu wzrostowi. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 62. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Gminie Kraszewice na przestrzeni lat 2020-2022

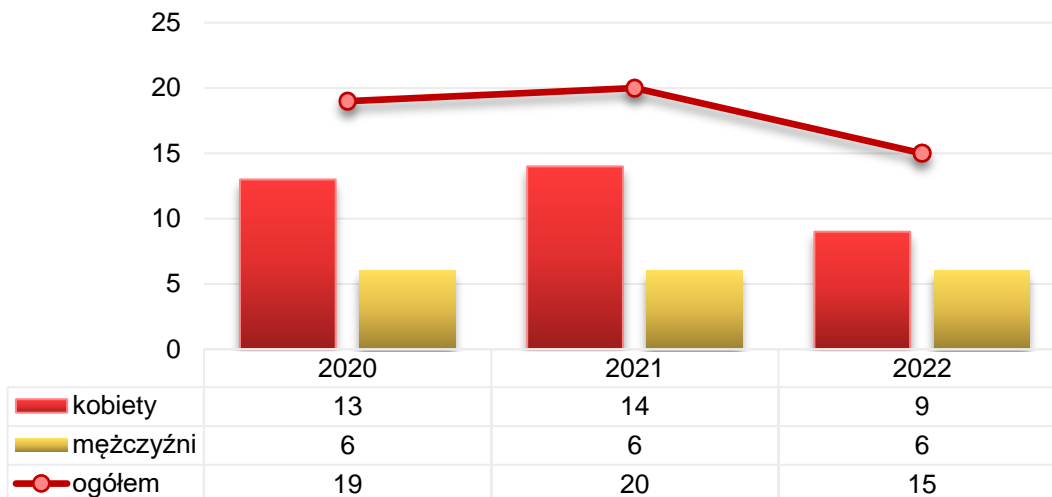

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Ogólna liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej wyniosła w 2022 roku 15. Większość stanowiły kobiety – 9 osób, natomiast liczba mężczyzn wyniosła 6. Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzec można wahania w zakresie liczby mieszkańców Gminy będących w wieku poprodukcyjnym, którzy korzystali z pomocy społecznej, jednakże w 2022 roku osiągnęła ona najniższą wartość.

Wykres 63. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W latach 2020-2022 z zasiłku pielęgnacyjnego nie skorzystał żaden mieszkaniec Gminy Kraszewice po 75 roku życia.

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. Liczbę osób skierowanych w roku sprawozdawczym do domów pomocy społecznej, liczbę osób przebywających w nich

oraz przeznaczone na to środki prezentuje poniższa tabela. W latach 2020-2021 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS poniosła odpłatność Gmina wyniosła 7 osób, z kolei w 2022 roku było to 9 osób. Przeznaczana na ten cel kwota świadczeń również systematycznie rosła osiągając w 2022 roku najwyższą wartość. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 42. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
liczba osób przebywających w DPS	7	7	9
kwota świadczeń (w złotych)	192 378	233 273	270 297

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Zadania w zakresie wsparcia i aktywizacji najstarszych mieszkańców Gminy realizuje m.in. **Dzienny Dom Senior+ w Kraszewicach**, w którego budynku znajdują się dwa mieszkanie lokatorskie. W 2022 roku w ramach Programu wieloletniego „Senior+” utworzono **Klub „Senior+”** zlokalizowany w byłej szkole podstawowej w Głuszynie. Klub dysponuje 10 miejscami opieki dla osób starszych, mających co najmniej 60 lat. Ponadto w danym roku udało się także otrzymać z Ministerstwa Cyfryzacji dofinansowanie do zakupu kilku laptopów na potrzeby Domu i Klubu Seniora.

W 2022 roku Gmina zorganizowała także Dzień Seniora, który odbył się na Sali OSP w Kraszewicach²⁰.

Ponadto w 2020 roku GOPS realizował Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „**Wspieraj Seniora**”, którego celem było świadczenie usług wspierających dla seniorów w okresie pandemii COVID-19. Wsparcie polegało głównie na dostarczeniu zakupów pierwszej potrzeby.

Wysoki odsetek osób starszych w całym kraju, który z roku na rok wzrasta, a także trwająca pandemia stanowiła wyzwanie dla polityki społecznej oraz opieki zdrowotnej. Poza samym zagrożeniem związanym z ryzykiem zachorowania i dotkliwym przechodzeniem choroby, istotnym problemem w czasie pandemii był utrudniony dostęp do leczenia chorób przewlekłych. Ryzykiem było również nasilenie się innych chorób czy schorzeń związanych z ograniczeniem aktywności ruchowej, jak i społecznej. Na podstawie badań przeprowadzonych w 2020 roku przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej na próbie 1 118 osób w wieku senioralnym wynika,

²⁰https://kraszewice.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&submenu=31&menu=31&dzialy=31&prywatnosc=tak&akcja=artykul&artykul=3140

że 1/3 ankietowanych przerwała dotychczasowe leczenie, większość badanych odczuła problemy z dostępem do opieki medycznej podczas pandemii, blisko połowa respondentów czuje się samotna podczas trwania pandemii i brakuje im spotkań z innymi ludźmi, a ponad połowa odczuwa potrzebę dostępu do lekarza specjalisty.

Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu

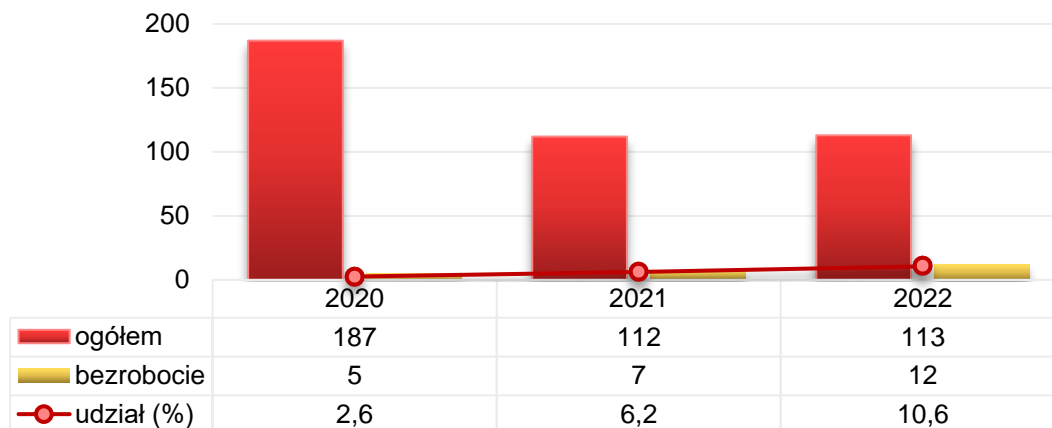
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wśród głównych zjawisk kryzysowych zachodzących w sferze społecznej znajduje się bezrobocie. Bezrobocie, w szczególności długotrwałe (przekraczające 12 miesięcy) jest bardzo niekorzystne społecznie, gdyż wpływa negatywnie zarówno na warunki bytowe jednostki lub rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od wsparcia z systemu pomocy społecznej), jak również kondycję psychofizyczną (zaburzenia zdrowia psychicznego, dolegliwości psychosomatyczne) oraz społeczną (pogłębiająca się izolacja społeczna, spadek aktywności osoby pozostającej bez pracy). Czynniki te bardzo często skutkują wzrostem ubóstwa, pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego (np. zanik posiadanych kwalifikacji zawodowych i trudności w przystosowaniu się do zmieniających się zasad funkcjonowania rynku pracy), a także mogą prowadzić do pojawienia się patologicznych zjawisk takich jak: nadużywanie alkoholu i przestępczość.

W 2022 roku liczba rodzin korzystających ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach z powodu bezrobocia kształtowała się na poziomie 12, co stanowi 10,6% wszystkich rodzin korzystających w danym roku ze wsparcia GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z tego powodu z GOPS, jak i ich udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej ulegał wzrostowi. W 2022 roku w porównaniu do 2020 roku udział rodzin korzystających z tego powodu z pomocy społecznej wzrósł o 8 pp.

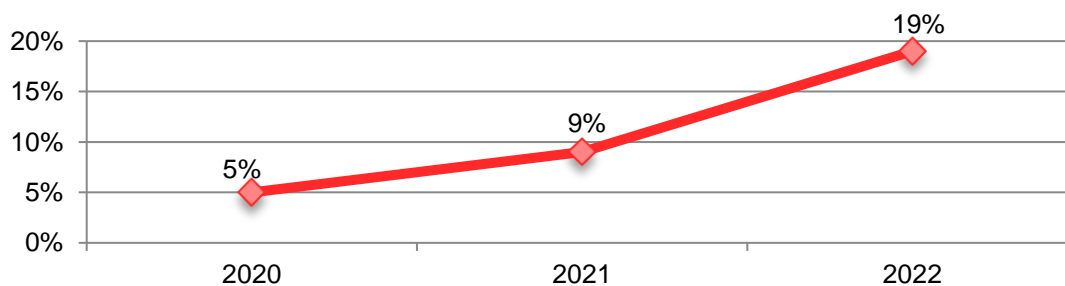
Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

Dostrzegalna jest wzrostowa tendencja jeśli chodzi o zmianę wskaźnika bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik ten obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. W 2020 roku osiągnął on wartość 5%, w 2021 roku – 9%, z kolei w 2022 roku zwiększył się względem roku poprzedniego i przyjął wartość 19%.

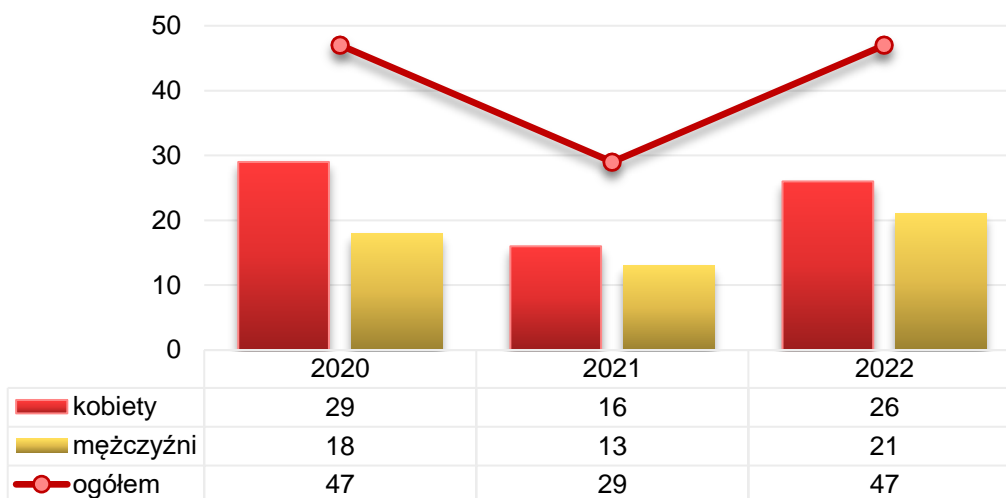
Wykres 65. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2020-2022

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

Na koniec 2022 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostrzeszowie, zarejestrowanych było łącznie 47 mieszkańców Gminy Kraszewice. Oznacza to wzrost względem 2021 roku na poziomie 62%, natomiast w porównaniu do 2020 roku liczba ta była taka sama. Pod względem płci widoczna jest dysproporcja – pozostających bez pracy mężczyzn było w 2022 roku mniej niż kobiet (liczba kobiet – 26, liczba mężczyzn – 21). Szczegółowe dane zawiera wykres poniżej.

Wykres 66. Mieszkańcy Gminy Kraszewice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że na przestrzeni lat 2020-2022 udział osób we wszystkich kategoriach wiekowych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy wahał się. W przypadku osób do 25 roku życia oraz do 30 roku życia przyjął on w ostatnim analizowanym roku najwyższą wartość. Szczegółowe dane przedstawia tabela poniżej.

Tabela 43. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Kraszewice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022

kategoria wiekowa	31 grudnia 2020		31 grudnia 2021		31 grudnia 2022	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	12	26	6	21	16	34
do 30 roku życia	22	47	10	34	24	51
powyżej 50 roku życia	9	19	8	28	10	21

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Ze zjawiskiem długotrwałego bezrobocia mamy do czynienia w przypadku osoby zarejestrowanej w urzędzie pracy jako bezrobotnej przez okres powyżej 12 miesięcy. Jest to zjawisko niekorzystne z punktu widzenia rynku pracy, ponieważ najczęściej świadczy o tym, że bezrobotny nie ma zamiaru, czy możliwości podjęcia zatrudnienia bądź uzyskuje dochody z nielegalnych źródeł. Poniższa tabela przedstawia liczbę długotrwanie bezrobotnych mieszkańców Gminy Kraszewice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu ostrzeszowskiego. W przypadku Gminy

dostrzegalny jest spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych w 2022 roku względem 2020 roku. Podobna tendencja wystąpiła w przypadku powiatu ostrzeszowskiego. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w Gminie, stanowił w 2022 roku 9% wszystkich mieszkańców pozostających bez zatrudnienia. W całej Polsce udział osób długotrwale bezrobotnych wyniósł w omawianym roku 52%, natomiast w powiecie ostrzeszowskim kształtował się na poziomie 34%, a więc sytuacja w Gminie Kraszewice pod tym względem była bardziej korzystna, niż sytuacja w kraju oraz powiecie.

Tabela 44. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Kraszewice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu ostrzeszowskiego na przestrzeni lat 2020-2022

wyszczególnienie		2020	2021	2022
Gmina	liczba osób	11	9	4
	udział (%)	23	31	9
Powiat	liczba osób	494	323	290
	udział (%)	46	44	34

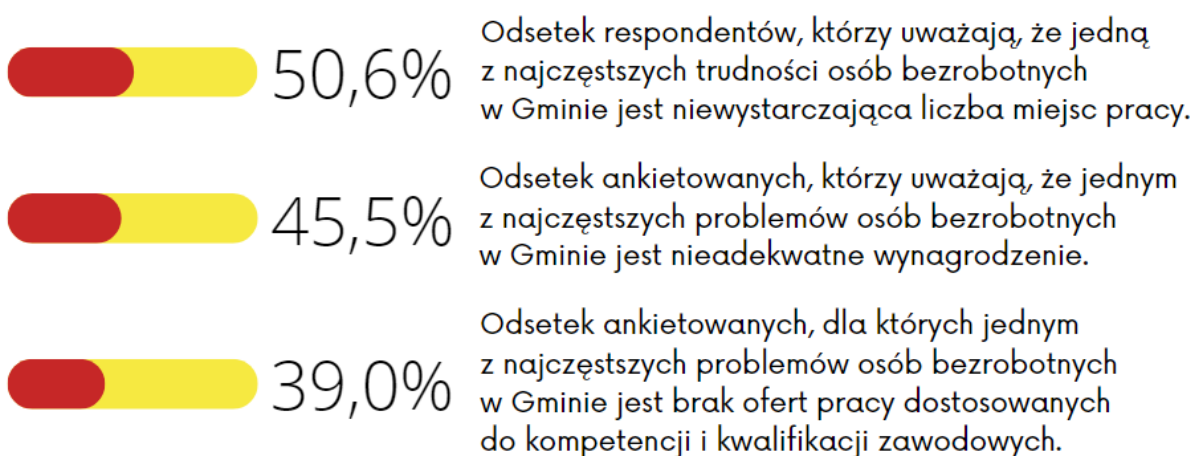
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W związku z pandemią COVID-19 oraz związanymi z nią obostrzeniami, pogorszeniu uległa sytuacja na rynku pracy. W czasie pandemii pracę straciło wiele osób, przede wszystkim pracujących w branżach szczególnie dotkniętych wprowadzaniem obostrzeń oraz mających umowy cywilno-prawne. Skutki pandemii na rynku pracy mogą być jednak odroczone w czasie i dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, jak między innymi kryzys występujący w wielu branżach. Radzenie sobie z epidemią, a w jej następstwie z kryzysem gospodarczym i pogorszeniem sytuacji na rynku pracy, będzie wymagało w perspektywie najbliższych lat, zwrócenia szczególnej uwagi na podejmowanie działań wspierających mieszkańców w tym zakresie.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

Wsparcie osób z problemem ubóstwa

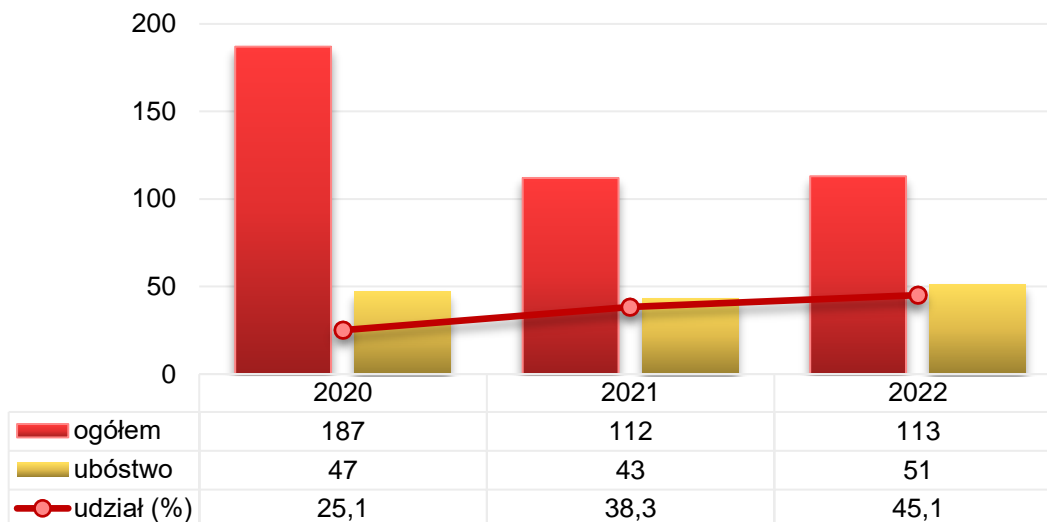
Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Diagnozy w zakresie poziomu ubóstwa dokonano na podstawie danych statystycznych dotyczących liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń z pomocy społecznej. Ich zakres umożliwił zarówno opis stanu najbardziej aktualnego, jak również porównanie dynamiki zachodzących procesów poprzez porównanie zmian na przestrzeni lat. W tym celu analizie poddano liczbę osób, które uprawnione były do korzystania ze świadczeń ogółem oraz tych, które uprawnione były do pomocy z tytułu ubóstwa.

Dane źródłowe pokazują, że ogólna liczba rodzin zamieszkujących Gminę, którym zostały udzielone pomoc i wsparcie z powodu ubóstwa w 2022 roku wyniosła 51 i stanowiła 45,1% wszystkich rodzin, które skorzystały z pomocy z GOPS. Na przestrzeni lat 2020-2022 liczba rodzin korzystających z tego powodu z GOPS uległa wahaniom, z kolei ich udział w ogólnej liczbie beneficjentów pomocy społecznej systematycznie wzrastał, przyjmując w 2022 roku wartość o 20,0 pp. wyższą niż w 2020 roku. Ubóstwo w 2022 roku znajdowało się na pierwszym miejscu pod względem ogólnej liczby rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia w Gminie Kraszewice.

Wykres 67. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2020-2022

W 2022 roku zasiłki stałe pobierało 8 osób, zasiłek okresowy – 13 osób, a zasiłek celowy – 35 osób. Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba świadczeniobiorców wszystkich trzech zasiłków ulegała spadkowi, przyjmując w 2022 roku każdorazowo najniższą wartość. Kwota świadczeń w analizowanych latach, biorąc pod uwagę zasiłek stały oraz zasiłek celowy wahała się, natomiast w przypadku zasiłku okresowego uległa spadkowi. Szczegółowe dane zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela 45. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022

rodzaj zasiłku	2020		2021		2022	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	11	62 253	10	58 913	8	62 971
zasiłek okresowy	20	39 642	18	31 496	13	24 612
zasiłek celowy	57	20 835	43	19 485	35	39 600

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gminie Kraszewice od stycznia 2020 roku realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”, który zastąpił przeprowadzany w latach poprzednich program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin

o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością.

Przedstawiona poniżej analiza dotyczy osób pobierających świadczenie pieniężne oraz osób z terenu Gminy, które korzystały ze świadczeń niepieniężnych w formie posiłku. W 2022 roku świadczenie pieniężne w ramach tego Programu przyznane zostało 24 osobom, natomiast niepieniężne w formie posiłku – 57 osobom. W ciągu ostatnich trzech lat liczba osób otrzymujących świadczenie pieniężne wahała się, natomiast liczba osób, które korzystały ze świadczenia niepieniężnego uległa spadkowi.

Tabela 46. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2020-2022

wyszczególnienie	2020	2021	2022
świadczenie pieniężne	36	23	24
świadczenie niepieniężne	78	64	57

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 i 2022 rok

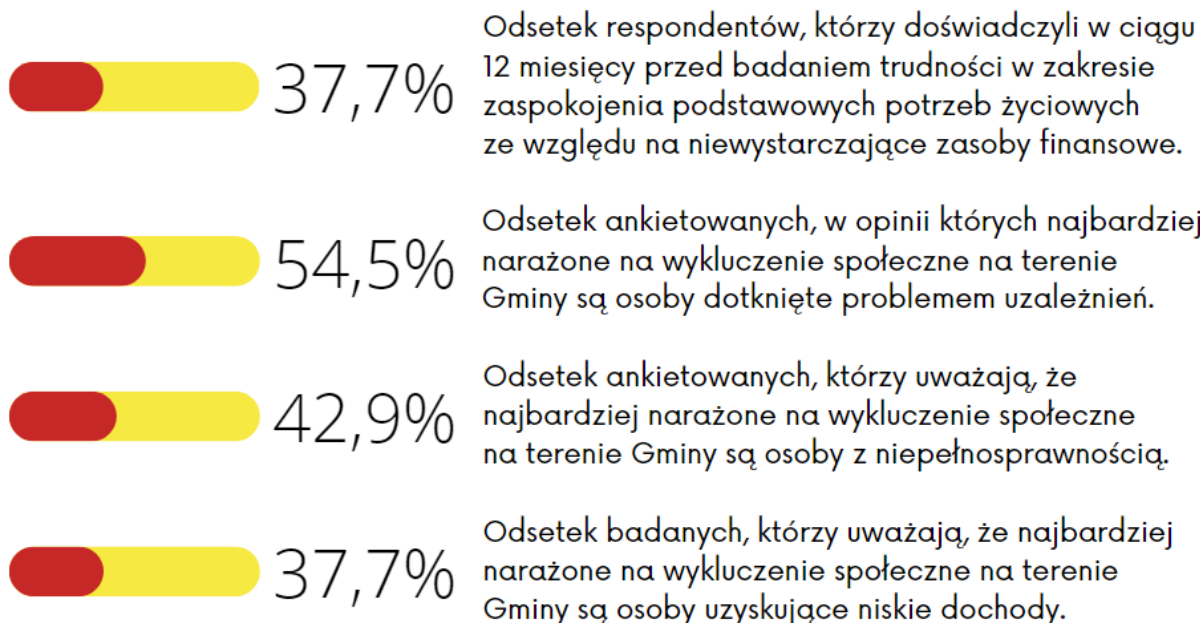
Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W 2022 roku wsparcie w formie dodatku mieszkaniowego, jak i dodatku energetycznego przyznano 1 gospodarstwu domowemu, tak samo w roku 2021 – po 1 gospodarstwie domowym uzyskało dodatek mieszkaniowy, jak i energetyczny. W 2020 roku żadne z gospodarstw domowych nie korzystało z takiej formy wsparcia.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem bezdomności – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W latach 2020-2022 z pomocy i wsparcia GOPS z powodu bezdomności korzystało po 1 rodzinie, co stanowi w każdym roku udział poniżej 1% w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej. W analizowanych latach GOPS nie ponosił odpłatności za pobyt żadnej osoby w kryzysie bezdomności, w schronisku dla osób bezdomnych.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2023 roku

DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=77

Część programowa

Część programowa Strategii składa się z następujących elementów: misji i wizji rozwiązywania problemów społecznych, celów strategicznych i operacyjnych, zaplanowanych do realizacji działań, zakładanych rezultatów Strategii, sposobów aktualizacji, monitorowania i ewaluacji, ram finansowych oraz przepisów dotyczących wdrażania. Punktem wyjściowym dla przedstawionych w tej części prognoz, jest diagnoza sytuacji społecznej, będąca skutecznym narzędziem oceny uwarunkowań strategicznych. Przeprowadzona analiza przyniosła informacje niezbędne do podjęcia decyzji planistycznych i sformułowania kierunków rozwiązywania problemów społecznych.

Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia stan, który chcemy uzyskać w najbardziej korzystnych warunkach rozwoju. Wyznacza ona określony punkt orientacyjny. **Wizja** rozwiązywania problemów społecznych na terenie Gminy Kraszewice została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów problemowych w części diagnostycznej. Sformułowanie wizji pozwala na zdefiniowanie **misji**, czyli ogólnego celu, który pokazuje kierunek, w którym Gmina zmierza.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

W oparciu o wnioski wynikające z analizy danych dotyczących poszczególnych dziedzin sformułowano cele strategiczne, których realizacja da możliwość zredukowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Dla każdego z celów strategicznych, wyznaczono cele operacyjne, przy których zaprezentowane zostały planowane zadania (kierunki działań). Przyczynią się one do realizacji celów strategicznych. Określone zostały także podmioty odpowiedzialne i współpracujące, wskaźniki realizacji zadań, termin realizacji poszczególnych zadań, zakładane rezultaty oraz źródła finansowania.

CELE STRATEGICZNE

CEL STRATEGICZNY NR 1

Wspieranie rodzin w odpowiednim funkcjonowaniu i wypełnianiu podstawowych funkcji rodzicielskich.

Cel operacyjny nr 1 – zapewnienie wsparcia i pomocy rodzinom w wypełnianiu ich podstawowych funkcji, szczególnie biorąc pod uwagę rodziny dysfunkcyjne.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze pomocy asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	2024-2033	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających.	2024-2033	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Poprawa sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2024-2033	GOPS, PCPR	Budżet Gminy
Rozpowszechnianie informacji dla rodzin na temat możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego, psychologicznego i prawnego oraz uzyskania pomocy w przypadku doświadczenia problemów.	Wzrost świadomości mieszkańców na temat możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	2024-2033	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Uczestniczenie w szkoleniach/warsztatach rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba osób biorących udział w szkoleniach/warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	2024-2033	GOPS, GKRPA, UG, placówki oświatowe,	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla rodziców.	Poprawa psychicznego i społecznego funkcjonowania rodzin.	Liczba podjętych działań w celu utworzenia grup wsparcia.	2024-2033	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Dalsze wspieranie i rozwój gminnej placówki zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat 3.	Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia.	Liczba dostępnych miejsc w placówce.	2024-2033	UG, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2 – zapewnienie prawidłowego rozwoju psychofizycznego oraz procesu socjalizacji dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez współpracę ze szkołami/przedszkolami oraz żłobkiem.	Poprawa sytuacji życiowej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	Liczba instytucji i organizacji, z którymi podejmowano współpracę w celu monitorowania sytuacji dziecka.	2024-2033	GOPS, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze	Bez kosztów
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek, z którymi podjęto współpracę.	2024-2033	GOPS, placówki oświatowe	Bez kosztów
Kontynuacja organizacji, wspierania i promocji imprez oraz wydarzeń adresowanych do rodzin z dziećmi.	Wzrost integracji rodzin z dziećmi.	Liczba zorganizowanych imprez/wydarzeń.	2024-2033	GOPS, UG, placówki oświatowe, NGO, GBP	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży. Rozwijanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	2024-2033	GOPS, UG, placówki oświatowe, NGO, GBP, kluby sportowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	2024-2033	GOPS, PPP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 2**Usprawnienie systemu pomocy dla mieszkańców wymagających wsparcia oraz zagrożonych wykluczeniem.****Cel operacyjny nr 1 – poszerzenie działalności pomocowej dla osób potrzebujących, w tym seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz dotkniętych ubóstwem.**

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Inicjowanie działań mających na celu dostosowywanie infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) oraz publicznych środków transportu do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	2024-2033	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Fundusze Europejskie
Rozwój małej architektury gminnej, skierowanej w szczególności do seniorów i osób z niepełnosprawnościami (w tym zwiększenie liczby ławek w przestrzeni publicznej, utworzenie tzw. „przysiadaczy”).	Zwiększenie komfortu seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w zakresie przemieszczania się po obszarze Gminy.	Liczba obiektów małej architektury gminnej dostosowanych do potrzeb seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	2024-2033	UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz seniorów, osób z niepełnosprawnością oraz dotkniętych ubóstwem i wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z NGO.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	2024-2033	GOPS, NGO, UG, WTZ, ŚDS, KS, DDS+	Budżet Gminy
Dalsze wdrażanie programów osłonowych na rzecz osób z niepełnosprawnością, chorych oraz seniorów.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością oraz seniorów poprzez uczestnictwo w programach.	Liczba uczestników programów.	2024-2033	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa

Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	2024-2033	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Zapewnienie miejsc w Domach Pomocy Społecznej.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	2024-2033	GOPS	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym oraz dotkniętym ubóstwem.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością, starszych i dotkniętych ubóstwem.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	2024-2033	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kontynuowanie realizacji działań skierowanych do opiekunów osób z niepełnosprawnościami	Częściowe odciążenie opiekunów nieformalnych osób z niepełnosprawnościami.	Liczba wprowadzonych programów. Liczba osób korzystających z poszczególnych programów. Liczba opiekunów, z którymi podpisano umowy.	2024-2033	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2 – wzmocnienie i wspieranie aktywizacji i integracji społecznej mieszkańców zagrożonych wycofaniem społecznym, w tym seniorów i osób z niepełnosprawnościami.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Poprawa dostępności do zajęć sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnością. Wzrost ich aktywności społecznej.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnością uczestniczących w zajęciach.	2024-2033	GOPS, UG, NGO, GBP, ŚDS, WTZ, KS, DDS+	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	2024-2033	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GBP, ŚDS, WTZ, KS, DDS+	Budżet Gminy

Zainicjowanie akcji informacyjnych/warsztatów w zakresie bezpieczeństwa osób starszych.	Wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród osób starszych.	Liczba podjętych działań informacyjnych/zrealizowanych warsztatów.	2024-2033	GOPS, UG, GBP, NGO, KP, KS, DDS+	Budżet Gminy
Kontynuacja działalności placówek zrzeszających osoby w podeszłym wieku.	Organizacja czasu wolnego osób starszych i integracja społeczna.	Liczba uczestników. Liczba dostępnych zajęć.	2024-2033	GOPS, UG, GBP, NGO, KS, DDS+	Budżet Gminy Budżet Państwa
Rehabilitacja społeczno-zawodowa osób z niepełnosprawnościami.	Podniesienie jakości życia i stopnia samodzielności osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób uczestniczących w WTZ. Liczba osób uczestniczących w ŚDS.	2024-2033	UG, WTZ, ŚDS, NGO	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 3 – intensyfikacja działań pomocowych i wsparcia dla osób dotkniętych ubóstwem.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie dostępu do świadczeń pomocy społecznej w celu umożliwienia zaspokojenia przez osoby i rodziny podstawowych potrzeb bytowych.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	2024-2033	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Udzielanie pomocy w zakresie dożywiania w formie zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zwiększenie dostępności do pomocy w zakresie dożywiania.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	2024-2033	GOPS, placówki oświatowe, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kontynuacja udzielania uczniom pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Poprawa funkcjonowania dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	2024-2033	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Kierowanie osób w kryzysie bezdomności do schronisk, na podstawie współpracy z sąsiednimi gminami.	Wieloaspektowa pomoc osobom będącym w kryzysie bezdomności w celu przezwyciężenia tego problemu.	Liczba osób bezdomnych skierowanych do schronisk.	2024-2033	GOPS, UG, NGO,	Budżet Gminy Budżet Państwa

CEL STRATEGICZNY NR 3

Kompleksowa pomoc dla osób cierpiących z powodu uzależnień, z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych.

Cel operacyjny nr 1 – zwiększenie poradnictwa i leczenia terapeutycznego oraz działań samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej rodzinom z problemem uzależnienia.	Poprawa warunków bytowych rodzin z problemem uzależnienia.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	2024-2033	GOPS	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla osób uzależnionych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego osobom z problemem uzależnień.	Liczba utworzonych grup. Liczba osób uczestniczących w grupie.	2024-2033	NGO, UG, GKRPA	Budżet Gminy
Zainicjowanie działań w celu utworzenia samopomocowych grup wsparcia dla dorosłych dzieci alkoholików oraz osób współuzależnionych.	Zapewnienie wsparcia emocjonalnego oraz psychicznego rodzinom osób uzależnionych.	Liczba utworzonych grup. Liczba osób uczestniczących w grupach.	2024-2033	NGO, UG, GKRPA	Budżet Gminy
Kontynuacja czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	2024-2033	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wspieranie działań placówek leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych uzupełniających ofertę świadczeń zdrowotnych NFZ.	Zwiększenie dostępności do udziału w programach terapeutycznych.	Liczba sfinansowanych programów. Liczba uczestników programów.	2024-2033	GKRPA, placówki ochrony zdrowia	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Kontynuacja działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego w celu przeciwdziałania problemowi uzależnień w Gminie.	Zwiększenie pomocy dla rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.	Liczba osób korzystających z poradnictwa Punktu.	2024-2033	UG, GKRPA	Budżet Gminy
--	--	--	-----------	-----------	--------------

Cel operacyjny nr 2 – działalność profilaktyczna z zakresu wczesnej pomocy dla dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych dotkniętych problemem uzależnienia, uwzględniając uzależnienia behawioralne.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPIŃ związanych z tematyką uzależnień.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	2024-2033	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Dalsza realizacja w szkołach warsztatów i innych form edukacji, uwzględniających zagadnienia dotyczące uzależnień oraz pozalekcyjnych zajęć z elementami profilaktyki.	Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie problemu uzależnień. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	2024-2033	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizacja szkoleń dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i dla sprzedawców dotyczącego konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Obniżenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	2024-2033	GKRPA,	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Realizowanie działań profilaktycznych wśród mieszkańców mających na celu uświadomienie konsekwencji spożywania alkoholu, w tym prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu w trakcie ciąży.	Ograniczanie negatywnych skutków spożywania alkoholu.	Liczba zorganizowanych działań profilaktycznych. Liczba uczestników.	2024-2033	GOPS, UG, GKRPA, KP	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Dalszy udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych, skierowanych do różnych grup odbiorców służących profilaktyce rozwiązywania problemów uzależnień.	Zmiana postaw mieszkańców względem używania substancji psychoaktywnych.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	2024-2033	GKRPA, GOPS, KP, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja organizacji szkoleń dla członków GKRPA oraz nauczycieli /wychowawców, a także organizacja szkoleń dla innych grup zawodowych (m.in. pracowników socjalnych, asystenta rodziny, policjantów) z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Wzrost wiedzy specjalistów z zakresu profilaktyki uzależnień, zwiększenie skuteczności oddziaływań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	2024-2033	GKRPA, GOPS, KP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia.	2024-2033	GKRPA, UG, GOPS, KP, NGO, GBP, placówki oświatowe	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kreowanie polityki antyalkoholowej w Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu, zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	Ograniczenie fizycznej dostępności alkoholu.	Liczba punktów sprzedaży alkoholi. Liczba dorosłych mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu.	2024-2033	UG, GKRPA	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 4

Objęcie wsparciem terapeutycznym osób uwikłanych w problem przemocy domowej oraz rozwój systemu profilaktyki dotyczącej tego zjawiska.

Cel operacyjny nr 1 – rozwój i poprawa dostępu do systemu wsparcia dla rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Pomoc rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Spadek liczby rodzin, w których występuje przemoc.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	2024-2033	GOPS, GKRPA, KP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Kontynuowanie zamieszczania informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na dostępnych stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy możliwej do uzyskania w sytuacji wystąpienia przemocy domowej.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba działań informacyjnych. Liczba rozpowszechnionych informacji.	2024-2033	GOPS, UG, GKRPA, ZI	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucjonalnych w zakresie przepisów prawa regulujących problematykę przemocy domowej oraz procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	2024-2033	GOPS, GKRPA, ZI, KP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób, którym udzielono porad.	2024-2033	GOPS, ZI, GKRPA, PIK	Budżet Gminy

Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie oferty pomocowej do potrzeb mieszkańców i skali problemu.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	2024-2033	GOPS, GKRPA, ZI, KP, placówki ochrony zdrowia, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Praca z osobami stosującymi przemoc domową poprzez oddziaływania korekcyjno-educacyjne i terapeutyczne.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w programach korekcyjno-educacyjnych i terapeutycznych.	2024-2033	GOPS, ZI, GKRPA	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	2024-2033	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy

Cel operacyjny nr 2 – poszerzenie działań mających na celu uświadomienie występowania problemu przemocy domowej oraz zwiększenie wrażliwości w tym zakresie wśród społeczności lokalnej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach społecznych przeciw przemocy domowej.	Wzrost poziomu wiedzy mieszkańców na temat przemocy domowej, a także wzrost wrażliwości społeczności lokalnej na jej przejawy.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	2024-2033	GOPS, GKRPA, ZI, KP, UG, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Prowadzenie działań informacyjno-educacyjnych dla rodziców w celu podnoszenia ich kompetencji wychowawczych oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy.	Poszerzenie kompetencji wychowawczych, wzrost wiedzy rodziców na temat wychowania bez przemocy.	Liczba rodziców uczestniczących w działaniach informacyjno-educacyjnych. Liczba zorganizowanych działań.	2024-2033	GOPS, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy

CEL STRATEGICZNY NR 5

Wsparcie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób pozostających bez pracy.

Cel operacyjny nr 1 – zwiększenie szans znalezienia pracy na lokalnym rynku poprzez aktywizację społeczno-zawodową.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Termin realizacji	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Stała współpraca z PUP w zakresie: poradnictwa zawodowego, organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych oraz zwiększających szanse na podjęcie zatrudnienia.	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych w Gminie.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących udział w nich.	2024-2033	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z PUP w zakresie: organizowania prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych dla osób bezrobotnych.	Wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców Gminy biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych i pracach społecznie użytecznych.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	2024-2033	GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Wzrost wiedzy wśród osób bezrobotnych na temat dostępnych form wsparcia.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	2024-2033	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy
Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych służących aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie liczby kontraktów socjalnych w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	2024-2033	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	2024-2033	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.). Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu Gminy Kraszewice. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych Gminy Kraszewice. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2021-2022, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej.

W prognozie na lata 2024-2033 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach. Dział 855 został pomniejszony o wartość świadczenia wychowawczego, w związku ze stopniowym przekazywaniem realizacji zadania do ZUS.

Tabela 47. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2021	92 599	905 270	0	59 149	6 316 222	7 373 240
2022	107 386	1 564 713	3 025 690	67 138	4 170 272	8 935 199
2023 ²¹	101 000	1 184 500	0	68 000	2 211 000	3 564 500
PROGNOZA						
2024	103 525	1 214 112	0	69 700	2 266 275	3 653 613
2025	106 113	1 244 465	0	71 443	2 322 932	3 744 953
2026	108 766	1 275 577	0	73 219	2 381 005	3 838 577
2027	111 485	1 307 446	0	75 049	2 440 530	3 934 541
2028	114 272	1 340 132	0	76 925	2 501 543	4 032 905
2029	117 129	1 373 635	0	78 848	2 564 082	4 133 728
2030	120 057	1 407 976	0	80 819	2 628 184	4 237 071
2031	123 058	1 443 175	0	82 839	2 693 889	4 342 998
2032	126 134	1 479 254	0	84 910	2 761 236	4 451 573
2033	129 287	1 516 235	0	87 033	2 830 267	4 562 862

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok

System wdrażania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice to wprowadzenie w życie zintegrowanego modelu polityki społecznej. Z uwagi na fakt, że opracowana Strategia jest dokumentem długookresowym i zawiera podstawowe cele perspektywiczne, musi być poddana okresowej weryfikacji, a także niezbędnym zmianom.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice zawiera zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji publicznych oraz niepublicznych, które działają na polu polityki społecznej w Gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Jednak wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencjach wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji, a także współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w Strategii, w dużej mierze zależała będzie od

²¹ Wartość za rok 2023 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 rok dla Gminy Kraszewice.

instytucji zarządzającej jej wdrażaniem – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach.

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 48. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy w Kraszewicach o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033”.	IV kwartał 2023 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2024 r. – IV kwartał 2033 r.
Etap III	Monitoring.	Na koniec każdego roku w okresie od 2024 r. do 2033 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	I kwartał 2034 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii Kierownik GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Kraszewicach. Zadaniem koordynatora jest ciągły nadzór nad pracami GOPS w zakresie wdrażania i aktualizacji Strategii.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe muszą współpracować i być w stałym kontakcie z jednej strony z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników uczestniczących bezpośrednio w administrowaniu Gminą, czerpiąc przy tym z ich wiedzy, motywacji, umiejętności praktycznych czy kompetencji interpersonalnych, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Z drugiej strony muszą również komunikować się z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy, jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopństwowe. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie wzajemnej współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi Gminy Kraszewice do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukaże realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny.

Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe oznaczają dane dla roku poprzedzającego wdrożenie Strategii, natomiast wartości docelowe wskazują pożądane wartości, oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów.

Tabela 49. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Lp.	Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (w 2022 roku)	Wartość docelowa (w 2033 roku)
1	Wspieranie rodzin w odpowiednim funkcjonowaniu i wypełnianiu podstawowych funkcji rodzicielskich.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	5	do 15
		Liczba asystentów rodziny.	1	do 2
		Liczba rodzin wspierających.	0	do 2
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.	10	poniżej 10
		Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	1	do 2
		Liczba placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	0	do 1
		Liczba przyznanych stypendiów i zasiłków szkolnych.	60	powyżej 55
2	Usprawnienie systemu pomocy dla mieszkańców wymagających wsparcia oraz zagrożonych wykluczeniem.	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	5	powyżej 5
		Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności (%).	20,7	poniżej 25,0
		Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	9	poniżej 15
		Liczba placówek aktywizujących seniorów.	2	min. 2

		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności.	20	poniżej 30
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.	51	poniżej 55
3	Kompleksowa pomoc dla osób cierpiących z powodu uzależnień, z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholu.	4	poniżej 7
		Liczba punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin.	1	min. 1
		Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	355	powyżej 355
		Liczba grup samopomocowych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (AA).	0	min. 1
		Liczba osób uzależnionych, które skorzystały z porad PIK.	8	min. 8
		Liczba uczniów, którzy wzięli udział w Programach Profilaktycznych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego.	62	min. 200
4	Objęcie wsparciem terapeutycznym osób uwikłanych w problem przemocy domowej oraz rozwój systemu profilaktyki dotyczącej tego zjawiska.	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu problemu przemocy.	0	do 5
		Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty”.	3	poniżej 5
		Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	3	poniżej 5
		Liczba osób doznających przemocy, które skorzystały z porad udzielanych w PIK	2	poniżej 5

5	Wsparcie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób pozostających bez pracy.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	19	poniżej 15
		Liczba bezrobotnych mieszkańców Gminy.	47	poniżej 45
		Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogóle zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy (%).	9	poniżej 10
		Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.	12	poniżej 10
		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki mieszkaniowe.	1	do 5
		Liczba gospodarstw domowych, które otrzymały dodatki energetyczne.	1	do 5

Źródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice, zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców Gminy Kraszewice i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,

- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców powiatu.

Zgodnie z celami strategicznymi głównym założeniem niniejszego dokumentu, jego realizacja powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców Gminy Kraszewice, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. <https://bdl.stat.gov.pl>.
4. <http://www.kraszewice.pl/asp/?typ=14&sub=75&menu=84&strona=1>.
5. <http://wtz-kuznicagrabowska.pl/>.
6. <https://pcprostrzeszow.pl/miejsca/srodowiskowy-dom-samopomocy-w-kuznicy-grabowskiej/>.
7. https://kraszewice.pl/asp/pl_start.asp?typ=13&submenu=31&menu=31&dzialy=31&prywatnosc=tak&akcja=artykul&artykul=3140.
8. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
9. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
10. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
11. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
12. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2020, 2021 i 2022 rok.
13. Pikuła N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
14. Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w Polsce w Samorządach Gminnych w 2021 roku, KCPU, 2022r.
15. Raport o Stanie Gminy Kraszewice za rok 2020, 2021, 2022.
16. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kraszewicach za lata 2020-2022.
17. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2020 i 2021 rok.
18. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022 rok.
19. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za lata 2020-2022
20. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033

21. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.).

22. www.psychiatriapolska.pl.

Spis rysunków, tabel, wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie Gminy Kraszewice na mapie powiatu ostrzeszowskiego, województwa wielkopolskiego oraz Polski.....	16
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie Gminy Kraszewice według klas wielkości (stan na koniec 2022 roku)	20
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	26
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej.....	27
Rysunek 5. Łączna wartość sprzedanego na terenie Gminy Kraszewice alkoholu w latach 2020-2022	89
Rysunek 6. Elementy procesu planowania strategicznego.....	109

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	8
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w Gminie Kraszewice w porównaniu do województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2020-2022	17
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2020-2022 (w procentach).....	18
Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w Gminie Kraszewice w porównaniu do powiatu ostrzeszowskiego w 2022 roku	24
Tabela 5. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, stowarzyszeń i organizacji społecznych w Gminie Kraszewice na przestrzeni lat 2020-2022.....	28
Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2020-2022	30
Tabela 7. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2020-2022.....	31
Tabela 8. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2020-2022	31
Tabela 9. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=55.....	38

Tabela 10. Jak często w przeciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i pracować po nadmiernym spożyciu alkoholu poprzedniego dnia (na tzw. „kacu”)? N=55	38
Tabela 11. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=55	39
Tabela 12. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=2	41
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=8	44
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=8	44
Tabela 15. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc? N=3	45
Tabela 16. Jak często zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=74	48
Tabela 17. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=18	49
Tabela 18. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=18	49
Tabela 19. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś alkohol po raz pierwszy? N=25	59
Tabela 20. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=24	60
Tabela 21. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=25	60
Tabela 22. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=13	61
Tabela 23. W jaki sposób otrzymałeś/aś/zdobyłeś/aś środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) po raz pierwszy? N=3	63
Tabela 24. Ile miałeś/aś lat, kiedy po raz pierwszy zażyłeś/aś jakieś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia? N=3	63
Tabela 25. Jak często zażywałeś/aś narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni? N=3	64
Tabela 26. Jakie były to substancje? N=3	64
Tabela 27. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=27	66
Tabela 28. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=23	67
Tabela 29. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=26	68
Tabela 30. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=25	68

Tabela 31. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu? N=88	70
Tabela 32. Czy zdarza Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na urządzeniach elektronicznych, np. przed rodzicami? N=87	71
Tabela 33. W jakie gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=42	72
Tabela 34. Liczba rodzin korzystających z Programu „Karta Dużej Rodziny” oraz liczba wydanych Kart na przestrzeni lat 2020-2022.....	79
Tabela 35. Zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka na przestrzeni lat 2020-2022	81
Tabela 36. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2020-2022 .	81
Tabela 37. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2020-2022	81
Tabela 38. Specjalny zasiłek opiekuńczy na przestrzeni lat 2020-2022	82
Tabela 39. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022	82
Tabela 40. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Kraszewice wobec osób uzależnionych w latach 2020-2022	88
Tabela 41. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych w latach 2020-2022	95
Tabela 42. Odpłatność Gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej na przestrzeni lat 2020-2022.....	100
Tabela 43. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców Gminy Kraszewice w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2020-2022.....	103
Tabela 44. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców Gminy Kraszewice oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu ostrzeszowskiego na przestrzeni lat 2020-2022.....	104
Tabela 45. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2020-2022	106

Tabela 46. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posilek w szkole i w domu” w latach 2020-2022	107
Tabela 47. Ramy finansowe Strategii	124
Tabela 48. Harmonogram wdrażania Strategii	125
Tabela 49. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych.....	128

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Kraszewice w latach 2020-2022	17
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie ostrzeszowskim na przestrzeni lat 2020-2022 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)	19
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w Gminie Kraszewice w latach 2020-2022	20
Wykres 4. Liczba mieszkań przypadających na 1000 mieszkańców w Gminie Kraszewice oraz województwie wielkopolskim w latach 2020-2022	21
Wykres 5. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności w Gminie Kraszewice oraz województwie wielkopolskim w latach 2020-2022	22
Wykres 6. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców w Gminie Kraszewice, powiecie ostrzeszowskim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2020-2022	28
Wykres 7. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w Gminie Kraszewice w latach 2020-2022.....	29
Wykres 8. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2020-2022	30
Wykres 9. Powody udzielania świadczeń w 2022 roku (liczba rodzin)	32
Wykres 10. Płeć: N=77	34
Wykres 11. Wiek: N=77	35
Wykres 12. Wykształcenie: N=77	35
Wykres 13. Jakiego Pana/i zdaniem są największe problemy społeczne na terenie Gminy? N=77.....	36
Wykres 14. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=77	37

Wykres 15. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=77	39
Wykres 16. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=77	40
Wykres 17. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=77	41
Wykres 18. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=77	42
Wykres 19. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy w swoim domu? N=77	43
Wykres 20. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=77	43
Wykres 21. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=77	45
Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=77	46
Wykres 23. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=77	46
Wykres 24. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=77	47
Wykres 25. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=77	48
Wykres 26. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=77	50
Wykres 27. Jakie trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=77	51
Wykres 28. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe? N=77	52
Wykres 29. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=77	52

Wykres 30. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=77.....	53
Wykres 31. Jakie Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych i z niepełnosprawnościami w Gminie? N=77	54
Wykres 32. O jaką formę wsparcia Pana/i zdaniem należy poszerzyć ofertę usług opiekuńczych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami na terenie Gminy? N=77.....	55
Wykres 33. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=77.....	56
Wykres 34. Płeć: N=93	57
Wykres 35. Wiek: N=93	58
Wykres 36. Klasa: N=93	58
Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=93.....	59
Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=93	61
Wykres 39. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=93.....	62
Wykres 40. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=93.....	63
Wykres 41. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=93	65
Wykres 42. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=93	66
Wykres 43. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=93	67
Wykres 44. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=93.....	69
Wykres 45. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=93	69
Wykres 46. Czy korzystasz z urządzeń elektronicznych i Internetu? N=93	70

Wykres 47. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=93.....	71
Wykres 48. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=93.....	73
Wykres 49. Jak oceniasz swoją wiedzę na temat zaburzeń odżywiania? Zaznacz swoją odpowiedź na skali od 1 do 5, gdzie numery oznaczają kolejno: 1 – nie mam wiedzy, 2 – moja wiedza jest mała, 3 – średnia, 4 – duża, 5 – bardzo duża. N=93.	74
Wykres 50. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś problemu nadwagi lub otyłości lub zaobserwowałeś/aś u siebie znaczny spadek wagi lub niedowagę? N=93.....	74
Wykres 51. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2020-2022	76
Wykres 52. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2020-2022	77
Wykres 53. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2020-2022	78
Wykres 54. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	79
Wykres 55. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu niepełnosprawności w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	80
Wykres 56. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu alkoholizmu w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	87
Wykres 57. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Kraszewice na przestrzeni lat 2020-2022	90
Wykres 58. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Kraszewice, województwie wielkopolskim i całej Polsce ...	90
Wykres 59. Liczba osób uzależnionych oraz dorosłych członków ich rodzin, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022	91

Wykres 60. Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” na przestrzeni lat 2020-2022	95
Wykres 61. Liczba osób doznających przemocy oraz osób stosujących przemoc, którzy skorzystali z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym w latach 2020-2022	96
Wykres 62. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w Gminie Kraszewice na przestrzeni lat 2020-2022	98
Wykres 63. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2020-2022	99
Wykres 64. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu bezrobocia w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	102
Wykres 65. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni 2020-2022	102
Wykres 66. Mieszkańcy Gminy Kraszewice zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2020-2022	103
Wykres 67. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa w Gminie w latach 2020-2022 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	106

UZASADNIENIE
do uchwały Nr LX/397/2023
Rady Gminy Kraszewice
z dnia 30 listopada 2023r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kraszewice na lata 2024-2033

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zgodnie z którym: „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.”

Zgodnie z art. 16b, ust. 2 strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

1. diagnozę sytuacji społecznej;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:

- a) celów strategicznych projektowanych zmian,
- b) kierunków niezbędnych działań,
- c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- d) wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Wójt Gminy Kraszewice

Konrad Kuświk